CROATIA OSIGURANJE

utemeljeno 1884.

Izvješće o solventnosti i financijskom stanju CROATIA osiguranje Grupe za 2016. godinu

Zagreb, lipanj 2017.

Sadržaj

A. POSLOVANJE I REZULTATI 1
A.1 Poslovanje 1
A.2 Rezultati preuzimanja rizika 4
A.3 Rezultati ulaganja 7
A.4 Rezultati ostalih djelatnosti 9
A.5 Sve ostale informacije 10
B. SUSTAV UPRAVLJANJA 11
B.1 Opće informacije o sustavu upravljanja 11
B.2 Zahtjevi u vezi s poslovnim ugledom i iskustvom 17
B.3 Sustav upravljanja rizicima uključujući vlastitu procjenu rizika i solventnosti 18
B.4 Sustav unutarnjih kontrola 23
B.5 Funkcija unutarnje revizije 24
B.6 Aktuarska funkcija 24
B.7 Izdvajanje poslova 26
B.8 Sve ostale informacije 26
C. PROFIL RIZIČNOSTI 27
C.1 Preuzeti rizik osiguranja 27
C.2 Tržišni rizik 31
C.3 Kreditni rizik 35
C.4 Rizik likvidnosti 36
C.5 Operativni rizik 37
C.6 Ostali značajni rizici 37
D. VREDNOVANJE ZA POTREBE SOLVENTNOSTI 39
D.1 Imovina 39
D.2 Tehničke pričuve 46
D.3 Ostale obveze 52
D.4 Alternativne metode vrednovanja 54
D.5 Sve ostale informacije 54
E. UPRAVLJANJE KAPITALOM 55
E.1 Vlastita sredstva 55
E.2 Potrebni solventni kapital i minimalni potrebni kapital 57
E.3 Uporaba podmodula rizika vlasničkih vrijednosnih papira koji se temelji na trajanju pri izračunu potrebnog solventnog kapitala 59
E.4 Razlika između standardne formule i bilo kojeg upotrebljenog unutarnjeg modela 59
E.5 Neusklađenost s minimalnim potrebnim kapitalom i neusklađenost s potrebnim solventnim kapitalom 59
E.6 Sve ostale informacije 59
Dodatak: Kvantitativni obrasci (QRT) 60

Sažetak

CROATIA osiguranje d.d. (dalje u tekstu: Društvo ili Matično društvo) matično je društvo **CROATIA osiguranje Grupe** (dalje u tekstu: Grupa) te je izradilo **Izvješće o solventnosti i financijskom stanju CROATIA osiguranje Grupe za 2016. godinu** sukladno članku 336. Zakona o osiguranju te zahtjevima članaka 359. – 364. Delegirane uredbe (EU) 2015/35. Posebno, struktura ovog Izvješća prati strukturu Dodatka XX Delegirane uredbe. Iznosi iskazani u Izvješću su usklađeni s izvještajnim obrascima dostavljenim regulatoru (HANFA) u sklopu godišnjeg izvještajnog paketa Grupe (tzv. ARG). Svi iznosi su iskazani u valuti kuna (oznaka: HRK). Grupa nije prikazivala usporedne iznose vezane uz solventnost koji se odnose na 2015. godinu, s obzirom da je režim Solventnosti II stupio na snagu 1.1.2016. godine te navedena usporedba s prethodnom godinom nije moguća niti korisna.

Značajniji poslovni događaji u 2016. godini bili su: prodaja 100% vlasništva u društvu CROATIA Sigurimi Sh.a., Priština, doregistracija CROATIA osiguranja d.d. za obavljanje poslova reosiguranja te pripajanje društva Croatia Lloyd d.d. CROATIA osiguranju d.d. koje je u cijelosti provedeno dana 3.4.2017. godine. Slijedom navedenog, Croatia Lloyd d.d. je sa spomenutim datumom prestao postojati, a njegov univerzalni pravni sljednik je CROATIA osiguranje d.d.

Grupa u razdoblju od 2014. godine prolazi kroz transformacijski proces. Rezultati restrukturiranja vidljivi su i u financijskom rezultatu. Grupa je ostvarila **konsolidiranu dobit nakon oporezivanja i nekontrolirajućih interesa u iznosu od 175.835 tis. HRK.** Ukupan **neto rezultat ulaganja na razini Grupe** u 2016. godini iznosi **293.291 tisuća HRK** te predstavlja **povećanje od 1%** u odnosu na 2015. godinu unatoč daljnjem padu prinosa na tržištima kapitala. Detaljnije informacije o rezultatima poslovanja dane su u *Poglavlju A*.

Grupa je uspostavila odgovarajući **sustav upravljanja**, a posebno sustav unutarnjih kontrola te sustav upravljanja rizicima. Tako su u Grupi uspostavljene sve ključne funkcije propisane Zakonom: funkcija upravljanja rizicima, funkcija praćenja usklađenosti, funkcija unutarnje revizije te aktuarska funkcija. Detaljnije informacije o sustavu upravljanja dane su u *Poglavlju B*.

Profil rizičnosti Grupe u bitnome čine tržišni rizik, kreditni rizik, preuzeti rizik osiguranja, likvidnosni te operativni rizik. Predmetnim rizicima Grupa redovito upravlja u svome poslovanju, a primjenom odredbi standardne formule za iste se izdvajaju kapitalni zahtjevi. Posebno je važno istaknuti da profil rizičnosti Grupe u bitnome određuje profil rizičnosti CROATIA osiguranja d.d., s obzirom na relativni i apsolutni udio, odnosno doprinos Matičnog društva Grupi po svim relevantnim pokazateljima i rizicima. Detaljnije informacije o profilu rizičnosti dane su u *Poglavlju C*.

Vrednovanje imovine i obveza za potrebe solventnosti je provedeno sukladno primjenjivim propisima te je ukupna imovina Grupe vrednovana za potrebe solventnosti (SII vrednovanje) **manja za 544.632** tisuća HRK u odnosu na ukupnu imovinu kako je vrednovana u financijskim izvještajima (IFRS vrednovanje). Najznačajnija razlika po pojedinoj stavci imovine proizlazi od potraživanja od osiguranja i posrednika s obzirom da je dio iznosa potraživanja po osnovi premije uzet u obzir prilikom izračuna najbolje procjene premijskih rezervi. Ostale značajnije razlike u vrednovanju imovine su prisutne i u stavkama: nekretnine i ulaganja u pridružena i ovisna društva (razlika zbog različitih metoda konsolidacije) te ulaganja u obveznice. Na strani obveza, daleko najznačajnija razlika proizlazi iz vrednovanja tehničkih pričuva što je rezultat različitih metodologija koje propisuju IFRS s jedne i Solventnost II s druge strane. Detaljnije informacije o vrednovanju imovine i obveza Grupe dane su u *Poglavlju D*.

Konačno, Grupa na 31.12.2016. posluje s **visokim stopama adekvatnosti kapitala**. Naime, omjer prihvatljivih vlastitih sredstva za pokriće potrebnog solventnog kapitala (SCR) i SCR-a (tzv. SCR omjer) iznosi **194%**, dok omjer prihvatljivih vlastitih sredstva za pokriće minimalnog potrebnog kapitala (MCR) i MCR-a (tzv. MCR omjer) iznosi **vrlo visokih 541%**. Detaljnije informacije o upravljanju kapitalom dane su u *Poglavlju E*.

Sastavni dio ovog Izvješća su i **kvantitativni obrasci (tzv. QRT)** propisani za javnu objavu koji se nalaze u privitku.

A. POSLOVANJE I REZULTATI

A.1 Poslovanje

CROATIA osiguranje Grupu (dalje u tekstu: **Grupa**) čini CROATIA osiguranje d.d. kao matično društvo Grupe sa svojim povezanim društvima kako je navedeno kasnije u tekstu (Tablica A.1.1.).

CROATIA osiguranje d.d. (dalje u tekstu: **Društvo** ili **Matično Društvo**) sa sjedištem u Zagrebu, Vatroslava Jagića 33, upisano je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod matičnim brojem subjekta (MBS): 080051022 te OIB-om: 26187994862. Osnovni kontakt podaci Društva su:

- **web:** www.crosig.hr;
- **e-mail:** info@crosig.hr;
- **tel:** 0800 1884.

Temeljni kapital Društva upisan je u registar Trgovačkog suda u Zagrebu, u nominalnoj vrijednosti u iznosu od 601.576 tisuća HRK, a sastoji se od 429.697 dionica nominalne vrijednosti 1.400 HRK, koje su u cijelosti uplaćene u novcu. Sukladno važećem Statutu Društva, ograničenje prava glasa dioničara ili djelomičnog ograničenja prava glasa, ne postoji. Članovi Uprave i Nadzornog odbora Društva nisu imatelji dionica Društva. Društvo nema vlastitih dionica, niti je Glavna skupština Društva ovlastila Društvo na stjecanje vlastitih dionica.

Glavni poslovni segmenti Grupe su **poslovi osiguranja i reosiguranja**. Od drugih značajnijih poslova Grupa također obavlja i poslove **upravljanja mirovinskim fondovima, tehničkih pregleda te pružanja medicinskih usluga poliklinika**. Grupa poslove osiguranja obavlja u segmentima neživotnih i životnih osiguranja.

Sklapanje i ispunjavanje **ugovora o životnim osiguranjima** odnosi se na sljedeće vrste osiguranja:

- životno osiguranje;
- rentno osiguranje;
- dodatna osiguranja životnog osiguranja;
- ostala životna osiguranja;
- životno i rentno osiguranje vezano za jedinice investicijskih fondova.

Sklapanje i ispunjavanje **ugovora o neživotnim osiguranjima** odnosi se na sljedeća osiguranja:

- osiguranje od nezgode;
- zdravstveno osiguranje;
- osiguranje cestovnih vozila;
- osiguranje tračnih vozila;
- osiguranje zračnih letjelica;
- osiguranje plovila;
- osiguranje robe u prijevozu;
- osiguranje od požara i elementarnih šteta;
- ostala osiguranja imovine;
- osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila;
- osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica;
- osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila;
- ostala osiguranja od odgovornosti;
- osiguranje kredita;
- osiguranje jamstva;
- osiguranje raznih financijskih gubitaka;
- osiguranje troškova pravne zaštite;
- putno osiguranje;
- osiguranje putnika u javnom prometu od posljedica nesretnog slučaja.

Osim prethodno spomenutih djelatnosti, Grupa obavlja i sljedeće poslove koji su u neposrednoj ili posrednoj vezi s poslovima osiguranja i to:

- posredovanje kod prodaje, odnosno prodaja predmeta koji pripadnu Grupi po osnovi obavljanja poslova osiguranja;
- poduzimanje mjera radi sprečavanja i otklanjanja opasnosti koje ugrožavaju osiguranu imovinu i osobe;
- procjena stupnja izloženosti riziku osiguranog objekta i procjena šteta;
- obavljanje drugih intelektualnih i tehničkih usluga u vezi s poslovima osiguranja.

Značajno zemljopisno područje u kojem Grupa obavlja svoje djelatnosti je **Republika Hrvatska.** Grupa je u 2016. godini poslovala i u sljedećim zemljopisnim područjima:

- Bosna i Hercegovina;
- Kosovo;
- Makedonija;
- Slovenija (putem podružnice Matičnog društva);
- Srbija.

Nadzorno tijelo nadležno za nadzor Grupe (kao i Društva) je **Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga** (dalje u tekstu: **HANFA ili Agencija**), Miramarska 24b, Zagreb. Osnovni kontakt podaci HANFA-e su:

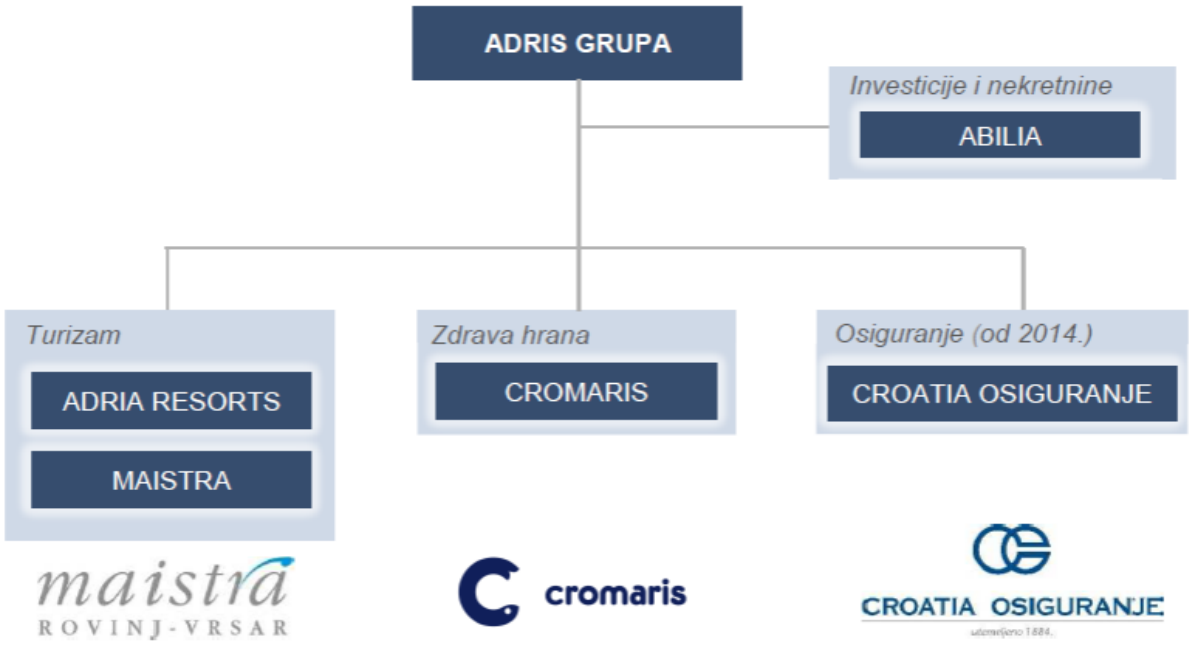
- **web:** www.hanfa.hr;
- **e-mail:** info@hanfa.hr;
- **tel:** +385 1 6173 200.

Vanjski revizor Grupe (kao i Društva) za 2016. godinu je **PricewaterhouseCoopers d.o.o**., za reviziju i konzalting Zagreb (dalje u tekstu: **PWC ili Revizor**), Ulica kneza Lj. Posavskog 31. Osnovni kontakt podaci Revizora su:

- **web:** www.pwc.hr;
- **tel:** +385 1 6328 888.

Vlasnici kvalificiranih udjela u Matičnom društvu su **Adris grupa d.d., Rovinj** sa 66,1% udjela u kapitalu i **Republika Hrvatska** sa 30,6% udjela u kapitalu.

Grupa, odnosno Matično društvo posluju u sastavu **Adris grupe**, koja je jedna od vodećih hrvatskih i regionalnih kompanija. Adris grupa je organizirana u četiri strateške poslovne jedinice: turizam, osiguranje, zdrava hrana i nekretnine. Početkom 2014. godine, Adris grupa je postala većinskim vlasnikom Matičnog društva, čime Adris postaje i regionalni lider na tržištu osiguranja.

U svim ovisnim društvima Grupe (vidjeti Tablicu A.1.1. za cjelovit popis ovisnih društava) Matično društvo je jedini vlasnik kvalificiranog udjela, a u većini ovisnih društava je i jedini vlasnik. U zajedničkom ulaganju u PBZ Croatia osiguranje d.d., Zagreb, uz Društvo, drugi imatelj kvalificiranog udjela (50%) je Privredna banka Zagreb d.d. Popis svih članica Grupe na dan 31.12.2016. prikazan je u nastavku. U 2016. godini Društvo je prodalo 100% vlasništva u društvu **CROATIA Sigurimi Sh.a., Priština** te stoga ovo društvo nije navedeno u tablici u nastavku.

Tablica A.1.1. Članice CROATIA osiguranje Grupe na dan 31.12.2016.

Članice Grupe	Djelatnost	Država	Udjeli koje izravno drži Društvo
Ovisna društva:			
Croatia Lloyd d.d., Zagreb	Reosiguranje	Hrvatska	100,0%
Croatia zdravstveno osiguranje d.d., Zagreb*	Osiguranje	Hrvatska	66,2%
Milenijum osiguranje a.d., Beograd	Osiguranje	Srbija	100,0%
Croatia osiguranje d.d., Mostar	Osiguranje	BiH	94,7%
Croatia osiguranje - život a.d., Skopje**	Osiguranje	Makedonija	95,0%
Croatia osiguranje - neživot a.d., Skopje	Osiguranje	Makedonija	100,0%
Croatia-Tehnički pregledi d.o.o., Zagreb	Tehnički pregledi	Hrvatska	100,0%
Croatia osiguranje, mirovinsko društvo d.o.o., Zagreb	Upravljanje mirovinskim fondovima	Hrvatska	100,0%
Razne usluge d.o.o. - u likvidaciji Zagreb	Usluge	Hrvatska	100,0%
Zajednički pothvati:			
PBZ Croatia osiguranje d.d., Zagreb	Upravljanje mirovinskim fondovima	Hrvatska	50,0%
Pridružena društva:			
Brioni d.d., Pula	Prijevoz	Hrvatska	25,6%
Autoprijevoz d.d., Otočac	Prijevoz	Hrvatska	28,3%

** Preostali udio (33,8%) je u vlasništvu Croatia Lloyd-a d.d., Zagreb, što znači da Grupa kontrolira 100% vlasništva.*

*** 5% dionica Croatia osiguranje – život a.d., Skopje su trezorske dionice, što znači da Grupa kontrolira 100% vlasništva.*

Obuhvat Grupe u konsolidiranim financijskim izvješćima i obuhvat Grupe za potrebe solventnosti se podudaraju, no različite su metode konsolidacije.

Grupa za potrebe izračuna solventnosti na razini grupe koristi tzv. **metodu 1** (metoda konsolidacije) iz članka 315. Zakona o osiguranju. U nastavku su opisane razlike u konsolidiranim podacima korištenim za konsolidirana financijska izvješća i onim za potrebe solventnosti primjenom metode 1.

Naime konsolidirani podaci u financijskim izvješćima obuhvaćaju punu konsolidaciju svih ovisnih društava i društava unuka Matičnog društva te konsolidaciju metodom udjela društava PBZ Croatia osiguranje d.d., Brioni d.d. i Autoprijevoz d.d., dok su konsolidirani podaci za potrebe solventnosti utvrđeni punom konsolidacijom samo ovisnih društava koja obavljaju poslove osiguranja i reosiguranja, a vrijednosti svih ostalih povezanih društava Matičnog društva i ovisnih društava u konsolidiranoj bilanci utvrđene su sukladno članku 335. Delegirane uredbe, primjenom jedne od sljedeće tri metode:

- prilagođena metoda udjela;
- metoda udjela prema sektorskim pravilima;
- alternativna metoda vrednovanja.

Potpunosti radi, u nastavku su navedene metode konsolidacije za potrebe izrade konsolidiranih financijskih izvješća i za potrebe solventnosti za pojedine članice Grupe. Za pregled društava unuka Matičnog društva upućujemo na Godišnje izvješće i financijske izvještaje za 2016. godinu (Bilješka 1.3. Ovisna društva, stranica 37) te na obrazac S.32.01.22 koji se nalazi u Dodatku ovog Izvješća.

Tablica A.1.2. Metode konsolidacije za potrebe konsolidiranih financijskih izvješća i za potrebe solventnosti

Članica Grupe	Metoda za konsolidirana financijska izvješća	Metoda za potrebe solventnosti
Ovisna društva:		
Croatia Lloyd d.d., Zagreb	Puna konsolidacija	Puna konsolidacija čl. 335, st. 1, t. (a) DU*
Croatia zdravstveno osiguranje d.d., Zagreb	Puna konsolidacija	Puna konsolidacija čl. 335, st. 1, t. (a) DU*
Milenijum osiguranje a.d., Beograd	Puna konsolidacija	Puna konsolidacija čl. 335, st. 1, t. (a) DU*
Croatia osiguranje d.d., Mostar	Puna konsolidacija	Puna konsolidacija čl. 335, st. 1, t. (a) DU*
Croatia osiguranje - život a.d., Skopje	Puna konsolidacija	Puna konsolidacija čl. 335, st. 1, t. (a) DU*
Croatia osiguranje - neživot a.d., Skopje	Puna konsolidacija	Puna konsolidacija čl. 335, st. 1, t. (a) DU*
Croatia-Tehnički pregledi d.o.o., Zagreb	Puna konsolidacija	Prilagođena metoda udjela čl. 335, st. 1, t. (f) DU*
Croatia osiguranje, mirovinsko društvo d.o.o., Zagreb	Puna konsolidacija	Metoda udjela prema sektorskim pravilima čl. 335, st. 1, t. (e) DU*
Razne usluge d.o.o. - u likvidaciji Zagreb	Puna konsolidacija	Prilagođena metoda udjela čl. 335, st. 1, t. (f) DU*
Zajednički pothvati:		
PBZ Croatia osiguranje d.d., Zagreb	Konsolidacija metodom udjela	Metoda udjela prema sektorskim pravilima čl. 335, st. 1, t. (e) DU*
Pridružena društva:		
Brioni d.d., Pula	Konsolidacija metodom udjela	Alternativna metoda vrednovanja čl. 335, st. 1, t. (f) DU*
Autoprijevoz d.d., Otočac	Konsolidacija metodom udjela	Alternativna metoda vrednovanja čl. 335, st. 1, t. (f) DU*

** DU označava Delegiranu uredbu (EU) 2015/35.*

Značajniji poslovni događaji u 2016. godini navedeni su u odjeljku *A.5 Sve ostale informacije*.

A.2 Rezultati preuzimanja rizika

Grupa u razdoblju od 2014. godine prolazi kroz transformacijski proces, a rezultati restrukturiranja vidljivi su i u financijskom rezultatu. U 2016. godini Grupa je ostvarila **konsolidiranu dobit nakon oporezivanja i nekontrolirajućih interesa u iznosu od 175.835 tis. HRK.**

Ukupna zaračunata bruto premija (prije usklađenja za iznos neto povećanja ispravka vrijednosti potraživanja za premiju i pripadajućih otpisa) na razini Grupe u 2016. godini iznosi 3.020.718 tis. HRK i bilježi povećanje od 2%. Od toga zaračunata bruto premija neživotnih osiguranja iznosi 2.391.135 tis. HRK i bilježi povećanje od 1%, dok zaračunata bruto premija životnog osiguranja iznosi 629.583 tis. HRK i bilježi povećanje od 5%.

Zarađene premije u izvještajnom razdoblju iznose 2.651.716 tis. HRK i bilježe smanjenje od 1,3% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

U poslovima ulaganja sredstava neživotnih i životnih osiguranja Grupa je ostvarila prihode od ulaganja u iznosu od 391.465 tis. HRK što je smanjenje od 11%, uz troškove ulaganja od 98.174 tis. HRK što je smanjenje za 35%.

Bruto likvidirane štete u 2016. godini iznose 1.666.992 tis. HRK što predstavlja povećanje od 1% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Troškovi pribave i administrativni troškovi ukupno iznose 1.170.536 tis. HRK i bilježe pad za 0,2% pri čemu troškovi administracije padaju dok su troškovi pribave povećani. Povećanje troškova pribave i uprave rezultat je između ostalog reorganizacije poslovanja.

Ukupna imovina Grupe na dan 31.12.2016. godine iznosi 10.236.631 tis. HRK što predstavlja porast od 4,1% prema stanju na dan 31.12.2015. godine.

Obračunate tehničke pričuve iznose 6.817.243 tis. HRK i za 1,6% su veće od obračunatih tehničkih pričuva na dan 31.12.2015. godine.

U nastavku su prikazane ključne stavke Računa dobiti i gubitka.

Tablica A.2.1. Račun dobiti i gubitka

(u 000 HRK)

Račun dobiti i gubitka - ključne stavke	2016.	2015.
Zaračunate premije, neto od reosiguranja	2.741.473	2.680.753
Zarađene premije, neto od reosiguranja	2.651.716	2.687.344
Financijski prihodi	391.465	440.731
Ostali prihodi	213.351	192.520
Nastale štete, neto od reosiguranja	-1.588.734	-1.790.908
Troškovi pribave	-546.574	-495.848
Financijski rashodi	-98.174	-150.101
Administrativni troškovi	-623.962	-676.961
Ostali poslovni rashodi	-154.833	-74.019
Udio u dobiti pridruženih društava	12.908	13.762
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	**257.163**	**146.520**
Porez na dobit	-81.953	-32.581
Nekontrolirajući interesi	625	651
DOBIT TEKUĆE GODINE	**175.835**	**114.590**

Rezultati preuzimanja rizika prikazani su i kroz analizu policirane premije i nastalih šteta po vrstama osiguranja koja je prikazana u sljedećim tablicama.

Tablica A.2.2. Analiza policirane premije i nastalih šteta po vrstama osiguranja za 2016. godinu

(000 HRK)

Grupa	Zaračunata bruto premija	Premija predana u reosiguranje	Bruto nastale štete	Udio reosig. u nastalim štetama
Osiguranje od nezgode	133.675	1.600	44.282	868
Zdravstveno osiguranje	283.608	3.209	180.470	1.059
Osiguranje cestovnih vozila	305.932	2.789	236.704	879
Osiguranje tračnih vozila	4.517	22	1.332	0
Osiguranje zračnih letjelica	5.519	4.705	991	2.180
Osiguranje plovila	70.405	32.393	31.325	13.894
Osiguranje robe u prijevozu	26.359	3.740	26.541	17.302
Osiguranje od požara i elementarnih šteta	231.829	93.987	81.808	51.859
Ostala osiguranja imovine	321.158	33.975	237.678	30.232
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila	701.107	11.041	287.534	-7.388
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica	3.590	3.557	-1.665	-447
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	18.495	21.740	-4.286	-413
Ostala osiguranja od odgovornosti	112.270	38.772	53.618	29.674
Osiguranje kredita	122.254	11.962	-21.798	534
Osiguranje jamstava	1.042	4	-652	0
Osiguranje raznih financijskih gubitaka	34.687	19.885	6.824	1.255
Putno osiguranje	19.787	586	7.671	0
Ukupna neživotna osiguranja	2.396.237	283.967	1.168.376	141.488
Životno osiguranje	490.069	299	447.061	7
Rentno osiguranje	11.515	0	11.321	0
Dopunska osiguranja uz životno osiguranje	20.864	79	826	0
Životna ili rentna osiguranja kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik	107.134	0	102.645	0
Ukupno životna osiguranja	629.581	378	561.853	7
Sveukupno	**3.025.818**	**284.345**	**1.730.229**	**141.495**

Neki od osnovnih pokazatelja preuzimanja rizika su kvota šteta, kvota troškova te kombinirana kvota koje su prikazane u nastavku.

Tablica A.2.3. Kvota šteta, kvota troškova i kombinirana kvota u 2016. i 2015. godini.

	2016.	2015.
Kvota šteta	50,63%	55,69%
Kvota troškova	45,43%	44,75%
Kombinirana kvota	96,06%	100,44%

A.3 Rezultati ulaganja

Ukupan neto rezultat ulaganja u 2016. godini iznosi **293.291 tisuća HRK**. Prihodi i troškovi ulaganja su prikazani u nastavku.

Tablica A.3.1. Neto rezultat ulaganja

(u 000 HRK)

	2016.	2015.
Prihodi od ulaganja	391.465	440.731
Troškovi ulaganja	98.174	150.101
Neto rezultat ulaganja	**293.291**	**290.630**
Neto tečajne razlike od ulaganja	-26.564	9.909
Neto rezultat ulaganja bez tečajnih razlika	**319.855**	**280.721**

Prihodi od ulaganja

Prihodi od ulaganja obuhvaćaju prihode od kamata na financijska ulaganja, prihode od dividendi, prihode od ulaganja u nekretnine, neto pozitivne tečajne razlike, realizirane dobitke od financijske imovine, nerealizirane dobitke od financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, prihode od naplate prethodno ispravljenih iznosa i ostale prihode od ulaganja.

Prihodi od kamata na financijska ulaganja priznaju se u računu dobiti i gubitka kako nastaju, uzimajući u obzir efektivni prinos na odgovarajuću imovinu.

Prihod od dividende priznaje se u računu dobiti i gubitka na dan kada je stečeno pravo na dividendu. Prihod od dividende obuhvaća prihode od dividendi od ulaganja u dionice, odnosno u sudjelujuće interese.

Prihodi od ulaganja u nekretnine sastoje se od prihoda od najma, prihoda od povećanja vrijednosti nekretnina, prihoda od prodaje nekretnina te ostalih prihoda povezanih s ulaganjima u nekretnine. Prihod od najma zemljišta i građevinskih objekata priznaju se u računu dobiti i gubitka linearnom metodom tijekom cijelog trajanja najma.

Neto pozitivne tečajne razlike odnose se na prihode od promjene vrijednosti tečaja strane valute u izvještajnom razdoblju.

Prihodi od prodaje (realizacije) ulaganja odnose se na prihode ostvarene prodajom financijskih ulaganja.

Nerealizirani dobici od ulaganja odnose se na dobitke proizašle iz promjene fer vrijednosti financijske imovine klasificirane po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Prihodi od naplate temeljem prethodno ispravljenih iznosa odnose se na naplatu financijske imovine, a koja je ispravljena u prethodnim razdobljima.

U nastavku je dana detaljnija razrada prihoda od ulaganja prema prethodno navedenoj razdiobi kao i prema vrsti financijskog instrumenta.

Tablica A.3.2. Prihodi od ulaganja – razrada

(u 000 HRK)

Prihodi od ulaganja - razrada	2016.	2015.
Prihodi od kamata	264.888	267.771
Prihodi od dividendi	17.240	7.549
Prihodi od ulaganja u nekretnine	72.460	76.098
Pozitivne tečajne razlike	10.487	34.929
Realizirani dobici od financijske imovine	14.312	14.918
Nerealizirani dobici od financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2.218	3.103
Naplata prethodno ispravljenih iznosa	4.201	27.120
Ostali prihodi od ulaganja	5.659	9.244
Sveukupno	**391.465**	**440.731**

Tablica A.3.3. Prihodi od ulaganja po vrsti instrumenta

(u 000 HRK)

Prihodi od ulaganja po instrumentu	2016.	2015.
Obveznice i zapisi	217.292	219.772
Nekretnine	72.498	75.598
Depoziti	49.970	68.395
Zajmovi	24.508	51.271
Dionice	19.232	13.973
Investicijski fondovi	1.123	1.999
Ostalo	6.842	9.723
Sveukupno	**391.465**	**440.731**

Iz navedenog je razvidno da Društvo najveći dio prihoda od ulaganja ostvaruje od kamatonosnih financijskih instrumenata – obveznica i zapisa te depozita, kao i nekretnina.

Troškovi ulaganja

Troškovi ulaganja uključuju troškove od umanjenja vrijednosti ulaganja financijske imovine, troškove (gubitke) ostvarene pri prodaji (realizaciji) financijskih ulaganja, neto negativne tečajne razlike, nerealizirane gubitke od ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i ostale troškove ulaganja.

Gubici od umanjenja vrijednosti sastoje se od gubitaka od umanjena vrijednosti financijske imovine za koju je utvrđeno da je došlo do umanjenja vrijednosti odnosno za koju je utvrđeno da je nadoknadiva vrijednost imovine manja od knjigovodstvene vrijednosti imovine te je provedeno umanjenje kroz račun dobiti i gubitka.

Troškovi od prodaje (realizacije) ulaganja odnose se na troškove ostvarene prodajom financijskih ulaganja.

Neto negativne tečajne razlike odnose se na troškove od promjene vrijednosti tečaja strane valute u izvještajnom razdoblju.

Nerealizirani gubici od ulaganja odnose se na gubitke proizašle iz promjene fer vrijednosti financijske imovine klasificirane po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Ostali troškovi ulaganja uključuju troškove nekretnina koje se sastoje od troškova smanjenja vrijednosti nekretnina, troškova od prodaje nekretnina te ostalih troškova povezanih s ulaganjima u nekretnine.

U nastavku je dana detaljnija razrada troškova ulaganja prema prethodno navedenoj razdiobi.

Tablica A.3.4. Troškovi ulaganja

(u 000 HRK)

Troškovi ulaganja	2016.	2015.
Umanjenje vrijednosti ulaganja	40.081	107.065
Realizirani gubici od ulaganja	11.863	2.603
Negativne tečajne razlike	37.051	25.020
Nerealizirani gubici od ulaganja u financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz RDG	926	2.651
Troškovi platnog prometa i kamata na leasing	5.125	6.279
Ostali troškovi ulaganja	3.128	6.483
Sveukupno	**98.174**	**150.101**

Dobit iz ulaganja koja se priznaje direktno u kapitalu

Grupa je u 2016. godini ostvarila i **dobit iz ulaganja koja se priznaje direktno u kapitalu**, odnosno koja je iskazana kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kako slijedi.

Tablica A.3.5. Dobici/gubici iskazani u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

(u 000 HRK)

Dobici/gubici iskazani u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	2016.	2015.
Promjena fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju, neto od realiziranih iznosa i neto od odgođenog poreza	102.939	(26.657)
Sveukupno	**102.939**	**(26.657)**

Grupa iskazuje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti efekte promjene fer vrijednosti financijskih instrumenata klasificiranih kao imovina raspoloživa za prodaju. Ukupan iznos nerealiziranih dobitaka od promjene fer vrijednosti instrumenta klasificiranih raspoloživo za prodaju (neto od realiziranih iznosa i neto od odgođenog poreza) u 2016. godini iznosi 102.939 tis. HRK. Promjena se odnosi najvećim dijelom na promjenu fer vrijednosti dionica i obveznica u portfelju.

Ulaganja u sekuritizirane instrumente

Grupa **nema ulaganja u sekuritizirane instrumente**.

A.4 Rezultati ostalih djelatnosti

Od ostalih značajnijih djelatnosti (neosiguratelјni poslovi) Grupa također obavlja i poslove **upravljanja mirovinskim fondovima, tehničkih pregleda te pružanja medicinskih usluga poliklinika**.

Prihodi Grupe od pružanja usluga tehničkih pregleda u 2016. godini iznose 67.361 tis. HRK, a od pružanja medicinskih usluga poliklinika 14.397 tis. HRK.

Članice Grupe koje se bave poslovima upravljanja mirovinskim fondovima u 2016. godini su poslovali s dobiti (PBZ **Croatia osiguranje d.d., Zagreb** dobit u 2016. godini u iznosu od 24.968 tis. HRK, a **Croatia osiguranje, mirovinsko društvo d.o.o., Zagreb** dobit u iznosu od 1.293 tis. HRK).

A.5 Sve ostale informacije

U cilju optimizacije poslovanja Grupe, a posebno ostvarenja nižih troškova poslovanja, bržih i efikasnijih procesa, veće diverzifikacije rizika te posljedično osnažene adekvatnosti kapitala, odlučeno je provesti **postupak pripajanja ovisnog društva Croatia Lloyd d.d.** CROATIA osiguranju d.d. Pripajanje je dovršeno dana 3.4.2017. godine od kada je Croatia Lloyd d.d. prestao postojati, a njegov univerzalni pravni sljednik je CROATIA osiguranje d.d.

Prethodno pripajanju Croatia Lloyd-a d.d., Matično društvo je u 2016. godini **doregistrirano i za poslove reosiguranja** u skupini neživotnih osiguranja.

Matično društvo je u 2016. godini prodalo 100%-tni udjel u društvu **CROATIA Sigurimi Sh.a., Priština** te je tijekom 2016. godine povećalo ulaganja u ovisna društva otkupom dijela nekontrolirajućeg interesa i to **Croatia osiguranja d.d., Mostar**, čime je Društvo povećalo svoj udjel sa 94,3% na 94,7% te **Milenijum osiguranja a.d., Beograd**, postajući 100%-tni vlasnik istog društva.

B. SUSTAV UPRAVLJANJA

B.1 Opće informacije o sustavu upravljanja

CROATIA osiguranje d.d. je vladajuće, matično društvo Grupe s temeljnom funkcijom objedinjavanja i poslovnog usmjeravanja Grupe. Matično društvo postavlja strateške ciljeve Grupe i redovito prati njihovo ostvarenje.

Matično društvo Grupe je sukladno Zakonu o trgovačkim društvima, prihvatilo **dualistički koncept** ustroja organa Društva. Temeljni organi Društva su Uprava, Nadzorni odbor te Skupština Društva. Obveze i odgovornosti navedenih tijela upravljanja utvrđene su Zakonom o trgovačkim društvima, Zakonom o osiguranju i Statutom Društva.

Uprava Društva je organ koji sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima, Zakona o osiguranju te odredbama Statuta i ostalim internim aktima Društva, vodi poslove Društva i zastupa Društvo i u tome je samostalna. Uprava Društva sastoji se od najmanje tri (3), a najviše sedam (7) članova od kojih je jedan predsjednik Uprave. Broj članova Uprave svojom odlukom određuje Nadzorni odbor.

Član Uprave može biti osoba koja u svakom trenutku ispunjava uvjete propisane Zakonom o trgovačkim društvima, Zakonom o osiguranju i uvjete propisane Pravilnikom o uvjetima za obavljanje funkcije člana Uprave i člana Nadzornog odbora koje je donijela HANFA. Članom Uprave Društva može biti imenovana samo osoba koja prethodno dobije odobrenje HANFA-e.

Uprava je donijela Poslovnik o radu kojim se uređuju sva pitanja značajna za rad Uprave koja nisu uređena Statutom Društva. Uprava Društva sukladno Statutu i Poslovniku vodi poslove Društva zajednički te u pravilu odluke donosi na sjednicama, a može i u sklopu konzultacija putem elektronske pošte, kao i drugim za to podobnim tehničkim sredstvima. Sjednice Uprave održavaju se u pravilu jednom tjedno. Uprava donosi odluke većinom danih glasova, a ako su glasovi pri odlučivanju jednako podijeljeni, odlučujući je glas predsjednika Uprave. Društvo zastupaju zajedno najmanje dva člana Uprave.

Uprava je odgovorna za podnošenje godišnjeg izvješća Društva i Grupe, koje uključuje godišnje financijske izvještaje, Nadzornom odboru, nakon čega Nadzorni odbor iste treba odobriti za podnošenje Glavnoj skupštini dioničara na prihvat. Uprava Društva je dužna pripremiti nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje za svaku poslovnu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja („MSFI“) koji su usvojeni u Europskoj uniji, a koji daju istinit i vjeran prikaz financijskog položaja Društva i Grupe, kao i rezultata njihovog poslovanja i gotovinskog toka, u skladu s važećim računovodstvenim standardima te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje financijskih izvještaja.

Posebnom odlukom Uprave Društva utvrđena je koordinacija poslova predsjednika i članova Uprave Društva. Predmetnom odlukom definirana su razgraničenja predsjednika i članova Uprave Društva u odnosu na organizacijske jedinice Društva.

Nadzorni odbor je organ Društva koji nadzire vođenje poslova Društva, no njegove se ovlasti ne iscrpljuju samo u funkciji nadzora, nego i u drugim poslovima određenim Zakonom o trgovačkim društvima i Statutom Društva.

Član Nadzornog odbora može biti osoba koja u svakom trenutku ispunjava uvjete propisane Zakonom o trgovačkim društvima, Zakonom o osiguranju kao i uvjete propisane Pravilnikom o uvjetima za obavljanje funkcije člana Uprave i člana Nadzornog odbora kojeg je donijela HANFA. Mandat članova Nadzornog odbora traje četiri (4) godine.

S obzirom na vlasničku strukturu, dok god drži najmanje 25% redovnih dionica Društva uvećano za jednu takvu dionicu, Republika Hrvatska ima pravo, sukladno članku 256. stavak 3. Zakona o trgovačkim društvima, izravno imenovati dva (2) člana Nadzornog odbora, a dok god drži najmanje 10% redovnih dionica Društva, ima pravo izravno imenovati jednog (1) člana Nadzornog odbora. Jednog (1) člana Nadzornog odbora imenuje radničko

vijeće Društva odnosno radnici na neposrednim i tajnim izborima na način propisan za izbor radničkog vijeća i to im pravo pripada dok su ispunjeni uvjeti iz Zakona o radu. Preostalih četiri (4), odnosno pet (5) članova Nadzornog odbora bira Glavna skupština Društva.

Nadzorni odbor obavlja osobito ove poslove:

- imenuje i opoziva predsjednika i članove Uprave;
- nadzire vođenje poslova Društva;
- po potrebi saziva Glavnu skupštinu;
- podnosi Glavnoj skupštini pisano izvješće o obavljenom nadzoru;
- na prijedlog Uprave utvrđuje Godišnje financijsko izvješće;
- zastupa Društvo prema Upravi;
- daje suglasnost na odluke Uprave, odnosno odlučuje o drugim poslovima, kad je to propisano zakonom ili Statutom;
- mijenja i dopunjuje odredbe Statuta na temelju odluke Glavne skupštine Društva;
- donosi Poslovnik o svom radu;
- obavlja druge poslove koje su mu izrijekom povjerene zakonom ili Statutom;
- sklapa Ugovore s Upravom.

Nadzorni odbor većinom glasova svih članova daje suglasnost u pogledu sljedećih poslovnih odluka, odnosno akata Uprave:

- otuđivanja i opterećivanja nekretnina Društva čija tržišna vrijednost prelazi iznos od 1.000.000,00 HRK;
- sklapanja pravnih poslova ili niza povezanih pravnih poslova čija vrijednost premašuje petnaest posto (15%) temeljnog kapitala Društva;
- za određivanje poslovne politike Društva;
- za određivanje financijskog plana Društva, a koji predlaže Uprava Društva;
- za određivanje ustrojstva sustava unutarnjih kontrola;
- za određivanje okvirnog godišnjeg programa rada unutarnje revizije.

Nadzorni odbor može imenovati Povjerenstva radi pripreme odluka koje donosi i nadzora njihova provođenja. Članovi Nadzornog odbora mogu sudjelovati u radu svakog Povjerenstva. Odluke Nadzornog odbora donose se većinom od ukupnog broja članova, osim ako Statutom nije drugačije određeno. Rad Nadzornog odbora Društva detaljnije se uređuje Poslovnikom o radu Nadzornog odbora.

Nadzorni odbor ustrojio je **Revizorski odbor** kao stručno tijelo koje daje podršku Nadzornom odboru Društva. Organizacija i način rada Revizorskog odbora pobliže se uređuju Poslovnikom o radu Revizorskog odbora. Revizorski odbor se sastoji od tri (3) člana Nadzornog odbora i dva (2) člana, stručnjaka izvan sastava Nadzornog odbora, koje imenuje i razrješava Nadzorni odbor. Najmanje jedan (1) član Revizorskog odbora mora poznavati područje računovodstva i/ili revizije. Zadatak Revizorskog odbora je pratiti, nadgledati i poboljšavati kvalitetu, primjerenost i ažurnost financijskog izvještavanja te obavlja sljedeće poslove utvrđene Zakonom o reviziji:

- prati postupak financijskog izvješćivanja;
- prati učinkovitost sustava unutarnje kontrole, unutarnje revizije te sustava upravljanja rizicima;
- nadgleda provođenje revizije godišnjih financijskih i konsolidiranih izvještaja;
- prati neovisnost samostalnih revizora ili revizorskog društva koje obavlja reviziju, a posebno ugovore o dodatnim uslugama;
- daje preporuke Skupštini o odabiru revizorskog društva;
- raspravlja o planovima i godišnjem izvješću unutarnje revizije, te o značajnim pitanjima koja se odnose na ovo područje.

Glavna skupština je organ Društva u kojemu dioničari ostvaruju svoja prava u poslovima Društva, ako zakonom ili Statutom nije drugačije određeno. Nadležnosti Glavne skupštine propisane su Zakonom o trgovačkim društvima i Statutom Društva.

Statut Društva pobliže određuje nadležnosti Glavne skupštine, te sukladno navedenoj odredbi nadležnosti Glavne skupštine su:

- donošenje Statuta te odlučivanje o izmjenama i dopunama Statuta Društva;
- izabiranje i opozivanje članova Nadzornog odbora;
- odlučivanje o uporabi dobiti;
- odlučivanje o povećanju i smanjenju temeljnog kapitala Društva;
- usvajanje Godišnjih financijskih izvješća, kad joj to prepuste Uprava i Nadzorni odbor;
- odlučivanje o davanju razrješnica Upravi i članovima Nadzornog odbora;
- imenovanje revizora Društva;
- odlučivanje o statusnim promjenama Društva;
- odlučivanje o prestanku rada Društva;
- odlučivanje o drugim pitanjima u skladu sa zakonom i Statutom.

Glavnu skupštinu u pravilu saziva Uprava, a Nadzorni odbor saziva Glavnu skupštinu kada ocijeni da je to potrebno radi dobrobiti Društva. Uprava mora odmah sazvati Glavnu skupštinu ako se kod izrade financijskih izvještaja ili inače utvrdi da u Društvu postoji gubitak u visini polovine temeljnog kapitala. Uprava također mora odmah sazvati Glavnu skupštinu ako to u pisanom obliku zatraže dioničari koji zajedno imaju udjele u visini od najmanje dvadesetoga dijela temeljnog kapitala Društva i navedu svrhu i razlog sazivanja te Glavne skupštine.

Glavnom skupštinom predsjedava predsjednik Nadzornog odbora ili osoba koju on odredi. Na Glavnoj skupštini ne može se donijeti odluka ako na njoj nisu prisutni dioničari na čije dionice otpada polovica ukupnog temeljnog kapitala Društva. Glavna skupština donosi odluke većinom danih glasova i to javnim glasovanjem.

Ključne funkcije Društva i Grupe organizirane su na način da se pokriju svi značajni rizici kojima jest ili kojima bi moglo biti izloženo Društvo, odnosno Grupa u svom poslovanju, da se izbjegne sukob interesa te da se osigura usklađenost poslovanja Društva i Grupe sa strategijama i politikama te ostalim internim aktima Društva, odnosno Grupe, a u skladu s relevantnim zakonskim okvirom.

Ključne funkcije uspostavljene na nivou Društva i Grupe su:

- funkcija upravljanja rizicima;
- funkcija praćenja usklađenosti;
- funkcija unutarnje revizije i
- aktuarska funkcija.

Ključne funkcije neposredno izvještavaju Upravu Matičnog društva s ciljem osiguranja izvršenja svojih zadataka na neovisan i objektivan način, sudjelujući u ukupnom sustavu upravljanja i izvještavanja Društva i Grupe u okviru provođenja savjetodavnih angažmana temeljenih na profesionalnom znanju i praktičnom iskustvu stečenom prilikom obavljanja zadataka unutar kontrolnih funkcija s ciljem donošenja dodane vrijednosti Društvu.

Društvo, odnosno Grupa je imenovala **nositelje ključnih funkcija** sukladno propisima Zakona o osiguranju.

Uprava Društva periodično, a najmanje jednom godišnje, preispituje primjerenost postupaka te djelotvornost ključnih funkcija, dok Nadzorni odbor Društva preispituje primjerenost postupaka i djelotvornost unutarnje revizije. Detaljnije informacije o svakoj pojedinoj ključnoj funkciji dane su kasnije u tekstu.

Organizacijska struktura Matičnog društva

Matično društvo u razdoblju od 2014. godine prolazi kroz transformacijski proces te je kao rezultat istog postavljen novi poslovni model kojim su svi temeljni i potporni procesi (tzv. back office) centralizirani, a sa druge strane je ojačan proces prodaje osiguranja kroz ustrojavanje divizijske organizacijske strukture prema kategoriji klijenata (građanstvo, malo i srednje poduzetništvo i korporativni klijenti) s kontinuiranim unapređenjem prodajnih ljudskih i tehnoloških resursa.

Posljedično, ustrojeni su Sektor za osiguranje građanstva i Sektor za osiguranje korporativnih klijenata i malog i srednjeg poduzetništva koji u svojoj hijerarhijskoj strukturi imaju Regije odnosno Poslovna područja. Poslovna područja zamijenila su dotadašnje podružnice koje su izbrisane iz sudskog registra početkom 2017. godine.

Organizacijska struktura Društva ustrojena je sukladno definiranim funkcijama u Društvu, pa je tako organizacijska struktura podijeljena po sljedećim funkcijama: Ključne funkcije, Središnje funkcije, Proizvodi, Razvoj poslovanja, Prodaja i Operacije. Na navedeni način, Društvo je ustrojilo modernu i funkcijski orijentiranu organizacijsku strukturu koja ima za cilj ubrzati poslovanje te staviti fokus na klijenta.

Uprava Društva je tijekom 2016. godine djelovala u sastavu:

- **Sanel Volarić**, predsjednik Uprave Društva u razdoblju od 1. siječnja 2016. godine do 11. listopada 2016. godine te član Uprave Društva od 12. listopada 2016. godine do 31. prosinca 2016. godine;
- **Andrej Koštomaj**, član Uprave Društva u razdoblju od 1. siječnja 2016. godine do 29. veljače 2016. godine;
- **Nikola Mišetić**, član Uprave Društva u razdoblju od 1. siječnja 2016. godine do 31. prosinca 2016. godine;
- **Marijan Kralj**, član Uprave Društva u razdoblju od 1. siječnja 2016. godine do 31. prosinca 2016. godine;
- **Robert Vučković**, član Uprave Društva u razdoblju od 20. travnja 2016. godine do 31. prosinca 2016. godine;
- **Damir Vanđelić**, predsjednik Uprave Društva u razdoblju od 12. listopada 2016. do 31. prosinca 2016. godine;
- **Miroslav Klepač**, član Uprave Društva u razdoblju od 12. listopada 2016. godine do 31. prosinca 2016. godine.

Nadzorni odbor je tijekom 2016. godine djelovao u sastavu:

- **Ante Vlahović,** predsjednik Nadzornog odbora u razdoblju od 1. siječnja 2016. do 31. prosinca 2016. godine;
- **Mladen Blažević**, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora u razdoblju od 1. siječnja 2016. godine do 31. prosinca 2016. godine;
- **Branko Zec**, član Nadzornog odbora u razdoblju od 1. siječnja 2016. godine do 31. prosinca 2016. godine;
- **Roberto Škopac**, član Nadzornog odbora u razdoblju od 1. siječnja 2016. godine do 31. prosinca 2016. godine;
- **Prof. dr. sc. Josip Tica**, član Nadzornog odbora u razdoblju od 1. siječnja 2016. godine do 31. prosinca 2016. godine;
- **Vitomir Palinec,** član Nadzornog odbora u razdoblju od 1. siječnja 2016. godine do 31. prosinca 2016. godine.
- **Miroslav Hrašćanec**, član Nadzornog odbora u razdoblju od 1. siječnja 2016. godine do 18. siječnja 2016. godine.

Politika nagrađivanja

Korporativna politika nagrađivanja u sebi sadržava motiviranje i zadržavanje najboljih zaposlenika čiji se sustav vrijednosti uklapa u kulturu i ciljeve kompanije. Etičkim kodeksom definirane su osnovne korporativne vrijednosti: fokus na klijenta, stručnost, pouzdanost i odgovornost, agilnost i inovativnost.

Etičko, odgovorno i zakonski ispravno ponašanje obveza je svakog zaposlenika prema Etičkom kodeksu, a zaposlenici na rukovodećim pozicijama odgovorni su da svojim ponašanjem i osobnim integritetom budu primjer ostalim kolegama i zaposlenicima. Grupa kreira okruženje u kojem se očekuje visoka učinkovitost na način da su svi zaposlenici motivirani svojim radom doprinijeti ostvarenju ciljeva, strategije i vrijednosti. Potiče se prepoznavanje radnog učinka različite kvalitete te diferencijacija u davanju ocjena na način da se na skali od pet (5) ocjena jasno prepoznaju visok, standardni i nizak radni učinak.

U skladu s politikama nagrađivanja, osnovne plaće su usklađene prema razini odgovornosti unutar kompanije i u odnosu na tržište rada prema Mercer IPE (International Position Evaluation) metodologiji. Varijabilna komponenta primitaka se isplaćuje mjesečno ili godišnje za sve zaposlenike i različita je za zaposlenike administracije i zaposlenike prodaje te je kompetitivna u odnosu na konkurentske kompanije.

Sustav nagrađivanja primjenjuje se na sljedeći način:

- **Uprava** ima ugovorenu fiksnu plaću te godišnji bonus sukladno postavljenim ključnim pokazateljima poslovanja (dalje u tekstu: KPI) koje postavlja Nadzorni odbor. Nadzorni odbor nakon analize rezultata i ostvarenih KPI-jeva za poslovnu godinu utvrđuje iznos i jednokratnu isplatu godišnjeg bonusa;
- **Menadžment** ima ugovorenu fiksnu plaću te godišnji bonus sukladno postavljenim KPI-jevima koje postavlja Uprava i u skladu su s poslovnim ciljevima koje je utvrdio Nadzorni odbor. Uprava nakon analize rezultata i ostvarenih KPI-jeva za poslovnu godinu utvrđuje iznos i jednokratnu isplatu godišnjeg bonusa;
- **Ostali zaposlenici** imaju ugovorenu fiksnu plaću te kvartalne i godišnje KPI ciljeve sukladno ciljevima organizacijskih jedinica u kojima rade. Varijabilni dio plaće se isplaćuje mjesečno, a sukladno ostvarenjima ciljeva prethodnog kvartala. Uprava provodi kvartalnu kalibraciju procjene učinka i distribucije ocjena.

Nadzorni odbor prima fiksnu mjesečnu naknadu prema Odluci Glavne skupštine Društva. Članovi Nadzornog odbora ne ostvaruju pravo na varijabilni dio.

Društvo niti Grupa **ne dodjeljuju opcije, opcijska prava ni dionice** svojim zaposlenicima te ne postoji takav sustav nagrađivanja u ovom trenutku.

Društvo niti Grupa **nema sustav dopunskih mirovina niti prijevremenog umirovljenja** ni za kojeg zaposlenika niti člana Nadzornog odbora. Društvo posluje u skladu s važećim Zakonom o radu u slučaju starosnog ili prijevremenog umirovljenja zaposlenika Društva.

Značajne transakcije s povezanim stranama

Matično društvo smatra da ima neposredni odnos povezane osobe s većinskim vlasnikom, društvom Adris grupa d.d. i Republikom Hrvatskom te društvima u većinskom državnom vlasništvu, društvima pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim utjecajem ključnog poslovodstva i njihovih bliskih članova obitelji prema definiciji sadržanoj u Međunarodnom računovodstvenom *standardu 24 „Objavljivanje povezanih stranaka"* („MRS 24"). Društvo smatra članove Uprave i Nadzornog odbora, direktore Sektora i direktore Podružnica ključnim poslovodstvom.

Ključne transakcije s povezanim društvima

Društvo plaća porez na dobit i porez na dohodak u Republici Hrvatskoj. U pogledu poreza Društvo nema dospjelih neplaćenih obveza prema Republici Hrvatskoj.

Društvo je odobrilo dva (2) zajma povezanom društvu Croatia - Tehnički pregled d.o.o. u ukupnom iznosu od 52 milijuna HRK uz kamatnu stopu od 7%, društvu Core 1 d.o.o. u iznosu od 79,1 milijuna HRK uz kamatnu stopu 5,14% te društvu Croatia osiguranje d.d., društvo za osiguranje neživota, Skopje u iznosu od 6 milijuna HRK uz kamatnu stopu od 8,2% u svrhu dodatnih ulaganja.

Odnosi s ovisnim društvima, zajedničkim pothvatima i pridruženim društvima unutar Grupe i ostalim društvima koja imaju značajan utjecaj na financijske izvještaje Društva te društvima u većinskom državnom vlasništvu za 2015. i 2016. godinu, prikazani su u sljedećim tablicama.

Tablica B.1.1. Pregled transakcija i stanja s povezanim stranama za 2016. godinu

(u 000 HRK)

	2016.				
	Ovisna društva	**Pridružena društva**	**Adris grupa d.d. - Matica**	**Ostala društva Adris Grupe**	**Republika Hrvatska***
Dužničke vrijednosnice	-	-	-	-	3.606.761
Zajmovi i potraživanja	126.519	-	-	-	133.120
Potraživanja iz poslova osiguranja	480	273	28	1.353	8.824
Ostala potraživanja	12.234	-	70	-	67
Obveze iz poslova osiguranja	195	-	-	-	35
Tehničke pričuve	47.781	-	-	232	-
Ostale obveze	4.066	24	1.459	400	2.251
Zaračunate premije	4.023	1.137	521	10.795	-
Premije predane u reosiguranje	15.349	-	-	-	-
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija	10.584	-	-	-	-
Prihodi iz osiguranja	-	-	-	-	107.664
Prihodi od ulaganja	24.096	11.453	-	-	
Prihodi od kamata	-	-	-	-	159.282
Ostali prihodi	3.417	-	50		25.402
Nastale štete	3.974	443	47	2.668	-
Udio reosiguranja u štetama	96.857	-	-	-	-
Rashodi iz osiguranja	-	-	-	-	35.818
Poslovni rashodi	3.217	233	4.838	1.436	-
Ostali rashodi	-	-	-	-	44.633

Tablica B.1.2. Pregled transakcija i stanja s povezanim stranama za 2015. godinu

(u 000 HRK)

	2015.				
	Ovisna društva	Pridružena društva	Adris grupa d.d. - Matica	Ostala društva Adris Grupe	Republika Hrvatska*
Dužničke vrijednosnice	-	-	-	-	3.402.942
Zajmovi i potraživanja	51.627	-	-	-	186.200
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	226.642	-	-	-	-
Potraživanja iz poslova osiguranja	13.222	300	156	1.453	13.393
Ostala potraživanja	8.515	62	15	-	51
Tehničke pričuve	70.740	-	-	-	-
Obveze iz poslova osiguranja	1.631	1	-	72	1.832
Ostale obveze	661	43	84	259	-
Zaračunate premije	30.349	1.120	399	24.098	-
Premije predane u reosiguranje	19.762	-	-	-	-
Prihodi iz osiguranja	-	-	-	-	1.599
Prihodi od ulaganja	7.619	8.000	-	-	-
Prihodi od kamata	-	-	-	-	96.951
Ostali prihodi	20.641	0	44	5.624	164.777
Nastale štete	5.802	384	14	15.680	-
Udio reosiguranja u štetama	71.990	-	-	-	-
Rashodi iz osiguranja	-	-	-	-	12
Poslovni rashodi	14.890	193	102	3.446	-
Ostali rashodi	-	-	-	-	35.181

** Republika Hrvatska i sva društva u kojima država ima većinsko vlasništvo*

Primanja ključnog poslovodstva

Ključno poslovodstvo Grupe su članovi uprave i nadzornog odbora te direktori sektora i direktori podružnica Društva.

Tablica B.1.3. Primanja ključnog poslovodstva

(u 000 HRK)

Primanja ključnog poslovodstva	2016.	2015.
UKUPNO	55.761	39.305

Naknade ključnom poslovodstvu uključuju bruto plaće, premije za životno osiguranje, naknade u naravi, bonuse, otpremnine i naknade Nadzornog odbora.

B.2 Zahtjevi u vezi s poslovnim ugledom i iskustvom

Prilikom ocjene izbora osobe za obavljanje ključne funkcije te ostalih upravljačkih funkcija u Društvu i Grupi, u obzir se uzimaju sljedeći kriteriji:

- dosadašnji rad i rezultati tijekom rada u Društvu i Grupi, ugled i integritet;
- financijska stabilnost te nekažnjavanje sukladno zakonskim propisima;

- ispunjavanje uvjeta iz Zakona o osiguranju, Zakona o trgovačkim društvima, Pravilnika o uvjetima za obavljanje ključne funkcije u društvu za osiguranje odnosno društvu za reosiguranje, Pravilnika o uvjetima za obavljanje funkcije člana Uprave i člana Nadzornog odbora društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje, odnosno primjenjivih propisa u relevantnim jurisdikcijama za sve ostale članice Grupe;
- uvid u dokumentaciju o obrazovanju - životopis, diploma, potvrda o radnom stažu kao dokaz ispunjavanja zakonskih uvjeta koji se odnose na radni staž i stručne kvalifikacije za obavljanje poslova;
- primjena odredbi Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35 od 10. listopada 2014. godine te Direktive 2009/138 Europskog parlamenta i vijeća od 25. studenog 2009. godine o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja:
    - procjena „stručnosti" osobe obuhvaća procjenu stručnih i formalnih kvalifikacija osobe, znanja i odgovarajućeg iskustva unutar sektora osiguranja, drugih financijskih sektora ili drugih društava te uzima u obzir predmetne zadaće dodijeljene toj osobi i, prema potrebi, osiguravateljske, financijske, računovodstvene, aktuarske i upravljačke vještine dotične osobe;
    - procjena stručnosti članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela uzima u obzir predmetne zadaće dodijeljene pojedinačnim članovima kako bi se osigurala raznolikost kvalifikacija, znanja i odgovarajućeg iskustva radi ostvarivanja profesionalnog upravljanja i nadzora nad društvom;
    - procjena poslovnog ugleda osobe obuhvaća procjenu iskrenosti i poštenja te financijske stabilnosti osobe na osnovi dokaza povezanih s njihovim karakterom, osobnim ponašanjem i poslovnim ponašanjem, uključujući svaki kazneni, financijski i nadzorni aspekt relevantan za potrebe procjene.

Prilikom postupka izbora osobe za obavljanje ključne funkcije, Društvo, odnosno Grupa uzima u obzir sljedeće dodatne kriterije:

- psihologijska procjena koja uključuje upitnike ličnosti, testove kognitivnih sposobnosti i psihologijski intervju kojim se provjeravaju motivi, vrijednosti i stavovi osobe;
- stručna procjena znanja za provjeru znanja vještina i kompetencija za određeni posao od strane nadređenih menadžera.

Konačnu odluku donosi nadređeni, Uprava ili Nadzorni odbor na preporuku Sektora za upravljanje ljudskim potencijalima.

B.3 Sustav upravljanja rizicima uključujući vlastitu procjenu rizika i solventnosti

Sustav upravljanja rizicima

Grupa je uspostavila **sustav upravljanja rizicima** primjeren veličini Grupe, opsegu poslovanja te vrsti i prirodi rizika kojima je izložena, a koji podrazumijeva procese identifikacije, praćenja, odnosno mjerenja rizika, stres testiranje, upravljanja rizicima te izvještavanja o rizicima. Značajan dio sustava upravljanja rizicima je usmjeren na praćenje adekvatnosti kapitala, odnosno održavanje potrebne razine kapitala koji odgovara opsegu i vrstama preuzetih poslova osiguranja uz uvažavanje svih financijskih, operativnih i poslovnih rizika i događaja kojima je Grupa izložena.

Sustav upravljanja rizicima se operativno uspostavlja kroz razvoj i implementaciju sljedećih komponenti sustava:

- interni akti;
- procesi upravljanja rizicima;
- organizacijska struktura s jasno definiranim ulogama i odgovornostima;
- tehnološka i podatkovna infrastruktura i kompetencije;

- adekvatna kultura rizika.

Komponente sustava upravljanja rizicima se uspostavljaju, unapređuju i međusobno povezuju kroz tzv. godišnji ciklus upravljanja rizicima kojim se realizira načelo samoprocjene sustava upravljanja rizicima kada se sagledavaju daljnja moguća i/ili potrebna unaprjeđenja sustava.

Interni akti

Krovni dokument kojim se uspostavlja sustav upravljanja rizicima te artikulira sklonost preuzimanja rizika je Strategija upravljanja rizicima. Na kvartalnoj razini izrađuje se Katalog rizika koji je rezultat procesa identifikacije rizika te utvrđivanja profila rizičnosti.

Politikama, pravilnicima i metodologijama propisano je upravljanje pojedinim rizikom odnosno skupinom srodnih rizika (ili aktivnosti iz područja upravljanja rizicima), metode analize, mjerenja i procjene rizika, sustav limita s eskalacijskim postupcima kod prekoračenja limita te praćenje i izvještavanje o rizicima.

Procesi upravljanja rizicima

Procesi upravljanja rizicima podrazumijevaju: identifikaciju rizika, mjerenje, odnosno procjenu rizika, testiranje otpornosti na stres, ovladavanje rizicima, razvoj sustava limita, praćenje limita te usklađivanje profila rizičnosti s apetitom za rizik, praćenje rizika i izvještavanje. Procesi upravljanja rizicima se detaljno razrađuju politikama i pravilnicima za pojedine vrste rizika kojima je Grupa izložena.

Identifikacija rizika podrazumijeva postupke utvrđivanja postojanja rizika kojima je Grupa izložena ili bi mogla biti izložena u budućnosti te utvrđivanje značajnosti rizika u svim aktivnostima, proizvodima, procesima i projektima Grupe. Za svaki identificirani rizik utvrđuje se razina njegove značajnosti. Pojam značajnosti definiran je u skladu s načelom materijalnosti prema kojem su materijalno značajni rizici samo oni rizici koji imaju značajan utjecaj na poslovanje Grupe.

Proces procjene, odnosno mjerenja rizika, podrazumijeva razvoj i primjenu adekvatnih kvantitativnih, odnosno kvalitativnih metoda koje omogućavaju analizu i razumijevanje rizika te praćenje profila rizičnosti odnosno izloženosti pojedinim rizicima, uspostavu sustava limita te izvješćivanje o rizicima.

Testiranje otpornosti na stres provodi se u sklopu tzv. ORSA procesa minimalno na godišnjoj razini te i češće za pojedine vrste rizika, sukladno propisima internih akata ili prema potrebi kada je isto potrebno provesti kako bi se kvalitetnije razumijevala priroda rizika te mogući utjecaj na Grupu.

Sustav limita se uspostavlja u cilju ograničavanja i kontrole izloženosti rizicima te ostvarivanja poslovne strategije usklađene s apetitom za rizikom. Odluka o konkretnoj uspostavi sustava limita, kao i mjerama i postupcima u slučaju prekoračenja limita, propisuje se internim aktima za upravljanje pojedinačnim rizicima, odnosno kroz odluke Uprave o limitima izloženosti. Prilikom odabira sustava limita Grupa uzima u obzir rezultate procesa identifikacije rizika, tehničke mogućnosti Grupe, razvijene metode mjerenja, odnosno procjene rizika te samu prirodu promatranog rizika. Iskoristivost limita, eventualna prekoračenja te poduzete mjere sastavni su dio izvještaja o rizicima.

Praćenje i izvješćivanje o rizicima i adekvatnosti kapitala Grupa uspostavlja kako bi pravovremeno osigurala prijenos potrebnih informacija svim sudionicima u sustavu upravljanja rizicima te posebno Upravi i Nadzornom odboru Matičnog društva. Osim izvještaja definiranih regulatornim propisima, Grupa donosi odluke o konkretnim vrstama i sadržaju izvješća o rizicima unutar internih akata koji reguliraju upravljanja pojedinim rizikom, odnosno pojedinom aktivnosti unutar područja upravljanja rizicima.

Organizacijska struktura

Internim aktima iz područja upravljanja rizicima definiraju se jasne uloge i odgovornosti svih uključenih organizacijskih jedinica. Prilikom implementacije uloga i odgovornosti pojedinih funkcija unutar sustava za

upravljanje rizicima, posebna pozornost posvećuje se primjerenoj podjeli odgovornosti unutar pojedinih poslovnih procesa te izbjegavanju sukoba interesa.

Važan aspekt organizacijske strukture sustava upravljanja rizicima je **ključna funkcija upravljanja rizicima**. Ista je operativno uspostavljena kroz **Sektor za upravljanje rizicima**, neovisnu organizacijsku jedinicu koja odgovara neposredno Upravi Matičnog društva. Sektor se redovito koordinira s ostalim ključnim funkcijama Grupe, ostalim organizacijskim jedinicama koje su operativno nadležne za prihvat pojedinih rizika ili su pak nadležne za pojedina specifična područja poslovanja i pojedinim članicama Grupe kako bi se pravovremeno osigurao adekvatan tijek i kvaliteta svih potrebnih informacija.

Funkcija upravljanja rizicima ima sljedeće specifične odgovornosti iz područja upravljanja rizicima:

- izrada i ažuriranje općih/krovnih akata upravljanja rizicima i internih akata upravljanja pojedinačnim rizicima ili skupinom srodnih rizika;
- identificiranje rizika kojima je Grupa izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju te dokumentiranje profila rizičnosti kroz Katalog rizika;
- analiza i procjena, odnosno mjerenje rizika;
- razvoj kvantitativnih metodologija i modela mjerenja rizika;
- informiranje Uprave o rizicima kroz izradu periodičnih izvještaja, kao i ostalih načina informiranja;
- upravljanje rizicima, praćenje izloženosti rizicima te nadziranje integriranja upravljanja rizicima u donošenje odluka i obavljanje poslovnih aktivnosti;
- provjera primjene i djelotvornosti postupaka i mjera za upravljanje rizicima;
- sudjelovanje u provođenju i preispitivanju Strategije upravljanja rizicima, kao i drugih internih akata te postupaka i mjera iz domene upravljanja rizicima;
- savjetovanje Uprave Matičnog društva vezano za utvrđivanje profila rizičnosti Grupe te praćenje utvrđenog profila rizičnosti;
- na zahtjev Uprave, izrada mišljenja o prihvatu pojedinih rizika;
- doprinosi uspostavi djelotvornog sustava unutarnjih kontrola;
- davanje prijedloga i preporuka za primjereno i učinkovito upravljanje rizicima;
- provođenje ostalih provjera koje su potrebne za djelotvoran sustav kontrole rizika;
- provođenje testiranja otpornosti na stres;
- sudjelovanje u razvoju IT i tehnološke infrastrukture potrebne za razvoj i uspostavu sustava upravljanja rizicima;
- širenje svijesti o upravljanju rizicima, razvoj kulture rizika;
- koordiniranje procesa izračuna adekvatnosti kapitala prema odredbama Solventnosti II;
- koordiniranje procesa vlastite procjene rizika i solventnosti (ORSA);

Osim funkcije upravljanja rizicima, ostalih ključnih funkcija, višeg rukovodstva (uključujući Upravu) u sustav upravljanja rizicima uključene su i sve ostale organizacijske jedinice, s jasnim razgraničenjima u ovlastima i odgovornostima koje su definirane internim aktima.

Vlastita procjena rizika i solventnosti (tzv. ORSA)

Vlastita procjena rizika i solventnosti (tzv. ORSA kako se i spominje dalje u tekstu) propisana je novim regulatornim okvirom Solventnosti II koji je stupio na snagu 1.1.2016. godine. Matično društvo je međutim i prethodno u sklopu pripremne faze za Solventnost II provodilo ORSA-u.

Vlastita procjena rizika i solventnosti sastavni je dio poslovne strategije i poslovnog planiranja te se kontinuirano uzima u obzir prilikom donošenja strateških odluka Grupe. **ORSA proces se provodi minimalno jednom godišnje** odnosno i češće ukoliko Grupa procijeni da je došlo do materijalno značajne promjene u profilu rizičnosti. Rezultati ORSA procesa dokumentiraju se u tzv. ORSA Izvješću kojeg odobrava Uprava Matičnog društva te isti dostavlja HANFA-i i Nadzornom odboru.

ORSA proces operativno koordinira funkcija upravljanja rizicima u uskoj suradnji s ostalim organizacijskim jedinicama, posebno aktuarskom funkcijom, dok je Uprava Matičnog društva intenzivno uključena u sam proces, donosi sve značajne odluke te usmjerava proces kao i sagledava njegove rezultate.

Osim na godišnjoj razini, Grupa i kontinuirano kroz cijelu poslovnu godinu primjenjuje ORSA tehnike, odnosno ORSA pristup prilikom razmatranja važnijih poslovnih odluka.

ORSA proces u svojoj osnovi se sastoji od sljedećih koraka:

- definiranje i analiza poslovnog plana i strategije Grupe;
- analiza regulatornog kapitalnog zahtjeva;
- procjena, odnosno mjerenje rizika;
- identifikacija rizika i utvrđivanje profila rizičnosti;
- analiza primjenjivosti standardne formule;
- procjena ukupnih potreba za solventnošću (interni kapitalni zahtjev);
- projekcije poslovanja Grupe u narednom petogodišnjem razdoblju s procjenom kapitalnih zahtjeva;
- provedba stres testova te analiza scenarija;
- kontinuirano sagledavanje i analiza utjecaja poslovnih odluka na profil rizičnosti Grupe;
- dokumentiranje ORSA procesa te izvješćivanje i informiranje relevantnih strana.

Definiranje i analiza poslovnog plana i strategije Grupe

Sastavni dio ORSA procesa je definiranje i analiza poslovnog plana i strategije Grupe kako bi se dobili potrebni inputi o izloženosti rizicima prema poslovnom planu. Ovaj korak je iterativan na način da se za isti koriste rezultati ostalih koraka ORSA procesa. Poslovno planiranje se provodi na period od pet (5) godina. Konkretno, Grupa je krajem 2016. godine provelo planiranje za razdoblje: 2017. – 2021. godina.

Analiza regulatornog kapitalnog zahtjeva

Grupa računa regulatorni kapitalni zahtjev u skladu s Direktivom Solventnost II, odnosno Zakonom o osiguranju prema standardnoj formuli. Ovaj korak omogućuje povezivanje profila rizičnosti s kapitalom tj. utvrđivanje sposobnosti nosivosti rizika. Također, ovaj korak daje input za utvrđivanje profila rizičnosti s obzirom da se u istom mjere rizici primjenom odredbi standardne formule.

Procjena, odnosno mjerenje rizika

Osim mjerenja rizika sukladno standardnoj formuli, Grupa koristi i druge vrste mjera, odnosno procjena rizika te rezultate navedenih mjera koristi kao inpute za utvrđivanje profila rizičnosti, odnosno razumijevanja izloženosti rizicima.

Procjenu, odnosno mjerenje rizika Grupa provodi kontinuirano. U sklopu ORSA procesa detaljno se analiziraju rezultati procjene, odnosno mjerenja rizika te se dobiveni rezultati također sagledavaju prilikom utvrđivanja profila rizičnosti.

Za svaki identificirani rizik za koji je utvrđena mogućnost kvantitativnog mjerenja utvrđuje se izloženost Grupe riziku. Nadalje, mjeri se vjerojatnost materijalizacije rizika kao i utjecaj u slučaju realizacije nekom od odgovarajućih mjera rizika (npr.: VaR, rejting sustavi, maksimalni financijski utjecaj na Grupu, analize scenarija, analize raznih indikatora i omjera, analiza materijalizacije povijesnih gubitaka, specifične mjere rizika za pojedine rizike i sl.).

Rizici primarno kvalitativne prirode, kao i oni teško mjerljivi, procjenjuju se kvalitativnim i ekspertnim metodama. Pri tome se sagledavaju svi dostupni kvantitativni indikatori.

Identifikacija rizika i utvrđivanje profila rizičnosti

Na temelju svih prethodno navedenih procesa prikupljeni su inputi koji omogućuju identifikaciju svih rizika kojima je Grupa izložena te konačno utvrđivanje profila rizičnosti. Profil rizičnosti je dokumentiran u Katalogu rizika.

Analiza primjenjivosti standardne formule

Grupa nakon izračuna regulatornih kapitalnih zahtjeva te utvrđivanja profila rizičnosti procjenjuje odstupanja svog profila rizičnosti od pretpostavki na kojima se temelji izračun kapitala korištenjem standardne formule, odnosno analizira se primjenjivost standardne formule.

Rezultati ove analize su također inicijalni inputi prilikom procjene ukupnih potreba solventnosti, odnosno izračuna internog kapitalnog zahtjeva. Naime, Grupa izračunava interni kapital na temelju standardne formule, prilagođene sukladno rezultatima analize primjenjivosti iste, a sve s ciljem da se profil rizičnosti što je moguće više uskladi s internim kapitalnim zahtjevom.

Prilikom provođenja ovog koraka, osim vlastitih analiza i razmatranja Grupe, korišteni su rezultati dokumentirani u EIOPA-inom dokumentu *The underlying assumptions in the standard formula for the Solvency Capital Requirement calculation (EIOPA-14-322).*

Procjena ukupnih potreba za solventnošću (interni kapitalni zahtjev)

Nakon prilagodbe standardne formule sukladno rezultatima prethodnog koraka, računa se interni kapitalni zahtjev tj. utvrđuju ukupne potrebe solventnosti. Rezultati izračuna internog kapitalnog zahtjeva uspoređuju se s potrebnim solventnim kapitalom i dostupnim kapitalom. Metodološka odstupanja internog kapitalnog zahtjeva od regulatornog se obrazlažu i adekvatno dokumentiraju.

Dobiveni rezultati, kako internog tako i regulatornog kapitalnog zahtjeva, koriste se prilikom utvrđivanja sposobnosti nosivosti rizika te testiranja održivosti poslovne strategije i plana, odnosno planiranih poslovnih aktivnosti.

Projekcije poslovanja Grupe u narednom petogodišnjem razdoblju s procjenom kapitalnih zahtjeva

S obzirom da se ORSA provodi na načelu anticipativne procjene rizika (tzv. FLAOR), nakon sagledavanja profila rizičnosti te kapitalnih zahtjeva za zadnju dostupnu godinu, u narednom koraku se provode projekcije poslovanja Grupe u narednom petogodišnjem razdoblju s procjenom kapitalnih zahtjeva.

Projekcije poslovanja i kapitalnih zahtjeva temelje se na Planu poslovanja Grupe za narednih pet godina. Na temelju petogodišnjeg poslovnog plana, funkcija upravljanja rizicima uz suradnju drugih organizacijskih jedinica (posebno Sektor za aktuarske poslove, Sektor za ulaganja te Sektor za kontroling) provodi projekcije ostalih potrebnih veličina, utvrđuje eventualne moguće promjene u profilu rizičnosti Grupe te u konačnici provodi projekcije kapitalnih zahtjeva i testira sposobnost nosivosti rizika Grupe (tj. provjerava se i utvrđuje kontinuirana usklađenost Grupe s kapitalnim zahtjevima).

Provedba stres testova i analize scenarija

Kako bi, prethodno utvrđena cjelokupna slika poslovanja Grupe i njene kapitalne pozicije u normalnim, tj. očekivanim okolnostima bila potpuna, Grupa u sklopu anticipativne procjene vlastitih rizika i solventnosti provodi stres testove te na taj način sagledava utjecaj određenih izvanrednih (vanjskih i unutarnjih) situacija kojima bi Grupa mogla biti izložena.

U skladu s rezultatima stres testova, ponovno se testira poslovna strategija kao i kapitalna pozicija Grupe te se donose zaključci bitni za proces odlučivanja i planiranja novih aktivnosti.

Grupa prema potrebi provodi i određene ad hoc stres testove te stres testove po nalogu regulatora, kao i redovite stres testove pojedinih pozicija/rizika, čiji utjecaj također uzima u obzir u procesima odlučivanja i planiranja.

Kontinuirano sagledavanje i analiza utjecaja poslovnih odluka na profil rizičnosti Grupe

Kontinuirano kroz godinu provode se ad hoc analize na zahtjev Uprave, Revizorskog odbora, Nadzornog odbora i/ili višeg rukovodstva s ciljem testiranja posljedica mogućih odluka na poslovanje Grupe, profil rizičnosti i sposobnost nosivosti rizika. U ORSA Izvješću se dokumentiraju sve takve analize s posebnim naglaskom na utjecaj provedenih analiza na konačne odluke.

Dokumentiranje ORSA procesa te izvješćivanje i informiranje relevantnih strana

Svi prethodno provedeni koraci i izračuni se adekvatno dokumentiraju u posljednjem koraku kroz izradu ORSA izvješća te Zapisnika. Sukladno regulatornim odredbama, ORSA Izvješće se dostavlja HANFA-i, a o provedbi i rezultatima ORSA procesa izvještava se i Nadzorni odbor Matičnog društva.

B.4 Sustav unutarnjih kontrola

S ciljem poduzimanja potrebnih mjera u ostvarenju poslovnih ciljeva, Grupa je uspostavila **sustav unutarnjih kontrola** kao sveukupnost sljedećih elemenata:

- primjerene organizacijske strukture svih članica Grupe i sustava korporativnog upravljanja Grupe;
- implementiranog sustava upravljanja s uspostavom ključnih funkcija;
- propisanih kontrolnih aktivnosti, administrativnih i računovodstvenih postupaka te
- adekvatnog informacijskog sustava uključujući i sustav izvješćivanja na svim razinama Grupe.

Adekvatnom organizacijskom strukturom definirane su podjele funkcija, poslovni procesi s unutarnjim kontrolama nad istima, razine upravljanja, nadzora, uloge i odgovornosti kao i prikladne kompetencije djelatnika na svim razinama. Na taj način se nastoji osigurati operativna učinkovitost, preciznost, točnost i pravovremenost podataka te usklada poslovanja s regulatornim i internim propisima, a sve s ciljem minimizacije rizika inherentnim u svim poslovnim procesima članica Grupe.

Sustav unutarnjih kontrola u postupku financijskog izvještavanja osigurava da financijski izvještaji Grupe s prihvatljivom točnošću prezentiraju financijski rezultat i financijski položaj Grupe, kao i njihovu usklađenost s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Unutarnji računovodstveni kontrolni postupci podrazumijevaju kontrolu formalne, suštinske i računske ispravnosti knjigovodstvene isprave:

- kontrola formalne ispravnosti knjigovodstvene isprave utvrđuje da li je isprava sastavljena u skladu s važećim propisima;
- suštinska kontrola knjigovodstvene isprave utvrđuje da li se poslovna promjena stvarno dogodila i u opsegu kako je naznačeno;
- kontrola računske ispravnosti knjigovodstvene isprave podrazumijeva kontrolu matematičkih operacija (dijeljenja, množenja, zbrajanja i oduzimanja), na osnovu kojih su dobiveni rezultati na ispravi.

Grupa ima popis i kalendar svih izvještaja koji se dostavljaju Agenciji i nadležnim institucijama s rokovima, zaduženjima, regulativom koja svaki pojedini izvještaj definira dok nadležne osobe u Grupi nadziru ispunjavanje obveza vezanih uz izvještavanja u rokovima propisanim zakonima i regulativom.

Neke od značajnih kontrola u procesima financijskog izvješćivanja, a koje se primjenjuju u sustavu unutarnjih kontrola, odnose se na: kontrole minimalno „dva para očiju“, autorizaciju u sustavu, autorizaciju i odobravanje potpisom, logičke i matematičke (računske) ispravnosti, usklađivanje analitike i sintetike, usklađivanje poslovnih odnosa i stanja u poslovnim knjigama s trećim osobama, pisana mišljenja specijaliziranih i stručnih osoba za specifična pitanja i sl.

„High level“ kontrole koje se nalaze u procesu izvještavanja odnose se na kontrole nadležnih osoba i to: Direktora službi i Direktora Sektora za korporativne financije i računovodstvo, Uprave, Nadzornog odbora, dioničara Društva kroz izvještavanje, interne i eksterne revizije te ostalih nadležnih sektora Društva.

Ovisno o uspostavljenim procedurama, kontrole se obavljaju: dnevno, tjedno, mjesečno, kvartalno i godišnje te ad-hoc kontrole prema potrebi. Potrebne kontrole, kontrolne procedure te administrativni i računovodstveni postupci i odgovornosti u pojedinim procesima i aktivnostima, uređene su internim aktima Grupe.

Kreiranje izvještaja najvećim dijelom je automatizirano kroz proces povlačenja podataka iz poslovnih knjiga ili baza podataka („data warehouse“) te izračune koji se obavljaju automatski te su na navedeni način osigurane automatske kompjuterizirane kontrole.

Funkcija praćenja usklađenosti

Funkcija praćenja usklađenosti jedna je od ključnih funkcija Grupe, ustrojena je i operativno se provodi u Sektoru za usklađenost, a opseg, nadležnost i djelokrug rada definiran je Pravilnikom o funkciji usklađenosti. U provođenju funkcije praćenja usklađenosti aktivno sudjeluju svi organizacijski dijelovi, a redovne godišnje aktivnosti koje provodi stavljaju naglasak na sljedeće:

- kontinuirano utvrđivanje i procjena rizika usklađenosti kojem je Grupa izložena ili bi mogla biti izložena;
- praćenje implementacije novih propisa ili izmjene postojećih;
- vođenje i ažuriranje popisa Upućenih osoba;
- vođenje Registra sukoba interesa;
- kontinuirana kontrola novih proizvoda s odgovarajućom regulativom;
- područje zaštite osobnih podataka i prava tržišnog natjecanja;
- savjetovanje u vezi Zakona o osiguranju;
- davanje pravnih mišljenja iz svih poslovnih područja.

Uprava Matičnog društva usvaja godišnji plan rada funkcije usklađenosti te najmanje jednom godišnje procjenjuje efikasnost upravljanja rizikom usklađenosti.

B.5 Funkcija unutarnje revizije

Unutarnja revizija kao jedna od ključnih funkcija kroz sustavan i disciplinirani pristup procjenjuje i poboljšava djelotvornost procesa upravljanja rizicima, kontrole i korporativnog upravljanja u Grupi. Pomaže u ispunjavanju postavljenih ciljeva Grupe te rukovodstvu u obnašanju njihovih dužnosti uz kontinuirano poboljšavanje poslovanja.

Funkcija unutarnje revizije uspostavljena kroz zasebne organizacijske jedinice unutarnje revizije (npr. Sektor za internu reviziju u CROATIA osiguranju d.d.), koje su administrativno odgovorne Upravi/Odboru direktora pojedine članice Grupe, a funkcionalno Nadzornom odboru, što je sukladno Međunarodnim standardima interne revizije (IIA) te najboljim svjetskim praksama.

Nadalje, sukladno odredbama primjenjivog regulatornog okvira o koordinaciji i upravljanju funkcijom interne revizije na razini grupe, Sektor za internu reviziju Matičnog društva koordinira i upravlja radom svih funkcija unutarnje revizije u Grupi, na način da:

- koordinira planirane aktivnosti svih članica kroz pripremu jedinstvenog strateškog i godišnjeg plana interne revizije;
- osigurava usklađenost s jedinstvenom metodologijom te
- kontrolira rad internih revizora kako bi se osigurala standardizirana razina kvalitete kroz cijelu Grupu.

Unutarnja revizija djeluje u skladu s (Godišnjim) Planom unutarnje revizije te Strateškim planom koje odobrava Nadzorni odbor Matičnog društva. Prilikom procjene rezidualnog i inherentnog rizika vezanih uz slabosti kontrola, primjenjuju se standardna načela za procjenu rizika. Sve funkcije unutarnje revizije su se kroz svoje Povelje/Pravilnike obvezale najmanje jednom u pet godina provesti eksternu evaluaciju kako bi se osigurala usklađenost s definiranim standardima te uočila područja aktivnosti koja je potrebno poboljšati. Također Sektor za internu reviziju Matičnog društva i sam kontinuirano razmatra i unaprjeđuje vlastitu efikasnost i grupnu metodologiju o čemu redovito izvještava Upravu u svom Godišnjem izvješću.

Poveljom interne revizije definirana je misija i djelokrug rada unutarnje revizije i uređen organizacijski položaj unutarnje revizije, ovlasti i odgovornosti, metodologija rada, kao i odnos unutarnje revizije s upravljačkim strukturama, Revizorskim odborom, vanjskom revizijom te članicama Grupe. Svaka članica Grupe ima vlastitu Povelju/Pravilnik, odobren od odgovarajućeg nadzornog tijela sukladno lokalnoj regulativi. No, sve navedene povelje/pravilnici su usklađeni s Poveljom interne revizije Matičnog društva.

Područje rada unutarnje revizije obuhvaća:

- ocjenu učinkovitost, djelotvornost i ekonomičnost poslovanja;
- ocjenu primjerenosti uspostavljenog sustava unutarnjih kontrola;
- ocjena primjene i djelotvornosti procesa upravljanja rizicima i metodologije za procjenu rizika;
- ocjena djelotvornosti i pouzdanosti funkcije praćenja usklađenosti;
- ocjena pouzdanosti, točnosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih evidencija i financijskih izvještaja te drugih poslovnih podataka;
- ocjenu informacijskog sustava;
- provjeru zaštite imovine i drugih resursa, te poduzimanje mjera protiv mogućih gubitaka, zbog rasipništva, zlouporabe, lošeg upravljanja, grešaka, prijevara i nepravilnosti;
- praćenje provedbe poduzetih mjera rukovodstva po preporukama revizije, s ciljem otklanjanja utvrđenih slabosti i nepravilnosti.

B.6 Aktuarska funkcija

Nositelj aktuarske funkcije Grupe je direktor Sektora za aktuarske poslove Matičnog društva. Tijekom 2016. godine aktuarska funkcija je obavljala sljedeće poslove u okviru Solventnosti II, a prema Zakonu o osiguranju:

- Vezane uz tehničke pričuve:
  - koordiniranje izračuna tehničkih pričuva;
  - osiguravanje primjerenosti metodologija, modela i pretpostavki na kojima se temelji izračun tehničkih pričuva;
  - procjenjivanje dovoljnosti i kvalitete podataka koji se upotrebljavaju u izračunu tehničkih pričuva;
  - uspoređivanje najboljih procjena s iskustvom;
  - obavještavanje Uprave i Nadzornog odbora Matičnog društva o pouzdanosti i adekvatnosti izračuna tehničkih pričuva;
- iskazivanje mišljenja o cjelokupnoj politici preuzimanja rizika osiguranja;
- iskazivanje mišljenja i primjerenosti programa reosiguranja;
- sudjelovanje u učinkovitoj provedbi sustava upravljanja rizicima.

Poslove aktuarske funkcije obavlja više zaposlenika Matičnog društva i ostalih osiguratelnih i reosiguratelnih društava Grupe, a koordinirani su od strane nositelja aktuarske funkcije Grupe. Aktuari uključeni u poslove aktuarske funkcije imaju potrebno znanje i iskustvo u aktuarskim poslovima.

B.7 Izdvajanje poslova

Politika izdvajanja poslova u Matičnom društvu definirana je Pravilnikom o izdvajanju poslova ili funkcija kojim su propisani minimalni standardi za upravljanje izdvojenim poslovima ili funkcijama odnosno su utvrđeni kriteriji i postupci vezano za:

- razloge izdvajanja poslova ili funkcija i proces donošenja odluke o izdvajanju poslova ili funkcija;
- procjenu rizika povezanih s izdvajanjem poslova ili funkcija te dubinsku analizu pružatelja usluga;
- odabir pružatelja usluga te upravljanje ugovornim odnosima s pružateljima usluga;
- praćenje i izvještavanje o izdvojenim poslovima ili funkcijama;
- praćenje i izvještavanje Uprave o izloženosti rizicima povezanim s izdvajanjem poslova ili funkcija;
- zadaće i odgovornosti organizacijskih jedinica ili osoba zaduženih za nadzor i upravljanje izdvajanjem poslova ili funkcija;
- izlaznu strategiju Matičnog društva u slučaju prijevremenog prestanka ugovornog odnosa i/ili nemogućnosti ispunjenja ugovornih obveza.

Matično društvo u 2016. godini **nije imalo izdvojenih poslova**, no neke članice Grupe su izdvojile svoje poslove u Matično društvo kako slijedi:

- CROATIA Lloyd d.d. izdvojilo je poslove ulaganja financijskih sredstava;
- CROATIA zdravstveno osiguranje d.d. izdvojilo je poslove ulaganja financijskih sredstava te poslove računalne obrade podataka;
- kod većine ostalih članica Grupe izdvojeni su poslovi na Matično društvo koji se odnose na područje informacijskih tehnologija (IT), poput održavanja serverske i mrežne infrastrukture i sl.

B.8 Sve ostale informacije

Od ostalih informacija vezanih uz sustav upravljanja ističemo da Matično društvo prema **normi ISO 9001:2008** ima certificirana životna i imovinska osiguranja. Jednom godišnje izrađuje se Upravina ocjena Sustava upravljanja kvalitetom (SUK) koja predstavlja ocjenu primjerenosti, prikladnosti i učinkovitosti SUK-a, sukladnosti proizvoda i usluga, te potvrđuje provedbu poslovnih procesa sukladno zahtjevima norme ISO 9001:2008.

C. PROFIL RIZIČNOSTI

U skladu s člankom 94. Zakona o osiguranju, Grupa dijeli rizike kojima je izložena u 5 glavnih kategorija:

- **Preuzeti rizik osiguranja** (s podvrstama: rizik neživotnih osiguranja, rizik životnih osiguranja te rizik zdravstvenih osiguranja);
- **Tržišni rizik;**
- **Kreditni rizik;**
- **Rizik likvidnosti;**
- **Operativni rizik**.

Od ostalih materijalno značajnih rizika, Grupa prepoznaje izloženost **strateškom riziku**, **riziku ugleda** (reputacijski rizik) te **riziku usklađenosti**. Grupa također redovito prati tzv. **eksterne faktore rizika** (rizici makroekonomskog i političkog okruženja) koji su većinom kvalitativne prirode te koreliraju, odnosno utječu na ostale rizike.

Promatrano prema principima Solventnosti II, u ukupnom kapitalnom zahtjevu (potrebni solventni kapital) Grupa je **daleko najviše izložena tržišnim rizicima**, a zatim riziku neživotnih osiguranja.

Izloženost tržišnim rizicima proizlazi iz ulaganja Grupe u financijsku imovinu i ostala ulaganja.

Prilikom ulaganja imovine vodi se računa o načelima **sigurnosti, kvalitete, utrživosti i profitabilnosti** portfelja u cjelini. Ulaganja se smatraju sigurnim i kvalitetnim ako ista podrazumijevaju održavanje vrijednosti kapitala, mala odstupanja vrijednosti uložene imovine, pouzdanu i opreznu metodu vrednovanja, trgovanje na uređenim tržištima, odgovarajući kreditni rejting i sl. Ulaganja se smatraju pravno sigurnim ukoliko je omogućeno neograničeno raspolaganje imovinom, odnosno neograničena mogućnost trgovanja.

Nadalje, ulaganje zadovoljava kriterij utrživosti ako se u slučaju potrebe, u razumnom roku, može zamijeniti za novac ili novčani ekvivalent. Utrživost ulaganja ovisi o vremenskom razdoblju raspoloživosti imovine, odnosno o mogućnosti trgovanja na tržištu. Ulaganje je isplativo ako je istome cilj ostvarivanje prinosa u skladu s tržišnim kretanjima.

U nastavku slijede detaljnije informacije o pojedinim kategorijama rizika kojima je društvo izloženo. Grupa u pravilu prikazuje, odnosno klasificira, rizike sukladno specifikaciji, odnosno klasifikaciji rizika u standardnoj formuli.

C.1 Preuzeti rizik osiguranja

Preuzeti rizik osiguranja je rizik koji proizlazi iz preuzimanja osigurateljnih obveza te predstavlja rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja zbog neodgovarajućih pretpostavki u vezi oblikovanja cijena i pričuva, odnosno koji proizlazi iz promjena u vremenu nastupa, učestalosti i težini osiguranih događaja te promjena u iznosu odštetnih zahtjeva kao i trenutku njihovog dospijeća (premijski rizik i rizik pričuva) kao i iz postojanja značajnih neizvjesnosti u pretpostavkama u vezi oblikovanja cijena i pričuva povezanih s ekstremnim ili iznimnim događajima (rizik katastrofe).

Sukladno standardnoj formuli preuzeti rizik osiguranja obuhvaća sljedeće module rizika:

- modul preuzetog rizika **neživotnog osiguranja**;
- modul preuzetog rizika **životnog osiguranja**;
- modul preuzetog rizika **zdravstvenog osiguranja**.

U sljedećoj tablici dani su kapitalni zahtjevi po gornjim modulima preuzetog rizika osiguranja.

Tablica C.1.1. Kapitalni zahtjevi po modulima preuzetog rizika osiguranja na dan 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Rizik osiguranja	Kapitalni zahtjev
Modul preuzetog rizika neživotnog osiguranja	639.190
Modul preuzetog rizika životnog osiguranja	71.598
Modul preuzetog rizika zdravstvenog osiguranja	114.210

Modul preuzetog rizika neživotnog osiguranja

Preuzeti rizik neživotnog osiguranja je rizik koji proizlazi iz obveza neživotnog osiguranja, a prema standardnoj formuli pokriva najmanje sljedeće podmodule:

- podmodul premijskog rizika i rizika pričuva neživotnog osiguranja;
- podmodul rizika katastrofe neživotnog osiguranja.

Ukupni kapitalni zahtjev za modul preuzetog rizika neživotnog osiguranja iznosi **639.190 tis. HRK**, a struktura je dana u sljedećoj tablici.

Tablica C.1.2. Kapitalni zahtjevi po podmodulima preuzetog rizika neživotnog osiguranja na dan 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Preuzeti rizik neživotnog osiguranja	Kapitalni zahtjev
Podmodul premijskog rizika i rizika pričuva neživotnog osiguranja	607.484
Podmodul rizika katastrofe neživotnog osiguranja	98.311
Diverzifikacija	-66.606
Ukupno preuzeti rizik neživotnog osiguranja	**639.190**

Premijski rizik i rizik pričuva neživotnog osiguranja su rizici gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u vremenu nastupa, učestalosti i težini osiguranih događaja te promjena u iznosu odštetnih zahtjeva kao i trenutku njihovog dospijeća.

Kapitalni zahtjev za podmodul premijskog rizika i rizika pričuva neživotnog osiguranja iznosi **607.484 tis. HRK**, a Grupa ga je utvrdila u skladu sa standardnom formulom, na temelju mjera izloženosti neto zarađenih premija te neto pričuva šteta za pojedine vrste neživotnih osiguranja, koristeći pritom standardne parametre.

Rizik katastrofe neživotnog osiguranja je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz postojanja značajnih neizvjesnosti u pretpostavkama u vezi oblikovanja cijena i pričuva povezanih s ekstremnim ili iznimnim događajima.

Kapitalni zahtjev za podmodul rizika katastrofe neživotnog osiguranja iznosi **98.311 tis. HRK**, a Grupa ga je utvrdila u skladu sa standardnom formulom, na temelju propisanih mjera izloženosti za prirodne katastrofe, za katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem te za druge rizike katastrofe neživotnog osiguranja.

Modul preuzetog rizika životnog osiguranja

Preuzeti rizik životnog osiguranja je rizik koji proizlazi iz obveza životnog osiguranja, a prema standardnoj formuli pokriva najmanje sljedeće podmodule:

- podmodul rizika smrtnosti;
- podmodul rizika dugovječnosti;
- podmodul rizika invalidnosti-pobolijevanja;
- podmodul rizika isteka;
- podmodul rizika troškova;
- podmodul rizika revidiranja;
- podmodul rizika katastrofe životnog osiguranja.

Ukupni kapitalni zahtjev za modul preuzetog rizika životnog osiguranja iznosi **71.598 tis. HRK**, a struktura je dana u sljedećoj tablici.

Tablica C.1.3. Kapitalni zahtjevi po podmodulima preuzetog rizika životnog osiguranja na dan 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Preuzeti rizik životnog osiguranja	Kapitalni zahtjev
Podmodul rizika smrtnosti	7.038
Podmodul rizika dugovječnosti	14.456
Podmodul rizika invalidnosti-pobolijevanja	0
Podmodul rizika isteka	27.215
Podmodul rizika troškova	35.871
Podmodul rizika revidiranja	10.544
Podmodul rizika katastrofe životnog osiguranja	15.248
Diverzifikacija	-38.775
Ukupno rizik životnih osiguranja	**71.598**

Rizik smrtnosti je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti stopa smrtnosti, pri čemu povećanje stope smrtnosti dovodi do povećanja vrijednosti obveza iz osiguranja.

Grupa je utvrdila kapitalni zahtjev za podmodul rizika smrtnosti u skladu sa standardnom formulom u iznosu od **7.038 tis. HRK**, primjenjujući šok trajnog povećanja stopa smrtnosti koje se upotrebljavaju u izračunu tehničkih pričuva za 15%. Navedeni porast stopa smrtnosti primijenjen je samo na one police osiguranja u kojima je porast stopa smrtnosti uzrokovao povećanje tehničkih pričuva bez dodatka za rizik.

Rizik dugovječnosti je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti stopa smrtnosti, pri čemu smanjenje stope smrtnosti dovodi do povećanja vrijednosti obveza iz osiguranja.

Grupa je utvrdila kapitalni zahtjev za podmodul rizika dugovječnosti u skladu sa standardnom formulom u iznosu od **14.456 tis. HRK**, primjenjujući šok trajnog smanjenja stopa smrtnosti koje se upotrebljavaju u izračunu tehničkih pričuva za 20%. Navedeno smanjenje stopa smrtnosti primijenjeno je samo na one police osiguranja u kojima je smanjenje stopa smrtnosti uzrokovalo povećanje tehničkih pričuva bez dodatka za rizik.

Rizik invalidnosti-pobolijevanja je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti stopa invalidnosti, bolesti i pobolijevanja. Grupa nije izložena ovom riziku, pa posljedično ne izdvaja kapitalne zahtjeve za isti.

Rizik isteka je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti stopa isteka, raskida, obnove i otkupa polica.

Grupa je utvrdila kapitalni zahtjev za podmodul rizika isteka u skladu sa standardnom formulom u iznosu od **27.215 tis. HRK**, primjenjujući metodologiju propisanu člankom 142. Delegirane uredbe (EU) 2015/35.

Rizik troškova je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti troškova nastalih u servisiranju ugovora o osiguranju.

Grupa je utvrdila kapitalni zahtjev za podmodul rizika troškova u skladu sa standardnom formulom u iznosu od **35.871 tis. HRK**, istodobno primjenjujući pretpostavku o trajnom povećanju troškova koji se uzimaju u obzir prilikom izračuna tehničkih pričuva za 10% te pretpostavku o povećanju stope inflacije troškova (izražene postotkom) koja se uzima u obzir prilikom izračuna tehničkih pričuva za 1 postotni bod.

Rizik revidiranja je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti stopa revidiranja koje se primjenjuju na rente zbog promjena u pravnom okruženju ili zdravstvenom stanju osigurane osobe.

Grupa je utvrdila kapitalni zahtjev za podmodul rizika revidiranja u skladu sa standardnom formulom u iznosu od **10.544 tis. HRK**, primjenjujući šok trajnog povećanja iznosa naknada za rentne obveze osiguranja za 3% u onim slučajevima u kojima bi se naknade koje se isplaćuju prema pripadnim policama osiguranja mogle povećati zbog promjena pravnog okruženja ili zdravstvenog stanja osigurane osobe.

Rizik katastrofe životnog osiguranja je rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz segmenta životnih osiguranja koji proizlazi iz postojanja značajnih neizvjesnosti u pretpostavkama u vezi oblikovanja cijena i pričuva povezanih s ekstremnim ili iznimnim događajima.

Grupa je utvrdila kapitalni zahtjev za podmodul rizika katastrofe životnog osiguranja u skladu sa standardnom formulom u iznosu od **15.248 tis. HRK**, primjenjujući šok povećanja za 0,15 postotnih bodova stopa smrtnosti izraženih postotkom, koje se upotrebljavaju u izračunu tehničkih pričuva, radi odražavanja iskustva u vezi sa smrtnosti u sljedećih 12 mjeseci. Navedeni porast stopa smrtnosti primijenjen je samo na one police osiguranja u kojima je porast stopa smrtnosti koje se upotrebljavaju radi odražavanja iskustva u vezi sa smrtnosti u sljedećih 12 mjeseci uzrokovao povećanje tehničkih pričuva bez dodatka za rizik.

Modul preuzetog rizika zdravstvenog osiguranja

Preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja odražava rizik iz preuzetih obveza zdravstvenog osiguranja, bez obzira na to pruža li se na sličnoj tehničkoj podlozi kao neživotno ili životno osiguranje. Obuhvaća najmanje sljedeće rizike:

- rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u razini, trendu ili volatilnosti troškova nastalih u servisiranju ugovora o osiguranju;
- rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz promjena u trenutku, učestalosti i ozbiljnosti osiguranih događaja te promjena u trenutku i iznosu namira odštetnih zahtjeva u trenutku određivanja pričuva;
- rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja koji proizlazi iz postojanja značajnih neizvjesnosti u pretpostavkama u vezi oblikovanja cijena i pričuva povezanih s izbijanjem većih epidemija kao i neuobičajenom akumulacijom rizika u takvim ekstremnim okolnostima.

Prema standardnoj formuli pokriva sljedeće podmodule:

- podmodul preuzetog rizika NSLT zdravstvenog osiguranja (zdravstvenog osiguranja sličnog tehnici neživotnog osiguranja);
- podmodul preuzetog rizika SLT zdravstvenog osiguranja (zdravstvenog osiguranja sličnog tehnici životnog osiguranja);
- podmodul rizika katastrofe zdravstvenog osiguranja.

Ukupni kapitalni zahtjev za modul preuzetog rizika zdravstvenog osiguranja iznosi **114.210 tis. HRK**, a struktura je dana u sljedećoj tablici.

Tablica C.1.4. Kapitalni zahtjevi po podmodulima preuzetog rizika zdravstvenog osiguranja na dan 31.12. 2016.

(u 000 HRK)

Preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja	Kapitalni zahtjev
Podmodul rizika NSLT zdravstvenog osiguranja	113.623
Podmodul rizika SLT zdravstvenog osiguranja	0
Podmodul rizika katastrofe zdravstvenog osiguranja	2.267
Diverzifikacija	-1.679
Ukupno preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja	**114.210**

Grupa nema izloženosti riziku zdravstvenog osiguranja sličnog tehnici životnog osiguranja.

Nadalje, kapitalni zahtjev za rizik zdravstvenog osiguranja sličnog tehnici neživotnog osiguranja prema standardnoj formuli utvrđuje se na sličnom principu kao i kapitalni zahtjev za modul preuzetog rizika neživotnog osiguranja, uz razliku što se ovdje ne promatra rizik katastrofe. Grupa je odredila kapitalni zahtjev za navedeni podmodul u iznosu od **113.623 tis. HRK**, primjenjujući odredbe članaka 145. - 150. Delegirane uredbe (EU) 2015/35.

Kapitalni zahtjev za podmodul rizika katastrofe zdravstvenog osiguranja Grupa je utvrdila također u skladu sa standardnom formulom u iznosu od **2.267 tis. HRK**, primjenjujući članke 160. - 162. Delegirane uredbe (EU) 2015/35.

Upravljanje rizikom osiguranja

Grupa prati, kontrolira i upravlja preuzetim rizikom osiguranja raznim metodama kao što su:

- limiti pribave;
- procjena rizika prilikom sklapanja police – odgovorno preuzimanje rizika;
- uvođenje novih proizvoda s ciljem minimiziranja negativne selekcije;
- praćenje rizičnosti kao što je akumulacija, najveća vjerojatna štete, izloženost;
- smanjenje rizika kroz upravljanje reosiguranjem programom;
- diverzifikacija portfelja;
- testiranje izloženosti putem ORSA stresova i scenarija;
- praćenje iskustva šteta;
- izdvajanje kapitalnih zahtjeva za predmetni rizik.

Grupa upravljanja preuzetim rizikom osiguranja i kroz procese izračuna pričuva, s kontrolnim ulogama aktuara u predmetnim procesima. Grupa također redovito prati razne pokazatelje poslovanja relevantne za predmetni rizik, poput kvote šteta, kombinirane kvote i sl. te provodi tzv. run-off analizu trošenja pričuva. Stupanjem na snagu Solventnosti II, Grupa izdvaja kapitalne zahtjeve za izloženost riziku osiguranja i to primjenom standardne formule, a kako je iskazano prethodno.

C.2 Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućih gubitaka koji proizlazi iz promjene, odnosno fluktuacije tečaja, kamata, tržišnih cijena imovine, obveza i financijskih instrumenata, a sukladno standardnoj formuli uključuje:

- kamatni rizik;
- rizik vlasničkih vrijednosnih papira;
- rizik promjene cijena nekretnina;
- rizik raspona;
- valutni rizik;
- rizik koncentracije.

Stupanjem na snagu Solventnosti II s 1.1.2016. godine, Grupa izdvaja kapitalne zahtjeve za izloženost tržišnom riziku, primjenjujući standardnu formulu za njihov izračun. **Ukupni kapitalni zahtjev za tržišne rizike iznosi 1.210.201 tis. HRK.**

U nastavku su prikazani kapitalni zahtjevi za podmodule tržišnog rizika prema standardnoj formuli.

Tablica C.2.1. Kapitalni zahtjevi po podmodulima tržišnog rizika na dan 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Tržišni rizik	Kapitalni zahtjev
Kamatni rizik	254.802
Valutni rizik	609.947
Rizik vlasničkih vrijednosnih papira	196.233
Rizik promjene cijena nekretnina	284.223
Rizik raspona	201.362
Rizik koncentracije	456.348
Diverzifikacija	-792.714
Ukupno tržišni rizik	**1.210.201**

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik potencijalnog gubitka koji bi nastao zbog promjene fer vrijednosti imovine i obveza uslijed promjene tržišnih kamatnih stopa. Riziku promjene kamatnih stopa na strani imovine Grupe podložan je portfelj ulaganja u dužničke vrijednosne papire, zajmove, depozite (uključujući i svu navedenu imovinu kojoj je Grupa indirektno izložena kroz ulaganja u investicijske fondove, kao rezultat primjene tzv. look-through principa) te udio retrocesije u tehničkim pričuvama, dok su na strani obveza podložne tehničke pričuve, odnosno njihova najbolja procjena (BEL).

Kapitalni zahtjev za kamatni rizik u iznosu od **254.802 tis. HRK** jednak je smanjenju dostupnog kapitala nakon vrednovanja imovine i obveza primjenom bezrizičnih kamatnih krivulja na koje su primijenjeni šokovi propisani standardnom formulom.

Tablica C.2.2. Efekti šoka povećanja i smanjenja kamatnih krivulja kod kamatnog rizika na 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Kamatni rizik	Efekt šoka
Kamatni rizik – ŠOK POVEĆANJE	-141.343
Kamatni rizik – ŠOK SMANJENJE	254.802
Kapitalni zahtjev za kamatni rizik (veći od dva navedena šoka)	**254.802**

Grupa redovito prati izloženost kamatnom riziku, mjeri i prati indikatore rizika poput duracije imovine i obveza, provodi analize osjetljivosti te optimizira ročnost imovine s obzirom na ročnost obveza i ostale ciljeve Grupe.

Valutni rizik

Valutni rizik je rizik potencijalnog gubitka koji bi nastao zbog promjene fer vrijednosti imovine i obveza uslijed promjena u tečajevima stranih valuta.

Grupa je izložena ovom riziku, naročito u segmentu transakcija u stranim valutama, te kroz držanje sredstava na računima poslovnih banaka u valutama, uglavnom u valuti EUR i USD. Uz premijski prihod te izračun povezanih tehničkih pričuva i likvidiranje šteta po osiguranjnim ugovorima s valutnom klauzulom, Grupa je izložena valutnom riziku u dijelu investicijskih aktivnosti kroz kreditne, depozitne i druge oblike ulaganja. Grupa je izložena i tečajnom riziku promjene valuta u zemljama u kojima Grupa ima operacije: RSD, MKD i BAM. Grupa aktivno upravlja valutnim rizikom praćenjem i usklađivanjem neto otvorene valutne pozicije.

Grupa je utvrdila kapitalni zahtjev za valutni rizik u iznosu od **609.947 tis. HRK**, a koji se računa kao zbroj najvećih gubitaka od pretpostavljenog šoka rasta, odnosno pada tečaja pojedinih valuta za 25%.

Rizik vlasničkih vrijednosnih papira

Rizik vlasničkih vrijednosnih papira je rizik potencijalnog gubitka zbog promjene fer vrijednosti imovine koja obuhvaća ulaganja u dionice, udjele, ovisna i pridružena društva (koja se ne konsolidiraju metodom pune konsolidacije sukladno članku 335. Delegirane uredbe), fondove rizičnog kapitala te ulaganja u opremu i ostalu materijalnu imovinu i zalihe (uključujući i svu navedenu imovinu kojoj je Grupa indirektno izložena kroz ulaganja u investicijske fondove, kao rezultat primjene tzv. look-through principa).

Navedena imovina razvrstava se u dvije kategorije: **Vrsta 1** - imovina uvrštena na uređenim tržištima unutar EEA i OECD i **Vrsta 2** – ostala imovina. Kapitalni zahtjev se računa na sljedeći način:

- **za imovinu vrste 1:** 22% od vrijednosti strateških ulaganja vrste 1 te 39% + SA (tzv. simetrična prilagodba) od vrijednosti ostale imovine vrste 1;
- **za imovinu vrste 2:** 22% od vrijednosti strateških ulaganja vrste 2 te 49% + SA od vrijednosti ostale imovine vrste 2.

Na dan 31.12.2016. **simetrična prilagodba (SA) iznosila je -1,44%,** pa su pripadni, gore navedeni kapitalni zahtjevi iznosili:

- za nestrateška ulaganja **vrste 1: 37,56%;**
- za nestrateška ulaganja **vrste 2: 47,56%**.

Ukupni kapitalni zahtjev za predmetni rizik u iznosu od **196.233 tis. HRK** dobiven je agregiranjem kapitalnih zahtjeva za obje vrste imovine.

Ulaganja u vlasničke vrijednosne papire (dionice) na 31.12.2016. godine iznose 388.967 tis. HRK, od čega se 383.919 tis. HRK odnosi na dionice uvrštene na uređenim tržištima. S obzirom na mogućnost trgovanja s predmetnim ulaganjima, Grupa je u mogućnosti u relativno kratkom roku prilagoditi svoje pozicije te posljedično pravovremeno reagirati uslijed promjena na tržištu kapitala, a kako bi realiziralo ostvarene dobitke, odnosno s druge strane spriječilo daljnje gubitke.

Sustav upravljanja rizikom ulaganja u dionice sastoji se od praćenja izloženosti tj. pozicije ulaganja kao i redovitog monitoringa usklađenosti s internim pozicijskim limitima, dok se analiza i procjena rizika temelje na izračunu i analizi različitih mjera rizičnosti navedenih ulaganja.

Ulaganja u udjele u povezanim društvima, uključujući sudjelovanja na 31.12.2016. godine u SII bilanci iznose 385.995 tis. HRK.

S predmetnim ulaganjima, Grupa nastoji ostvariti dugoročne strateške ciljeve održivog organskog rasta, regionalnog širenja i ostvarivanja ciljanih prinosa iz ulaganja, a sve s ultimativnim ciljem osiguravanja dugoročnog rasta ekonomske vrijednosti Grupe.

Grupa upravlja rizikom vlasničkih vrijednosnih papira induciranim predmetnim ulaganjima kroz uspostavljeni sustav korporativnog upravljanja, odnosno utjecaj na kontrolu poslovanja, praćenje ostvarenja poslovnih i financijskih ciljeva, pružanje tehničke i stručne pomoći članicama Grupe te redovitu i izvanrednu reviziju poslovanja.

Rizik promjene cijene nekretnina

Rizik promjene cijene nekretnina se odnosi na rizik potencijalnih gubitaka zbog fluktuacija tržišnih cijena nekretnina u vlasništvu Grupe. U izloženost predmetnom riziku ulaze nekretnine koje služe za obavljanje djelatnosti te nekretnine koje ne služe obavljanju djelatnosti već su u funkciji ulaganja (investicijske nekretnine).

Ulaganja u portfelj nekretnina na 31.12.2016. godine u SII bilanci iznose 1.136.891 tis. HRK.

Kapitalni zahtjev za rizik promjene cijene nekretnina na dan 31.12.2016. godine iznosi **284.223 tis. HRK**, a prema standardnoj formuli izračunava se kao 25% iznosa ukupne vrijednosti nekretnina u portfelju.

Grupa upravlja s nekretninama na način što kvalitetnije aktivacije nekretnina s ciljem ostvarivanja viših i sigurnijih prinosa odnosno očuvanja vrijednosti nekretnina.

Rizik raspona

Rizik raspona je rizik potencijalnih gubitaka koji proizlaze iz osjetljivosti vrijednosti imovine izložene kreditnom riziku na promjene kamatnih stopa iznad razine bezrizičnih kamatnih stopa (promjene tzv. kreditnih spreadova). Ovaj rizik obuhvaća svu kamatno osjetljivu imovinu izloženu kreditnom riziku koja se prema odredbama regulative ne smatra nerizičnom (tj. ima kreditni spread). Efektivno se u portfelju Grupe to odnosi na državne i korporativne obveznice (osim državnih obveznica Republike Hrvatske denominiranih u HRK i EUR, koje se prema zakonskim odredbama smatraju nerizičnima), sve zajmove i sve depozite u bankama (uključujući i svu navedenu imovinu kojoj je Grupa indirektno izložena kroz ulaganja u investicijske fondove, kao rezultat primjene tzv. look-through principa).

Kapitalni zahtjev u iznosu od **201.362 tis. HRK**, izračunat je zbrajanjem pojedinačnih kapitalnih zahtjeva ovisno o vrsti imovine, modificiranoj duraciji pojedinog instrumenta i kreditnom rejtingu izdavatelja, a sve sukladno zahtjevima standardne formule.

Ulaganja u državne dužničke vrijednosne papire odnose se na obveznice čiji je izdavatelj Ministarstvo Financija RH, HNB i HBOR kao i države u kojima Grupa ima operacije, a fer vrijednost (vrijednost u SII bilanci) navedenih ulaganja na 31.12.2016. iznosi 4.496.671 tis. HRK. Od predmetnih obveznica u izračun kapitalnog zahtjeva za rizik raspona na 31.12.2016. ulaze sve državne obveznice osim obveznica Republike Hrvatske koje su denominirane u HRK i EUR.

S ciljem upravljanja predmetnim rizikom Grupa redovito prati makroekonomsko i političko okruženje država prema kojima ima izloženost, kreditni rejting, kreditni spread (CDS) te u konačnici izdvaja kapitalne zahtjeve.

Ulaganja u korporativne dužničke vrijednosne papire u SII bilanci na dan 31.12.2016. iznose 99.797 tis. HRK. Odnose se na ulaganja Grupe u obveznice i komercijalne zapise čiji su izdavatelji trgovačka društva sa sjedištem u RH. Grupa upravlja s predmetnim rizikom kroz detaljne analize ulaganja odnosno poslovanja izdavatelja te analize makroekonomskog i političkog okruženja RH.

Ulaganja u depozite bankama na 31.12.2016. godine u SII bilanci iznose 1.634.736 tis. HRK. Predmetna ulaganja se odnose na oročavanje sredstava putem komercijalnih depozita u bankama sa sjedištem u državama u kojima Grupa ima operacije, a koje imaju visoku stopu adekvatnosti kapitala te su prema internoj metodologiji Grupe ocijenjene prihvatljivim internim rejtingom.

Grupa oročava sredstva kroz depozite u bankama s ciljem održavanja adekvatne strukture likvidne imovine te ostvarivanja prinosa na ulaganje. Grupa u gotovo svim ugovorima o deponiranju ima ugrađenu klauzulu o mogućnosti prijevremenog razročenja.

Za procjenu kreditnog rizika prilikom ulaganja u depozite te monitoringa izloženosti bankama, Grupa je razvila interni rejting sustav za procjenu kreditnog rizika banaka koji procjenjuje i opisuje kreditnu kvalitetu banaka.

Uz navedeni uspostavljeni interni rejting banaka, sustav upravljanja predmetnim rizikom obuhvaća i redoviti monitoring izloženosti i poslovanja banaka, praćenje makroekonomskog okruženja, praćenje usklađenosti s limitima, prema potrebi poduzimanje djelomičnog ili pravovremenog smanjenja izloženosti, izdvajanje kapitalnih zahtjeva te održavanje relativno kratkoročne strukture predmetne izloženosti.

Ulaganja u zajmove na 31.12.2016. godine u SII bilanci iznose 433.970 tis. HRK. Iz sredstava za pokriće matematičke pričuve, zajmovi se odobravaju temeljem polica osiguranja života, odnosno uz vinkulaciju istih u korist Grupe, što ujedno predstavlja i prvoklasni instrument osiguranja. Ostali zajmovi se odobravaju sukladno internim propisima uzimajući u obzir internu procjenu kreditnog rizika zajmotražitelja te instrumente osiguranja (u pravilu založno pravo na nekretninama). Grupa upravlja s predmetnim rizikom kroz detaljne analize ulaganja

odnosno poslovanja izdavatelja te analize makroekonomskog i političkog okruženja država u kojima zajmotražitelj posluje.

Rizik koncentracije

Rizik koncentracije je rizik koji proizlazi iz nedovoljne diverzifikacije unutar portfelja imovine, odnosno iz akumulacije izloženosti Grupe drugim ugovornim stranama. Ovaj rizik u Grupi obuhvaća izloženost ulaganjima u depozite u bankama, dionice, zajmove, nekretnine i obveznice (uključujući i svu navedenu imovinu kojoj je Grupa indirektno izložena kroz ulaganja u investicijske fondove, kao rezultat primjene tzv. look-through principa).

Kapitalni zahtjev za rizik koncentracije iznosi **456.348 tis. HRK.**

Pojedine izloženosti riziku koncentracije utvrđuju se na bazi pripadnosti korporativnoj grupi (tzv. Single Name Exposure – SNE), a kapitalni zahtjev se izračunava agregiranjem kapitalnih zahtjeva za pojedine SNE-e. Kapitalni zahtjevi za pojedine SNE-e računaju se temeljem iznosa izloženosti koje prelaze određene granične razine definirane za pojedine kategorije imovine na temelju veličine ukupnog portfelja te kreditnog rejtinga izdavatelja, a što je sve propisano standardnom formulom.

Kapitalni zahtjev za rizik koncentracije u bitnome proizlazi iz izloženosti Grupe ulaganjima u povezana društva (izloženost SNE-u Adris grupe kojoj Grupa pripada), depozitima u bankama te obveznicama Republike Hrvatske.

C.3 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik potencijalnih gubitaka koji proizlaze iz neispunjavanja obveza koje druga ugovorna strana ima prema Grupi.

U svom portfelju Grupa je izložena kreditnom riziku iz sljedećih pozicija:

- ulaganja u dužničke vrijednosne papire (državne i korporativne);
- ulaganja u depozite bankama;
- ulaganja u zajmove;
- potraživanja po osnovi premije osiguranja i ugovora o reosiguranju te ostala potraživanja;
- udio reosiguranja u tehničkim pričuvama;
- izloženost bankama kroz poslovne račune.

Kreditni rizik koji proizlazi iz ulaganja u državne i korporativne dužničke vrijednosne papire, ulaganja u depozite bankama te ulaganja u zajmove je sukladno standardnoj formuli obrađen u modulu tržišnog rizika – podmodul rizika raspona (vidjeti prethodno poglavlje). Ostali prethodno navedeni izvori kreditnog rizika su obrađeni u nastavku, a sukladno standardnoj formuli ulaze u **modul rizika druge ugovorne strane**.

Za svu imovinu kroz koju je Grupa izložena kreditnom riziku (osim obveznica, depozita i zajmova koji su obrađeni u modulu tržišnog rizika kako je navedeno prethodno) prema standardnoj formuli koju Grupa koristi za izračun adekvatnosti kapitala, određuje se kapitalni zahtjev za modul rizika neispunjenja obveza druge ugovorne strane. Imovina koja se sagledava u sklopu navedenog modula razvrstava se u dvije skupine:

- **imovina vrste 1**: obuhvaća udio reosiguranja u tehničkim pričuvama i izloženosti bankama kroz poslovne račune (uključujući i indirektnu izloženost kroz investicijske fondove, kao rezultat primjene tzv. look-through principa);
- **imovina vrste 2**: obuhvaća sve ostale oblike potraživanja.

Kapitalni zahtjev za rizik druge ugovorne strane iznosi **148.096 tis. HRK**, a utvrđen je na način da se za obje vrste imovine utvrđuje gubitak u slučaju propasti (eng. Loss given default ili kraće LGD), pri čemu se LGD za imovinu vrste 1 utvrđuje za svaku pojedinu izloženost. Također, za imovinu vrste 1 dodatno se utvrđuje i vjerojatnost propasti (eng. Probability of default ili PD), ovisno o kreditnom rejtingu druge ugovorne strane.

Kapitalni zahtjevi po pojedinim podmodulima rizika neispunjenja obveza druge ugovorne strane dani su u sljedećoj tablici.

Tablica C.3.1. Kapitalni zahtjev modula rizika neispunjenja obveza druge ugovorne strane na dan 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Rizik neispunjenja obveza druge ugovorne strane	Kapitalni zahtjev
Izloženost vrste 1	108.837
Izloženost vrste 2	47.795
Diverzifikacija	-8.535
Ukupno rizik neispunjenja obveza druge ugovorne strane	**148.096**

Potraživanja od osiguranja i posrednika, potraživanja od reosiguranja i ostala potraživanja na dan 31.12.2016. godine u SII bilanci iznose 312.366 tis. HRK.

Osim izračuna kapitalnih zahtjeva, neke od metoda koje se koriste kod analize i procjene izloženosti kreditnom riziku po osnovi ovih potraživanja su analiza naplate dužne premije (po godinama naplate i godinama sklapanja police), analiza starosne strukture duga, analiza kretanja ispravaka vrijednosti potraživanja te kreditna analiza dužnika.

Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama na dan 31.12.2016. godine u SII bilanci iznosi 155.802 tis. HRK.

Upravljanje predmetnim rizikom, zasniva se na praćenju kreditne kvalitete reosiguratelja, adekvatnoj diverzifikaciji portfelja te redovitom praćenju stanja na tržištu reosiguranja kao i promjena u financijskoj snazi reosiguratelja.

Izloženost kreditnom riziku kroz poslovne račune u bankama (uključujući i indirektnu izloženost kroz investicijske fondove, kao rezultat primjene tzv. look-through principa) na dan 31.12.2016. iznosi 91.083 tis. HRK.

C.4 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Grupa neće biti u mogućnosti unovčiti svoja ulaganja i druga sredstva kako bi podmirila svoje financijske obveze o njihovu dospijeću.

Radi osiguranja kontinuiranog poslovanja i usklade sa zakonskim zahtjevima, Grupa ima portfelj likvidne imovine kao dio strategije upravljanja rizikom likvidnosti. Grupa ima vrlo dobru likvidnosnu poziciju te je uvijek bila u mogućnosti pravovremeno podmirivati svoje obveze o njihovom dospijeću.

Sustav upravljanja rizikom likvidnosti se sastoji od:

- redovitog praćenja ročne strukture imovine i obveza;
- definicije likvidnih sredstava te njihovog redovitog praćenja i održavanja u dostatnom iznosu;
- održavanja rezervi likvidnosti;
- redovitog planiranja priljeva i odljeva;
- odgovarajućih procedura prethodne najave većih priljeva i odljeva;
- definiranog apetita za rizikom te uspostavljenih limita;
- provedbe stres testova i analiza osjetljivosti;
- uspostavljenog procesa izvještavanja;
- definiranih postupaka u slučaju nelikvidnosti i prijeteće nelikvidnosti.

Posebna pažnja kod planiranja priljeva i odljeva novčanih sredstava posvećuje se njihovom usklađivanju s obzirom na iznos i ročnost odnosno valutnoj strukturi priljeva i odljeva novčanih sredstava kada je riječ o transakcijama u stranim valutama.

U skladu s člankom 295., stavak 5. Delegirane uredbe (EU) 2015/35, Grupa izvještava da **ukupan iznos očekivane dobiti koja je uključena u buduće premije (tzv. EPIFP)** izračunate u skladu s člankom 260., stavak 2. Delegirane uredbe iznosi 6.142 tis. HRK za neživotna osiguranja i 0 kuna za životna osiguranja.

C.5 Operativni rizik

Operativni rizik je rizik potencijalnih gubitaka zbog neadekvatnih ili pogrešnih poslovnih procesa ili događaja prouzročenih pogreškama zaposlenika, sustava ili nastupa nepovoljnih vanjskih događaja.

Operativni rizik korelira s veličinom Grupe i kompleksnošću organizacije, procesa, broja zaposlenih, razgranatosti prodajne mreže i veličinom IT sustava te je prisutan u svim fazama poslovnih procesa.

Kapitalni zahtjev za operativni rizik prema odredbama standardne formule na dan 31.12.2016. iznosi **89.594 tis. HRK,** a određuje se kao funkcija zarađenih premija, tehničkih pričuva te troškova vezanih za unit-linked proizvode.

Kao prvi aspekt upravljanja operativnim rizikom, a sve s ciljem pravovremene identifikacije rizika, poduzimanja potrebnih mjera u ostvarenju poslovnih ciljeva te minimizacije rizika, Grupa je uspostavila sustav unutarnjih kontrola odnosno aktivnosti i procese kojima se nastoji osigurati operativna učinkovitost, preciznost, točnost i pravovremenost podataka te usklada poslovanja s regulatornim i internim propisima, kao i minimizirati operativni rizik inherentan u svim poslovnim procesima Grupe.

Potrebne kontrole, kontrolne procedure te administrativni i računovodstveni postupci i odgovornosti u pojedinim procesima i aktivnostima, uređene su internim aktima.

Drugi aspekt upravljanja operativnim rizicima odnosi se na organizaciju zasebnih područja praćenja operativnih rizika reguliranih kroz aktivnosti i propise po zasebnim cjelinama poput:

- upravljanje IT rizicima;
- upravljanje rizicima informacijske i korporativne sigurnosti i prijevara;
- upravljanje rizicima kontinuiteta poslovanja;
- upravljanje rizicima zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite okoliša;
- upravljanje rizikom pranja novca i financiranja terorizma.

C.6 Ostali značajni rizici

Pod ostalim značajnim rizicima Grupa je identificirala **rizik ugleda** (reputacijski rizik) te **strateški rizik**. Navedeni rizici su primarno kvalitativne prirode i po svojoj prirodi su teško mjerljivi kvantitativnim metodama, pa stoga upravljanje navedenim rizicima podrazumijeva kontinuirano praćenje i analizu odgovarajućih indikatora rizika te pravodobno poduzimanje aktivnosti kojima se nastoje umanjiti ili prevenirati možebitne negativne posljedice materijalizacije istih.

Rizik ugleda

Rizik ugleda ili reputacijski rizik se definira kao rizik gubitka koji proizlazi od mogućeg negativnog utjecaja na ugled Grupe kao posljedica negativne javne percepcije. U osnovi nastaje u kontekstu ocjene koju daje klijent odnosno šira javnost o načinu na koji Grupa upravlja svojim poslovanjem odnosno o kvaliteti i efikasnosti svojih proizvoda i usluga. Rizik ugleda je djelomično egzogen rizik za Grupu, s obzirom da na javnu percepciju Grupe mogu utjecati i treće strane te je uglavnom posljedica materijalizacije nekih drugih rizika.

Sustav upravljanja rizikom ugleda u Grupi sastoji se od:

- adekvatnih i pravovremenih strateških odluka menadžmenta na svim razinama odnosno njihove brze i efikasne reakcije na promjene na tržištu, u regulativi i komunikaciji s javnošću;
- adekvatnih internih propisa i procedura o radu te kontinuiranog unaprjeđenja istih u svim segmentima poslovanja;
- redovitog monitoringa rizika ugleda kroz analizu zadovoljstva i pritužbi klijenata;
- efikasne marketinške strategije, odnosno alokacije marketinškog budžeta;
- kontinuiranog promoviranja kulture poslovnog ponašanja;
- daljnjeg razvoja i unaprjeđenja kontrolnih/ključnih funkcija Grupe.

Strateški rizik

Strateški rizik je rizik koji rezultira iz strateških poslovnih odluka te neprilagođenosti poslovnih odluka promjenama u okruženju. Uključuje rizike konkurencije, rizike osiguranika, rizike promjena u industriji i rizike promjene u potražnji, kao i rizike svih ostalih relevantnih promjena u okruženju.

Grupa je svjesna kvalitativne prirode ovog rizika, njegove korelacije s ostalim rizicima te posebice utjecaja eksternih faktora rizika tj. okruženja. Sustav upravljanja strateškim rizikom u Grupi obuhvaća pravovremenu i efikasnu reakciju Grupe na promjene okruženja odnosno:

- redovitu analizu i praćenje okruženja u kojem Grupa posluje, s posebnim naglaskom na makroekonomske okolnosti te aktivnosti konkurencije;
- sustavno strateško i financijsko planiranje, uključujući praćenje ostvarenja planova te poduzimanja mjera uslijed značajnijih odstupanja;
- uspostavljen proces upravljanja kvalitetom;
- razvoj i uvođenje novih proizvoda i distribucijskih kanala: ulaganje u prodajnu mrežu, razvoj prodajnih kanala, edukacija zaposlenika, unaprjeđenje odnosa s klijentima, razvoj novih i redizajn postojećih proizvoda, brzo i kvalitetno rješavanje šteta sukladno potrebama klijenata;
- optimizacija poslovanja s ciljem racionalizacije, ali i poboljšanja poslovnih procesa koji rezultiraju kvalitetnijim korisničkim iskustvom i zadovoljstvom (digitalizacija poslovanja te administrativna i troškovna racionalizacija i osuvremenjivanje svih poslovnih procesa, optimizacija ulagačkog portfelja);
- rast i razvoj svih društava koja posluju u okviru Grupe s ciljem unaprjeđenja njihovih tržišnih pozicija.

D. VREDNOVANJE ZA POTREBE SOLVENTNOSTI

D.1 Imovina

Vrednovanje imovine za potrebe solventnosti (dalje u tekstu: **SII vrijednost**), odnosno vrijednosti imovine prikazane u financijskim izvještajima Grupe (dalje u tekstu: **IFRS vrijednost**) te razlike u iznosima SII i IFRS vrednovanja dani su u sljedećoj tablici.

Tablica D.1.1. Vrijednost imovine prema IFRS i SII na 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Vrsta imovine	IFRS vrijednost	SII vrijednost	Razlika SII - IFRS
Državne obveznice	4.175.341	4.496.671	321.330
Korporativne obveznice	97.471	99.797	2.326
Investicijski fondovi	271.077	271.077	0
Vlasnički vrijednosni papiri	388.980	388.967	-13
Depoziti osim novčanih ekvivalenata	1.615.792	1.634.736	18.944
Krediti i hipoteke	289.054	433.970	144.916
Udjeli u povezanim društvima, uključujući sudjelovanja	85.566	385.995	300.429
Nekretnine (osim za vlastitu upotrebu)	784.159	505.023	-279.136
Razgraničeni troškovi pribave	128.331	0	-128.331
Imovina koja se drži za ugovore povezane s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	138.599	138.599	0
Nekretnine, postrojenja i oprema za vlastitu upotrebu	833.392	689.413	-143.979
Nematerijalna imovina	33.494	0	-33.494
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	198.091	155.802	-42.289
Potraživanja od osiguranja i posrednika	756.147	186.791	-569.356
Potraživanja od reosiguranja	40.797	40.797	0
Ostala potraživanja	170.143	84.779	-85.364
Novac i novčani ekvivalenti	160.006	91.083	-68.923
Odgođena porezna imovina	55.086	75.191	20.105
Sva ostala imovina, koja nije prikazana drugdje	15.105	13.307	-1.798
Ukupno	**10.236.631**	**9.691.999**	**-544.632**

Konsolidirani podaci u financijskim izvješćima (IFRS) obuhvaćaju punu konsolidaciju svih ovisnih društava i društava unuka Matičnog društva te konsolidaciju metodom udjela društava PBZ Croatia osiguranje d.d., Brioni d.d. i Autoprijevoz d.d., dok su konsolidirani podaci za potrebe solventnosti utvrđeni punom konsolidacijom samo ovisnih društava koja obavljaju poslove osiguranja i reosiguranja, a vrijednosti svih ostalih povezanih društava Matičnog društva i ovisnih društava u konsolidiranoj bilanci utvrđene su sukladno članku 335. Delegirane uredbe, primjenom jedne od sljedeće tri metode:

- prilagođena metoda udjela;
- metoda udjela prema sektorskim pravilima;
- alternativna metoda vrednovanja.

Za više detalja o metodama konsolidacije vidjeti poglavlje *A.1 Poslovanje*, posebno Tablicu A.1.2.

U nastavku je zasebno za svaku značajnu kategoriju imovine dan prikaz vrijednosti imovine te opis osnova, metoda i glavnih pretpostavki koje se upotrebljavaju za vrednovanje za potrebe solventnosti (SII vrednovanje). Također je dano kvantitativno i kvalitativno objašnjenje svih značajnih razlika između osnova, metoda i glavnih pretpostavki koje Grupa upotrebljava za vrednovanje u financijskim izvještajima (IFRS vrednovanje).

Vrednovanje ulaganja

Državne obveznice u SII iznosu od 4.496.671 tisuća HRK

Grupa za potrebe izračuna solventnosti vrednuje ulaganja u državne obveznice i zapise po fer vrijednosti.

Za državne obveznice i zapise kojima se trguje u Republici Hrvatskoj, fer vrijednost izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnog papira protrgovanog na burzi te prijavljenih institucionalnih transakcija i OTC transakcija. Za državne obveznice i zapise kojima se trguje na uređenim tržištima država članica Europske unije i država članica OECD-a, fer vrijednost se definira na temelju cijene zadnje ponude na kupnju ostvarene tog dana na matičnoj burzi izdavatelja ili burzi koja je definirana kao primarni izvor cijene, odnosno vrijednosnog papira, a cijena je službeno uvrštena na financijsko-informacijskom servisu (Bloomberg). Za državne obveznice i zapise kojima se trguje izvan Republike Hrvatske, država članica Europske unije ili država članica OECD-a, fer vrijednost se izračunava primjenom zadnje ili prosječne cijene trgovanja ostvarene na matičnoj burzi ili OTC tržištu.

Ulaganja u državne obveznice i zapise koji nemaju iskazanu cijenu na tržištu vrednuju se metodom diskontiranih novčanih tokova primjenom prinosa do dospijeća na instrument sličnih karakteristika za koji su dostupni tržišni podaci, odnosno primjenom najbolje procjene tržišnog prinosa do dospijeća.

Vrijednost državnih obveznica i zapisa u financijskim izvještajima Grupe na dan 31.12.2016. godine iznosi 4.175.341 tisuća HRK dok vrijednost istih iskazanih u SII bilanci iznosi 4.496.671 tisuća HRK. **Razlika u iznosu od 321.330 tisuća HRK** u bilanci SII posljedica je svođenja obveznica koje se drže do dospijeća na fer vrijednost, a koje se u financijskim izvještajima Grupe iskazuju po amortiziranom trošku te u iznosu nedospjele kamate koja je u financijskim izvještajima prikazana u ostalim potraživanjima.

Korporativne obveznice u SII iznosu od 99.797 tisuća HRK

Grupa za potrebe izračuna solventnosti vrednuje ulaganja u korporativne obveznice i zapise po fer vrijednosti.

Za korporativne obveznice i zapise kojima se trguje u Republici Hrvatskoj, fer vrijednost izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnog papira protrgovanog na burzi te prijavljenih institucionalnih transakcija i OTC transakcija. Za korporativne obveznice i zapise kojima se trguje na uređenim tržištima država članica Europske unije i država članica OECD-a, fer vrijednost se definira na temelju cijene zadnje ponude na kupnju ostvarene tog dana na matičnoj burzi izdavatelja ili burzi koja je definirana kao primarni izvor cijene, odnosno vrijednosnog papira, a cijena je službeno uvrštena na financijsko-informacijskom servisu (Bloomberg). Za korporativne obveznice i zapise kojima se trguje izvan Republike Hrvatske, država članica Europske unije ili država članica OECD-a, fer vrijednost se izračunava primjenom zadnje ili prosječne cijene trgovanja ostvarene na matičnoj burzi ili OTC tržištu.

Ulaganja u korporativne obveznice i zapise koji nemaju iskazanu cijenu na tržištu vrednuju se metodom diskontiranih novčanih tokova primjenom prinosa do dospijeća na instrument sličnih karakteristika za koji su dostupni tržišni podaci, odnosno primjenom najbolje procjene tržišnog prinosa do dospijeća.

Vrijednost korporativnih obveznica i zapisa u financijskim izvještajima Grupe na dan 31.12.2016. godine iznosi 97.471 tisuća HRK dok vrijednost istih iskazanih u SII bilanci iznosi 99.797 tisuća HRK. **Razlika u iznosu od 2.326 tisuća HRK** posljedica je svođenja u bilanci SII obveznica koje se drže do dospijeća na fer vrijednost, a koje se u

financijskim izvještajima Grupe iskazuju po amortiziranom trošku te u iznosu nedospjele kamate koja je u financijskim izvještajima prikazana u ostalim potraživanjima.

Investicijski fondovi u SII iznosu od 271.077 tisuća HRK

Grupa za potrebe izračuna solventnosti vrednuje ulaganja u investicijske fondove po fer vrijednosti. Fer vrijednost za udjele u investicijskim fondovima izračunava se primjenom cijene udjela (vrijednost neto imovine) za određeni investicijski fond objavljene od strane društva za upravljanje investicijskim fondovima ili objavljene na financijsko-informacijskom servisu.

Vrijednost investicijskih fondova u financijskim izvještajima Grupe na dan 31.12.2016. godine iznosi 271.077 tisuća HRK te je **ista vrijednost iskazana i u bilanci SII** s obzirom da su investicijski fondovi u financijskim izvještajima Grupe iskazani po fer vrijednosti.

Vlasnički vrijednosni papiri u SII iznosu od 388.967 tisuća HRK

Grupa za potrebe izračuna solventnosti vrednuje ulaganja u vlasničke vrijednosne papire (dionice) po fer vrijednosti.

Za dionice kojima se trguje u Republici Hrvatskoj fer vrijednost se izračunava primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnog papira protrgovanog na burzi te prijavljenih institucionalnih transakcija i OTC transakcija. Za dionice kojima se trguje na uređenim tržištima država članica Europske unije i država članica OECD-a, fer vrijednost se definira na temelju cijene zadnje ponude na kupnju ostvarene tog dana na matičnoj burzi izdavatelja ili burzi koja je definirana kao primarni izvor cijene, odnosno vrijednosnog papira, a cijena je službeno uvrštena na financijsko-informacijskom servisu. Za dionice kojima se trguje izvan Republike Hrvatske, država članica Europske unije ili država članica OECD-a, fer vrijednost se izračunava primjenom zadnje ili prosječne cijene trgovanja ostvarene na matičnoj burzi ili OTC tržištu.

Za dionice kojima se ne trguje i/ili koje ne kotiraju na uređenom tržištu te koje nemaju aktivno tržište fer vrijednost utvrđuje se alternativnim metodama procjena. Za utvrđivanje fer vrijednosti financijske imovine koriste se sljedeće alternativne metode procjene:

- metoda diskontiranih slobodnih novčanih tokova;
- metoda diskontiranih novčanih tokova;
- metoda usporednih poduzeća;
- metoda diskontiranja dividendi;
- metoda rezidualne vrijednosti;
- ostale primjenjive metode u praksi.

Grupa primjenjuje jednu od navedenih metoda za koju je procijenilo da je najreprezentativnija odnosno pomoću koje se može najtočnije odrediti vrijednost predmetnih dionica.

Vrijednost dionica u financijskim izvještajima Grupe na dan 31.12.2016. godine iznosi 388.980 tisuća HRK, a **razlika od 13 tisuća HRK u odnosu na SII bilancu** rezultat je primjene drugačije metode konsolidacije.

Depoziti osim novčanih ekvivalenata u SII iznosu od 1.634.736 tisuća HRK

Grupa za potrebe izračuna solventnosti iskazuje ulaganja u depozite osim novčanih ekvivalenata (depozite kod banaka) po knjigovodstvenoj vrijednosti odnosno smatra da su efektivne kamatne stope depozita jednake tržišnima. Vrijednost depozita u financijskim izvještajima Grupe na dan 31.12.2016. godine iznosi 1.615.792 tisuće HRK, a **razlika od 18.944 tisuća HRK u odnosu na SII bilancu** odnosi se na nedospjelu kamatu koja je u financijskim izvještajima prikazana u ostalim potraživanjima, na primjenu drugačije metode konsolidacije, te na depozite s dospijećem do 3 mjeseca koji su u financijskim izvještajima Grupe iskazani na poziciji Novac i novčani ekvivalenti.

Krediti i hipoteke u SII iznosu od 433.970 tisuća HRK

Grupa za potrebe izračuna solventnosti iskazuje ulaganja u kredite i hipoteke (zajmove) po knjigovodstvenoj vrijednosti odnosno smatra da su efektivne kamatne stope zajmova jednake tržišnima. Vrijednost zajmova u financijskim izvještajima Grupe na dan 31.12.2016. godine iznosi 289.054 tisuća HRK, a **razlika u odnosu na SII bilancu u iznosu od 144.916 tisuća HRK** odnosi se na nedospjelu kamatu koja je u financijskim izvještajima prikazana u ostalim potraživanjima te na primjenu drugačije metode konsolidacije.

Udjeli u povezanim društvima, uključujući sudjelovanja u SII iznosu od 385.995 tisuća HRK

Grupa za potrebe izračuna solventnosti iskazuje ulaganja u udjele u povezanim društvima, uključujući sudjelovanja, za koje se ne provodi puna konsolidacija, s vrijednošću utvrđenom primjenom metode udjela prema sektorskim pravilima za ona društva koja su financijske i kreditne institucije, dok se za ostala ulaganja u povezana društva s dominantnim udjelom vrijednost utvrđuje primjenom prilagođene metode udjela (eng. adjusted equity method), sukladno člancima 13. st. 1. (b) i 335. st. 1. (f) Delegirane uredbe. Vrijednost ulaganja u povezana društva s udjelom manjim od 50% procjenjuje se nekom od alternativnih metoda procjene (sukladno čl. 13. st. 1. (c) i čl. 10. st. 5. Delegirane uredbe):

- metoda diskontiranja slobodnih novčanih tokova;
- metoda diskontiranih novčanih tokova;
- metoda usporednih poduzeća;
- metoda diskontiranja dividendi;
- metoda rezidualne vrijednosti;
- ostale primjenjive metode u praksi.

Grupa primjenjuje jednu od navedenih metoda za koju je procijenilo da je najreprezentativnija odnosno pomoću koje se može najtočnije odrediti vrijednost predmetnih dionica i udjela.

Vrijednost ulaganja u povezana društva u financijskim izvješćima Grupe na dan 31.12.2016. godine iznosi 85.566 tisuća HRK dok vrijednost istih u SII bilanci iznosi 385.995 tisuća HRK. **Razlika u iznosu od 300.429 tisuća HRK** posljedica je iskazivanja ulaganja u povezana društva u SII bilanci po vrijednosti utvrđenoj gornjim metodama, dok se ista u financijskim izvješćima Grupe iskazuju po trošku stjecanja naknadno korigiranom za eventualni gubitak od umanjenja (u slučajevima kada je utvrđeno da vrijednost ulaganja nije nadoknadiva provodi se test umanjenja kojim se vrijednost ulaganja svodi na procijenjeni nadoknadivi iznos), kao i primjene drugačije metode konsolidacije (primjerice društvo Croatia-Tehnički pregledi d.o.o. u SII bilancu ulazi s vrijednošću utvrđenom prilagođenom metodom udjela, dok se u financijskim izvještajima provodi puna konsolidacija navedenog društva).

Nekretnine (osim za vlastitu upotrebu) u SII iznosu od 505.023 tisuća HRK

Nekretnine (osim za vlastitu upotrebu) tj. nekretnine za ulaganja Grupe mjere se u financijskim izvještajima po fer vrijednost na kraju svakog izvještajnog razdoblja temeljem procjene angažiranog ovlaštenog procjenitelja. Budući je fer vrijednost ulaganja u nekretnine iskazana u financijskim izvještajima Grupe izvedena primjenom usporedne i dohodovne metode ovisno o pojedinoj nekretnini, što odgovara zahtjevima fer vrednovanja za Solventnost II, ista metoda vrednovanja primijenjena je i u SII bilanci. Vrijednost nekretnina (osim za vlastitu upotrebu) u financijskim izvještajima Grupe iznosi 784.159 tis. HRK, a **razlika u iznosu 279.136 tis. HRK** rezultat je primjene drugačije metode konsolidacije.

Vrednovanje ostale imovine

Razgraničeni troškovi pribave u SII iznosu od 0 HRK

Razgraničeni troškovi pribave za neživotna osiguranja u financijskim izvještajima Grupe odnose se na provizije koje se obračunavaju internoj i vanjskoj prodajnoj mreži nastale pri zaključivanju polica osiguranja tijekom trajanja financijske godine. U ovom smislu, provizija koja se obračunava prodajnoj mreži predstavlja ukupnu pribavnu proviziju za pojedinu policu osiguranja, a indirektni odnosno opći troškovi prodaje se ne razgraničavaju.

Uvođenjem računovodstvene politike razgraničavanja troškova pribave, Grupa je ujedno uvela i evidentiranje obveze za nedospjelu proviziju. Obveza za nedospjelu proviziju je razlika između ukupne provizije koja se treba obračunati za pojedinu policu osiguranja i obračunate provizije. Osnovica za izračun ukupne provizije predstavlja vrijednost policirane (zaračunate) premije, dok je osnovica za izračun obračunate provizije iznos naplaćene premije po pojedinoj polici.

Nadoknadivi iznos razgraničenih troškova pribave se procjenjuje na svaki datum izvještavanja kao dio testa adekvatnosti obveza neživotnih osiguranja.

Vrijednost razgraničenih troškova pribave po principima SII iskazana je s vrijednošću nula (0) HRK. U financijskim izvještajima Grupe razgraničeni troškovi pribave na datum izvještavanja izračunavaju se metodologijom koja je usporediva s metodom obračuna pričuva za prijenosne premije na datum izvještavanja te iznose 128.331 tisuća HRK.

Imovina koja se drži za ugovore povezane s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima u SII iznosu od 138.599 tisuća HRK

U financijskim izvještajima Grupe ova ulaganja se vrednuju po fer vrijednosti te su stoga **iznosi iskazani u SII bilanci isti.**

Nekretnine, postrojenja i oprema za vlastitu upotrebu u SII iznosu od 689.413 tisuća HRK

U financijskim izvještajima Grupe zemljišta i građevinski objekti mjere se po revaloriziranom iznosu koji čini njegova fer vrijednost na datum revalorizacije, naknadno prilagođenom za amortizaciju do izvještajnog datuma iznosa 833.392 tisuća HRK.

Za utvrđivanje revaloriziranog iznosa nekretnina za djelatnost Grupa je koristila procjene nekretnina koje su proveli neovisni ovlašteni eksterni procjenitelji u 2014. godini s tim da se u 2016. godini preispitalo postoje li indicije za umanjenje vrijednosti te priznalo umanjenje vrijednosti onih nekretnina za djelatnost kod kojih je postojala značajna razlika njezine neto knjigovodstvene vrijednosti u odnosu na prethodno utvrđenu vrijednost.

Fer vrijednost nekretnina za djelatnost izvedena je prvenstveno primjenom dohodovne metode, a najznačajniji inputi u ovoj procjeni vrijednosti bile su cijene ili prihodi od najma po četvornom metru, koji su generirani temeljem usporedivih nekretnina u neposrednoj blizini i koji su potom usklađeni prema razlikama u ključnim atributima.

U SII bilanci nekretnine za vlastitu uporabu vrednovane su po zadnjim procjenama koju su proveli neovisni ovlašteni eksterni procjenitelji, ažuriranim u 2016. godini, dok je oprema za vlastitu uporabu vrednovana na isti način kao u financijskim izvještajima. **Razlika u vrijednosti između SII bilance i financijskih izvještaja iznosi 143.979 tisuća HRK**, a odnosi se na drugačije vrednovanje te na primjenu drugačije metode konsolidacije.

Nematerijalna imovina u SII iznosu od 0 HRK

U vrednovanju nematerijalne imovine korišten je konzervativan pristup tj. pretpostavka da se ista ne može izdvojiti kao zasebna cjelina te ne postoji dokaz o transakciji iste ili slične imovine, koji upućuje da se imovina može prodati na tržištu. Kako zbog toga nije moguće utvrditi fer vrijednost nematerijalne imovine ona je iskazana

s vrijednošću nula (0) HRK, sukladno čl. 12. Delegirane uredbe. U financijskim izvještajima Grupe ova imovina vrednuje se po njezinu trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti te iznosi 33.494 tisuće HRK.

Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama u SII iznosu od 155.802 tisuća HRK

Opis razlika u vrednovanju udjela reosiguranja u tehničkim pričuvama u skladu sa Solventnosti II u odnosu na vrednovanja iskazana u financijskim izvještajima Grupe dano je kasnije u tekstu u odjeljku koji adresira vrednovanje tehničkih pričuva.

Potraživanja od osiguranja i posrednika u SII iznosu od 186.791 tisuća HRK

Potraživanja od osiguranja i posrednika u financijskim izvještajima Grupe na dan 31. prosinca 2016. godine obuhvaćaju:

- potraživanja od osiguranika po osnovi premije neživotnih osiguranja;
- potraživanja od zastupnika odnosno posrednika u osiguranju;
- potraživanja iz drugih poslova osiguranja.

Potraživanja po osnovi premije neživotnih osiguranja sastoje se od potraživanja za policiranu, a nefakturiranu premiju (nedospjela premija) i potraživanja za fakturiranu, a nenaplaćenu premiju (dospjela premija).

Potraživanja za fakturiranu, a nenaplaćenu premiju u financijskim izvještajima Grupe iskazuju se po nominalnoj vrijednosti, a za sumnjiva i nenaplativa potraživanja utvrđuje se ispravak vrijednosti. Umanjenje vrijednosti priznaje se za sva nenaplaćena potraživanja od čijeg roka dospijeća do datuma bilance je proteklo 180 dana**.** Umanjenje vrijednosti može se umanjiti za ona potraživanja po osnovi kojih je utvrđena obveza isplate štete dužniku (pričuva za štete).

Potraživanja od zastupnika odnosno posrednika u osiguranju iskazuju se po nominalnoj vrijednosti, a za sumnjiva i nenaplativa potraživanja utvrđuje se ispravak vrijednosti koji se formira po istom kriteriju kao i potraživanja za premiju.

Potraživanja iz drugih poslova osiguranja najvećim dijelom se sastoje od potraživanja po osnovi prava na regres, a priznaju se za sve regresne predmete iz mirnog postupka koji proizlaze iz potraživanja od drugog osiguravajućeg društva i regrese za koje je sklopljena nagodba o plaćanju s drugom ugovornom stranom. Umanjenje vrijednosti regresnog potraživanja utvrđuje se za sva potraživanja kod kojih je od datuma dospijeća prošlo 180 dana. Utvrđeno umanjenje vrijednosti može se umanjiti za ona regresna potraživanja po kojima je izvjesna naplata.

Za potrebe sastavljanja SII bilance iznos potraživanja po osnovi premije iskazan u financijskim izvještajima prilagođen je (umanjen) za nediskontirani iznos nedospjele premije na dan vrednovanja, po policama u prijenosu na dan vrednovanja, za koji se procjenjuje da će biti naplaćen u razdoblju nakon datuma vrednovanja i uračunat je kao novčani primici u najboljoj procjeni premijskih rezervi.

U dijelu potraživanja po osnovi prava na regres izvršena je prilagodba na ime regresa za koje se procjenjuje da će biti naplaćeni, a koji su ukalkulirani u najbolju procjenu tehničkih pričuva.

Dakle, ukupni je iznos potraživanja od osiguranja i posrednika u financijskim izvještajima 756.147 tisuća HRK, dok je iznos u SII bilanci od 186.791 tisuća HRK dobiven primjenom drugačije metode konsolidacije (neznačajni efekt od 289 tisuća HRK) te nakon gore opisanih prilagodbi (umanjenja).

Potraživanja od reosiguranja u SII iznosu od 40.797 tisuća HRK

Potraživanja iz poslova reosiguranja obuhvaćaju potraživanja od reosiguravatelja po osnovi udjela u naknadi šteta, potraživanja za proviziju reosiguranja i potraživanja po premiji suosiguranja. Vrijednost potraživanja iz poslova reosiguranja u financijskim izvještajima Grupe na dan 31. prosinca 2016. godine iznosi 40.797 tisuća HRK te je **ista vrijednost iskazana i u SII bilanci**.

Ostala potraživanja u SII iznosu od 84.779 tisuća HRK

Ostala potraživanja na dan 31. prosinca 2016. godine u financijskim izvještajima Grupe iznose 170.143 tisuća HRK. U SII bilanci Grupe Ostala potraživanja vrednovana su na isti način, a obuhvaćaju potraživanja za prinose na ulaganja te sva ostala potraživanja. **Razlika od 85.364 tisuća HRK između financijskih izvještaja Grupe i SII bilance** odnosi se na nedospjele kamate u iznosu od 83.090 tisuća HRK koje se iskazuju kao ostala potraživanja u financijskim izvještajima, na netiranja imovine i obveza između segmenata te na primjenu drugačije metode konsolidacije.

Novac i novčani ekvivalenti u SII iznosu od 91.083 tisuća HRK

Grupa za potrebe izračuna solventnosti iskazuje stanje novca i novčanih ekvivalenata po knjigovodstvenoj vrijednosti.

Vrijednost novca i novčanih ekvivalenata u financijskim izvještajima na dan 31.12.2016. godine iznosi 160.006 tisuća HRK, a razlika u iznosu od 68.923 tis. HRK odnosi se isključivo na primjenu drugačije metode konsolidacije te na depozite s dospijećem do 3 mjeseca, koji se u financijskim izvještajima Grupe iskazuju na ovoj poziciji.

Odgođena porezna imovina u SII iznosu od 75.191 tisuća HRK

Vrijednost odgođene porezne imovine u financijskim izvještajima Grupe na 31.12.2016. iznosi 55.086 tisuća HRK te je iskazana u neto iznosu u odnosu na odgođenu poreznu obvezu, pri čemu je netiranje odgođenog poreza evidentirano sukladno MRS-u 12 koji zahtijeva prijeboj odgođene porezne imovine s odgođenom poreznom obvezom istog poreznog obveznika samo, i isključivo, ako se to odnosi na porez na dobit koji ubire ista porezna vlasti i subjekt ima zakonsko pravo obaviti prijeboj tekuće porezne imovine s tekućim poreznim obvezama. Odgođena porezna imovina najvećim dijelom je priznata temeljem gubitaka od svođenja na fer vrijednost ulaganja u nekretnine i financijske imovine (primarno financijske imovine raspoložive za prodaju).

Odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na kraju svakog izvještajnog razdoblja i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela porezne imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obveze ili realizacije sredstva, temeljenim na poreznim zakonima koji su na snazi ili u postupku donošenja do kraja izvještajnog razdoblja. Izračun odgođene porezne imovine odražava ukupan iznos za koji se na datum izvještavanja očekuje da će nastati povrat u budućnosti.

U SII bilanci iznos odgođene porezne imovine ne iskazuje se u neto iznosu u odnosu na odgođenu poreznu obvezu, već se odgođena porezna obveza iskazuje u odgovarajućem iznosu u pasivi. Dodatno, razlika u iznosu odgođene porezne imovine u SII bilanci proizlazi i iz razlika između iznosa imovine i obveza priznatih u financijskim izvještajima i SII bilanci. U SII bilanci iznos odgođene porezne imovine dobiva se na način da se temeljem IFRS iznosa odgođene porezne imovine i razlika u vrednovanju pojedinih stavki u SII bilanci, u odnosu na IFRS bilancu, utvrdi eventualno povećanje iznosa odgođene porezne imovine ili odgođene porezne obveze za svaku pojedinu stavku te se provedu odgovarajuća netiranja. Finalno se provodi test iskoristivosti odgođene porezne imovine.

Sva ostala imovina, koja nije prikazana drugdje u SII iznosu od 13.307 tisuća HRK

Vrijednost Sve ostale imovine, koja nije prikazana drugdje u financijskim izvještajima Grupe iznosi 15.105 tisuća HRK, a odnosi se na nedospjele prihode i unaprijed plaćene troškove, na tekuću poreznu imovinu te na zaprimljene čekove i mjenice. **Razlika od 1.798 tisuća HRK između financijskih izvještaja Grupe i SII bilance** rezultat je isključivo primjene drugačije metode konsolidacije.

D.2 Tehničke pričuve

Vrednovanje tehničkih pričuva neživotnih osiguranja

Segmentacija

Tehničke pričuve neživotnih osiguranja utvrđuju se po homogenim grupama rizika, a minimalno prema vrstama osiguranja odnosno linijama poslovanja (eng. LoB - Line of Business) propisanim Delegiranom uredbom (EU) 2015/35. Najbolja procjena tehničkih pričuva utvrđena je na bruto osnovi bez umanjenja za reosiguranje te je posebno utvrđena najbolja procjena za udio reosiguranja. Prethodno navedeno vrijedi za sva društva Grupe koja su osiguratelji ili reosiguratelji, a to su CROATIA osiguranje d.d., Croatia zdravstveno osiguranje d.d., Croatia Lloyd d.d., Croatia osiguranje d.d. Mostar, Milenijum osiguranje a.d. Beograd, Croatia osiguranje - neživot a.d., Skopje, te Croatia osiguranje - život a.d., Skopje. Grupa odnosno prethodno navedena društva nemaju subjekata posebne namjene (SPV).

U okviru vrednovanja tehničkih pričuva neživotnih osiguranja vrednuju se:

- neživotna osiguranja;
- zdravstvena osiguranja slična principima neživotnih osiguranja;

Najbolja procjena

Najbolja procjena tehničkih pričuva Grupe za neživotna osiguranja jednaka je zbroju najbolje procjene svih društava za osiguranje odnosno društava za reosiguranje u Grupi, izračunate u skladu s člancima 75. do 86. Direktive 2009/138/EZ. Sukladno članku 339. Delegirane uredbe (EU) 2015/35 u vezi s unutargrupnim ugovorima o reosiguranju, provedene su sljedeće prilagodbe:

a) najbolja procjena Croatia Lloyd-a ne uključuje novčane tokove koji proizlaze iz obveza unutargrupnih ugovora o reosiguranju;
b) društva koja su ustupila rizik ne priznaju iznose koji se mogu nadoknaditi unutargrupnim ugovorima o osiguranju.

Najbolja procjena tehničkih pričuva za neživotna osiguranja za pojedino osiguranje ili reosiguranje društvo u Grupi procjenjuje se zasebno za premijsku pričuvu a zasebno za pričuvu šteta. Utvrđuje se na način da se procijeni vremenska vrijednost očekivanih tokova novca. Vrednovanje tehničkih pričuva je formirano po principu najbolje procjene (za bruto i udio reosiguranja) po valutama za koje je procijenjeno da su obveze u tim valutama materijalno značajne.

Pričuva šteta

Matično društvo za potrebe izračuna pričuve šteta Grupe upotrebljava aktuarski softver koji služi kao podrška u izračunu najboljih procjena. Izračun najboljih procjena vrši se četiri puta godišnje, na kraju svakog kvartala.

Minimalni opseg podataka koji se koristi kod oblikovanja najbolje procjene čine iznos likvidiranih šteta, iznos naplaćenih regresa, iznos pričuve prijavljenih šteta i jedna od mjera izloženosti koja dobro opisuje rizičnost homogenog portfelja (zarađena premija ili mjerodavni broj rizika).

U bruto pričuvu šteta uključena je i pričuva za indirektne troškove obrade šteta koja je procijenjena na osnovu povijesnih podataka o troškovima šteta, a korištenjem simplifikacije iz Smjernica o vrednovanju tehničkih pričuva (EIOPA-BoS-14/166) (Tehnički prilog II. – Pojednostavljenje za podmirivanje troškova odštetnih zahtjeva).

Premijska pričuva

Najbolja procjena premijske pričuve, bruto od reosiguranja formirana je na način da su procijenjeni budući tokovi novca po ugovorima koji su na snazi na dan obračuna, a za događaje koji još nisu nastali. Nadalje, budući da je u

izračun premijske pričuve uključen očekivani tok novca buduće naplate, potraživanja u aktivi su umanjena za taj iznos.

Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama

Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama u bilanci se prati kao imovina Matičnog društva. Metode i postupci za utvrđivanje udjela reosiguranja u tehničkim pričuvama uzimaju u obzir uvjete iz ugovora o reosiguranju te kvalitetu dostupnih podataka. Kod izračuna udjela reosiguranja u tehničkim pričuvama uzeta je u obzir prilagodba za očekivanu propast reosiguratelja sukladno članku 61. Delegirane uredbe (EU) 2015/35.

Diskontiranje tehničkih pričuva

Tokovi novca tehničkih pričuva se diskontiraju 'risk free' kamatnom krivuljom za odgovarajuće valute, pri čemu se obveze s valutnom klauzulom u EUR diskontiraju kunskom krivuljom u skladu s uputom danom u točki 74. b) dokumenta *Technical documentation of the methodology to derive EIOPA's risk-free interest rate term structures (EIOPA_BoS_15/035)*.

Grupa ne upotrebljava prilagodbu volatilnosti iz članka 77.d Direktive 2009/138/EZ.

Dodatak za rizik

Sukladno članku 340. Delegirane uredbe (EU) 2015/35 konsolidirani dodatak za rizik tehničke pričuve na temelju konsolidiranih podataka jednak je zbroju sljedećeg: (a) dodatka za rizik sudjelujućeg (Matičnog) društva za osiguranje; (b) proporcionalnog udjela, kako je navedeno u članku 221. stavku 1. točki (a) Direktive 2009/138/EZ ostalih osiguratelnih i reosiguratelnih društava Grupe.

Razina nesigurnosti

Tehničke pričuve sadrže određene neizvjesnosti zbog sljedećih činjenica:

Najznačajnija odstupanja su uzrokovana eventualnim promjenama u ponašanju ugovaratelja odnosno osiguranika osiguranja, u procesu rješavanja šteta, u kvaliteti dostupnih podataka, u zakonskom okruženju, u ekonomskom okruženju – posebno u krivuljama kamatnih stopa.

U sljedećoj tablici dani su rezultati vrednovanja tehničkih pričuva neživotnih osiguranja u skladu s odredbama Solventnosti II za značajne vrste osiguranja.

Tablica D.2.1. Vrednovanje tehničkih pričuva neživotnih osiguranja na 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Linije poslovanja	Najbolja procjena	Dodatak za rizik	Bruto tehničke pričuve
Obveze neživotnih osiguranja i proporcionalnog reosiguranja	**2.010.501**	**334.147**	**2.344.648**
Osiguranje medicinskih troškova	20.400	3.401	23.802
Osiguranje zaštite prihoda	13.643	31.137	44.780
Osiguranje naknada radnicima	2.046	195	2.240
Osiguranje od odgovornosti za uporabu motornih vozila	1.036.147	96.249	1.132.395
Ostala osiguranja motornih vozila	164.629	24.646	189.275
Pomorsko osiguranje, osiguranje zrakoplova i transportno osiguranje	150.473	39.232	189.705
Osiguranje od požara i ostala osiguranja imovine	247.768	43.541	291.310
Ostala osiguranja od odgovornosti	372.893	47.363	420.255
Kreditno osiguranje i osiguranje jamstava	-6.142	40.997	34.855
Osiguranje troškova pravne zaštite	0	0	0
Osiguranje pomoći (asistencija)	2.905	3.210	6.115
Osiguranje raznih financijskih gubitaka	5.739	4.177	9.916
Obveze neproporcionalnog neživotnog reosiguranja	**4.144**	**1.102**	**5.246**
Neproporcionalno zdravstveno reosiguranje	0	0	0
Neproporcionalno reosiguranje imovine	1	45	47
Neproporcionalno reosiguranje odgovornosti	4.143	978	5.121
Neproporcionalno pomorsko, zrakoplovno i transportno reosiguranje	0	78	78
Ukupno	**2.014.645**	**335.249**	**2.349.894**

Značajne promjene u izračunu tehničkih pričuva u odnosu na prethodni izvještajni period

Kako se radi o prvom izvještaju o solventnosti i financijskom stanju, nije moguće izraditi opis značajnih promjena u usporedbi s prethodnim izvještajnim razdobljem.

Razlike u vrednovanju po računovodstvenim (IFRS) i SII propisima

Segmentacija

Kako je prethodno opisano segmentacija po računovodstvenim propisima naspram SII je ujednačena do na prijavljene neriješene rentne štete koje se kod SII vrednuju po principima životnih osiguranja, a dopunska nezgoda uz životna osiguranja se vrednuje po principima neživotnih osiguranja.

Diskontiranje

Tehničke pričuve po pojedinoj značajno zastupljenoj valuti se diskontiraju s bezrizičnim kamatnim stopama kako je propisano Solventnost II regulativom. Tehničke pričuve, uz iznimku prijavljenih rentnih šteta, vrednovane po računovodstvenim propisima se ne diskontiraju.

Pričuva šteta

Pri vrednovanju za financijske izvještaje Grupa pojedinačnom procjenom utvrđuje pričuvu nastalih prijavljenih šteta (NOCR), a IBNR, pričuvu nastalih neprijavljenih šteta dobiva kao razliku između ukupnih obaveza, likvidiranih šteta do datuma vrednovanja i NOCR gdje se negativne stavke stavljaju na nulu (0). Pričuva šteta sadrži marginu odnosno dodatak za rizik. Isti nije eksplicitno iskazan već čini sastavni dio pričuve šteta po računovodstvenim propisima.

Vrednovanje za potrebe SII se provodi po modelima koji za osnovicu koriste trokute šteta za sve homogene grupe rizika. Rezultat vrednovanja je srednja vrijednost. Mogući ishod je i negativna vrijednost najbolje procjene za pojedinu godinu nastanka štete.

Premijska pričuva

Prijenosna premija se po računovodstvenim propisima dobiva kao vremensko razgraničenje premije za buduće obaveze, premijska pričuva u SII se vrednuje po principu ulaznih i izlaznih tokova novca.

Ostale tehničke pričuve

Ostale tehničke pričuve kao što su URR, izravnavajuće rezerve i slično se po SII ne vrednuju eksplicitno.

Usporedba

U nižoj tablici se daje usporedba bruto tehničkih pričuva po Solventnosti II u odnosu na vrednovanje iskazano u financijskim izvještajima (IFRS) za značajne vrste osiguranja.

Tablica D.2.2. Bruto tehničke pričuve po SII u odnosu na IFRS na 31.12.2016. po značajnim vrstama osiguranja

(u 000 HRK)

Značajne vrste osiguranja	Bruto tehničke pričuve IFRS*	Bruto tehničke pričuve SII
Osiguranje od odgovornosti za uporabu motornih vozila	2.022.434	1.132.395
Ostala osiguranja motornih vozila	243.733	189.275
Pomorsko osiguranje, osiguranje zrakoplova i transportno	210.553	189.705
Osiguranje od požara i ostala osiguranja imovine	370.324	291.310
Ostala osiguranja od odgovornosti	484.725	420.255
Ostale vrste osiguranja	678.325	126.953
Ukupno	**4.010.096**	**2.349.894**

** Tehničke pričuve po računovodstvenim propisima sadrže na osiguranju od odgovornosti za uporabu motornih vozila iznos na ime prijavljenih rentnih šteta, a koje se po segmentaciji Solventnosti II vrednuju i iskazuju u dijelu životnih osiguranja.*

Konačno, u tablicama u nastavku dana je usporedba ukupnih bruto i neto tehničkih pričuva po Solventnosti II u odnosu na vrijednosti iskazane u financijskim izvještajima (IFRS).

Tablica D.2.3. Usporedba ukupnih bruto tehničkih pričuva po SII u odnosu na IFRS na 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Bruto tehničke pričuve	Vrijednost prema IFRS	Vrijednost prema Solventnosti II
Tehničke pričuve – neživot	**3.955.569**	**2.349.894**
Tehničke pričuve – neživot (osim zdravstvenih osiguranja)	3.670.128	2.279.072
▪ TP izračunate u cijelosti	-	0
▪ Najbolja procjena	-	1.978.556
▪ Margina rizika	-	300.516
Tehničke pričuve – zdravstvena osiguranja (slična neživotu)	285.441	70.822
▪ TP izračunate u cijelosti	-	0
▪ Najbolja procjena	-	36.089
▪ Margina rizika	-	34.733
Ostale tehničke pričuve neživot	54.527	
Tehničke pričuve	**4.010.096**	**2.349.894**

Tablica D.2.4. Usporedba udjela reosiguranja u tehničkim pričuvama po SII u odnosu na IFRS na 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Udio reosiguratelja u tehničkim pričuvama	Vrijednost prema IFRS	Vrijednost prema Solventnosti II
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama – neživot (osim zdravstvenih osiguranja)	196.489	151.648
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama – zdravstvena osiguranja (slična neživotu)	1.304	3.877
Ukupno udio reosiguranja u tehničkim pričuvama – neživot	**197.793**	**155.525**

Vrednovanje tehničkih pričuva životnih osiguranja

Segmentacija

Tehničke pričuve životnih osiguranja utvrđuju se po homogenim grupama rizika, a minimalno prema vrstama osiguranja odnosno linijama poslovanja (eng. LoB - Line of Business) propisanim Delegiranom uredbom (EU) 2015/35 za sva osigurateljna i reosigurateljna društva Grupe koja obavljaju poslove životnih osiguranja, a to su CROATIA osiguranje d.d., Zagreb, CROATIA osiguranje d.d., Mostar i Croatia osiguranje - život a.d., Skopje.

U tehničkim pričuvama životnih osiguranja Grupe najzastupljeniji su proizvodi tradicionalnog životnog osiguranja.

Također, u skladu s Delegiranom uredbom (EU) 2015/35 uzet je u obzir i portfelj renti obveznog osiguranja vlasnika odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete trećim osobama.

Najbolja procjena

Najbolja procjena tehničkih pričuva za životna osiguranja Grupe računa se kao sadašnja vrijednost budućih bruto rashoda umanjena za sadašnju vrijednost bruto budućih prihoda za svaku policu na snazi na traženi datum. Tok novca se računa bruto od reosiguranja.

Najbolja procjena pričuva računa se po pojedinim vrstama osiguranja:

- mješovito osiguranje;
- osiguranje za slučaj doživljenja;
- osiguranje za slučaj smrti;
- osiguranje teško bolesnih stanja;
- rentna osiguranja (uključujući rente auto-odgovornosti).

Dakle, najbolja procjena pričuve izračunata je kao prospektivna vrijednost budućeg očekivanog novčanog toka za sve naredne godine za portfelj aktivan na dan 31.12.2016. godine.

Smrtnost

Pretpostavka o smrtnosti izračunata je primjenom stvarnog iskustva smrtnosti snimljenog u portfelju životnih osiguranja pojedinog pripadajućeg društva na službene podatke o smrtnosti stanovništva.

Odustanci

Pretpostavka o odustancima postavljena je temeljem stvarnog iskustva odustanaka u portfelju životnih osiguranja osiguratelnih društava, vodeći računa o vremenskoj komponenti. Pretpostavke o odustancima variraju ovisno o riziku osiguranja, starosti/volumenu portfelja te prodajnom kanalu te su izrađene za svako osiguratelno društvo Grupe zasebno.

Troškovi

Pretpostavke o troškovima obuhvaćaju pribavne i administrativne troškove koji se temelje na analizi dostupnih podataka za nastale troškove osiguratelnih društava. Analiza se provodi barem jednom godišnje na različitim vrstama podataka i nivoima zahtjevnosti.

Inflacija

Godišnja stopa inflacije: 3,00%.

Tečaj

Korišten je srednji tečaj HNB-a na dan 31.12.2016.: 1 EUR = 7,557787 HRK; 1 BAM = 3,86424 HRK.

Kamatna stopa

Za diskontiranje su korištene kamatne krivulje za HRK bez prilagodbe za volatilnost dane u datoteci EIOPA_RFR_20161231_Term_Structures objavljenoj na web stranicama EIOPA-e, sukladno točki 74. b) dokumenta Technical documentation of the methodology to derive EIOPA's risk-free interest rate term structures (EIOPA_BoS_15/035). Društvo ne upotrebljava prilagodbu volatilnosti iz članka 77.d Direktive 2009/138/EZ.

Dodatak za rizik

Sukladno članku 340. Delegirane uredbe (EU) 2015/35 konsolidirani dodatak za rizik tehničke pričuve na temelju konsolidiranih podataka jednak je zbroju sljedećeg: (a) dodatka za rizik Matičnog društva; (b) proporcionalnog udjela, kako je navedeno u članku 221. stavku 1. točki (a) Direktive 2009/138/EZ ostalih osiguratelnih i reosiguratelnih društava Grupe.

Rezultati

Izračun tehničkih pričuva proveden je u skladu s Delegiranom uredbom. U sljedećoj tablici dani su rezultati vrednovanja tehničkih pričuva životnih osiguranja u skladu sa Solventnosti II za značajne vrste osiguranja.

Tablica D.2.5. Pregled izračuna tehničkih pričuva na 31.12.2016. po najzastupljenijim vrstama

(u 000 HRK)

Značajne vrste osiguranja	Najbolja procjena*	Margina rizika	Ukupno
Osiguranje života sa sudjelovanjem u dobiti	2.654.599	16.020	2.670.620
Rente autoodgovornosti	337.185	5.634	342.820
Ostale vrste osiguranja	169.527	154	169.681
Ukupno	**3.161.311**	**21.809**	**3.183.121**

** Ostale vrste osiguranja uključuju i vrstu osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima. Za navedenu vrstu dio tehničkih pričuva u iznosu 138.351 tis. HRK izračunava se u cijelosti, a u ovoj tablici iskazan je u koloni koja se odnosi na najbolju procjenu.*

Značajnije razlike u iznosima tehničkih pričuva po SII u odnosu na IFRS javljaju se u osiguranju života sa sudjelovanjem u dobiti te rentama autoodgovornosti, a posljedica su prvenstveno iskustvene smrtnosti odnosno odustanaka te primjene drugačije vremenske strukture kamatnih stopa.

Tablica D.2.6.: Razlike u iznosima tehničkih pričuva po SII u odnosu na IFRS na 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Značajne vrste osiguranja	TP (SII)	MP (IFRS)
Osiguranje života sa sudjelovanjem u dobiti	2.670.620	2.602.952
Rente autoodgovornosti	342.820	347.042

Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama u segmentu životnih osiguranja nije materijalno značajan.

Neizvjesnost povezana s iznosom tehničkih pričuva

Neizvjesnost u tehničkim pričuvama Grupe proizlazi iz neizvjesnosti odstupanja budućeg stvarnog iskustva od pretpostavki korištenih za izračun tehničkih pričuva, a koje nije moglo biti poznato u trenutku izračuna. Promjena u ponašanju ugovaratelja ili promjena u zakonskom odnosno ekonomskom okruženju može dovesti do odstupanja u najznačajnijim pretpostavkama: kamatnim stopama, stopama odustanaka i stopama smrtnosti.

D.3 Ostale obveze

Vrijednost ostalih obveza prikazana u financijskim izvještajima (IFRS), odnosno prema odredbama Solventnosti II te razlike u iznosima vrednovanja dani su u sljedećoj tablici.

Tablica D.3.1. Vrijednost ostalih obveza po SII i IFRS principima na dan 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Vrsta obveze	IFRS vrijednost	SII vrijednost	Razlika SII - IFRS
Pričuve osim tehničkih pričuva	38.878	39.278	400
Obveze za mirovine i jubilarne nagrade	101.905	95.604	-6.301
Odgođena porezna obveza	19.745	201.941	182.196
Financijske obveze	4.173	3.534	-639
Obveze iz poslova osiguranja	110.456	102.713	-7.743
Obveze iz poslova reosiguranja	46.318	46.318	0
Obveze (prema dobavljačima, ne osiguranju)	121.189	115.057	-6.132
Sve ostale obveze, koje nisu prikazane drugdje	384.165	369.369	-14.796
Ukupno	**826.829**	**973.814**	**146.985**

Pričuve osim tehničkih pričuva u SII u iznosu od 39.278 HRK

Pričuve osim tehničkih pričuva u financijskim izvještajima Grupe u iznosu od 38.878 tisuća HRK obuhvaćaju rezerviranja za neosigurateljne sudske sporove i rezervacije za očekivane izdatke. **Razlika u iznosu priznatom u financijskim izvještajima Grupe na dan 31.12.2016. godine i SII bilanci od 400 tisuća HRK** proizlazi iz različitog vrednovanja rezerviranja za sudske sporove, iz primjene drugačije metode konsolidacije te iz klasifikacije neosigurateljnih pričuva koje se u financijskim izvještajima Grupe iskazuju na poziciji Obveze (prema dobavljačima, ne osiguranju). Rezerviranja za sudske sporove u financijskim izvještajima Grupe vrednuju se temeljem vjerojatnosti dobitka/gubitka i procjene vrijednosti sudskog spora. Za potrebe SII bilance iznos rezervacija za sudske sporove diskontiran je bezrizičnom kamatnom krivuljom za HRK.

Obveze za mirovine i jubilarne nagrade u SII iznosu 95.604 tisuća HRK

Obveze za mirovine i jubilarne nagrade u financijskim izvještajima Grupe u iznosu od 101.905 tisuća HRK obuhvaćaju rezervacije za redovite jubilarne nagrade i otpremnine te poticajne otpremnine u okviru plana zbrinjavanja viška zaposlenika. **Razlika u iznosu priznatom u financijskim izvještajima Grupe na dan 31. prosinca 2016. godine i SII bilanci** proizlazi iz primjene drugačije metode konsolidacije i iz različitog vrednovanja rezervacija za redovite jubilarne nagrade i otpremnine. Rezerviranje troškova nagrada zaposlenicima za dugogodišnje zaposlenje i umirovljenje (redovite jubilarne nagrade i otpremnine) u financijskim izvještajima Grupe utvrđeno je kao sadašnja vrijednost budućih odljeva novca koristeći diskontnu stopu koja odgovara prinosu na državne obveznice, dok je za potrebe SII bilance korištena bezrizična kamatna krivulja za HRK.

Odgođena porezna obveza u SII iznosu od 201.941 tisuća HRK

Odgođena porezna obveza u financijskim izvještajima Grupe na dan 31. prosinca 2016. godine iznosi 19.745 tisuća HRK, te je ista netirana s odgođenom poreznom imovinom unutar pojedinih društava u Grupi. Odgođena porezna obveza priznaje se na temelju revalorizacije zemljišta i građevina te financijske imovine raspoložive za prodaju. Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obveze ili realizacije sredstva, temeljenim na poreznim zakonima koji su na snazi ili u postupku donošenja do kraja izvještajnog razdoblja. Izračun odgođene porezne obveze odražava iznos za koji se na datum izvještavanja očekuje da će nastati obaveza ili povrat u budućnosti.

Osim zbog primjene drugačije metode konsolidacije te netiranja odgođene porezne imovine i odgođene porezne obveze u financijskim izvještajima Grupe, a koje se ne provodi u SII bilanci, dodatna razlika u iznosu odgođene porezne obveze u SII bilanci proizlazi i iz razlika između iznosa imovine i obveza priznatih u financijskim izvještajima i SII bilanci. U SII bilanci iznos odgođene porezne obveze dobiva se na način da se temeljem IFRS iznosa odgođene porezne obveze i razlika u vrednovanju pojedinih stavki u SII bilanci, u odnosu na IFRS bilancu, utvrdi eventualno povećanje iznosa odgođene porezne obveze ili odgođene porezne imovine za svaku pojedinu stavku te se provedu odgovarajuća netiranja.

Financijske obveze u SII iznose 3.534 tisuće HRK

Financijske obveze u financijskim izvještajima Grupe na dan 31. prosinca 2016. iznose 4.173 tis. HRK, a u SII bilanci iznose 3.534 tisuće HRK. **Razlika u iznosu od 639 tisuća HRK** odnosi se isključivo na primjenu drugačije metode konsolidacije.

Obveze iz poslova osiguranja u SII iznosu od 102.713 tisuća HRK

Razlika od 7.743 tisuća HRK između iznosa Obveza iz poslova osiguranja priznatih u financijskim izvještajima Grupe na dan 31. prosinca 2016. godine od 110.456 tisuća HRK i iznosa u SII bilanci proizlazi iz različitog vrednovanja obveza za Garancijski fond Hrvatskog ureda za osiguranje i to u dijelu pričuva šteta Garancijskog fonda, te iz primjene drugačije metode konsolidacije. Pričuve šteta Garancijskog fonda u financijskim izvještajima Grupe priznate su sukladno obračunu, procjeni i rasporedu Hrvatskog ureda za osiguranje dok je za potrebe SII bilance pričuva šteta diskontirana bezrizičnom kamatnom krivuljom za HRK.

Obveze iz poslova reosiguranja u SII iznosu od 46.318 tisuća HRK

Obveze iz poslova reosiguranja odnose se na obveze za premiju reosiguranja, a na dan 31. prosinca 2016. godine u financijskim izvještajima Grupe iznose 46.318 tisuća HRK te nema razlike u iznosu priznatom u SII bilanci.

Obveze (prema dobavljačima, ne osiguranju) u SII iznosu od 115.057 tisuća HRK

Vrednovanje Obveza (prema dobavljačima, ne osiguranju) u financijskim izvještajima Grupe i SII bilanci provodi se na isti način, no na 31.12.2016. je u financijskim izvještajima Grupe evidentiran iznos od 121.189 tisuća HRK, što predstavlja **razliku u odnosu na SII bilancu od 6.132 tisuće HRK.** Razlika se odnosi na neosiguruteljne obveze koje su u SII bilanci klasificirane kao Pričuve osim tehničkih pričuva, na primjenu drugačije metode konsolidacije te na netiranje imovine i obveza između segmenata.

Sve ostale obveze u SII, koje nisu prikazane drugdje, u iznosu od 369.369 tisuća HRK

Ova stavka SII bilance obuhvaća tekuću poreznu obvezu te odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja. Iznos obveza koje ulaze u ovu stavku SII bilance razlikuje se od iznosa od 384.165 tisuća HRK u financijskim izvještajima Grupe za **14.796 tisuća HRK**. Razlika se odnosi na primjenu drugačije metode konsolidacije.

D.4 Alternativne metode vrednovanja

Grupa upotrebljava **alternativne metode vrednovanja** u skladu s člankom 10., stavkom 5. Delegirane uredbe za sljedeću imovinu:

- ulaganja u korporativne obveznice i zapise koji nemaju iskazanu cijenu na tržištu;
- dionice kojima se ne trguje i/ili koje ne kotiraju na uređenom tržištu te koje nemaju aktivno tržište;
- ulaganja u povezana društva s udjelom manjim od 50%;
- nekretnine (investicijske i za obavljanje djelatnosti);
- opremu i ostalu materijalnu imovinu,

a sve kako je navedeno u poglavlju D.1.

Za navedenu imovinu nije ispunjen kriterij iz članka 10. stavka 4. Delegirane uredbe o postojanju tržišnih cijena sa aktivnih tržišta, zbog čega je opravdano korištenje alternativnih metoda vrednovanja.

Prilikom vrednovanja imovine alternativnim metodama Grupa dokumentira pretpostavke na kojima temelji pristup vrednovanju te provodi analizu osjetljivosti vrednovanja s obzirom na korištene pretpostavke.

Grupa također redovito uspoređuje rezultate vrednovanja alternativnim metodama s iskustvom i ažurira vrednovanje navedene imovine.

D.5 Sve ostale informacije

Grupa **ne primjenjuje prilagodbu za uravnoteženje** na relevantnu vremensku strukturu bezrizičnih kamatnih stopa iz čl. 111. Zakona o osiguranju niti **prilagodbu volatilnosti** za bezrizičnu strukturu kamatnih stopa iz članka 113. Zakona o osiguranju odnosno članka 77.b Direktive 2009/138/EZ.

Također, Grupa **ne primjenjuje ni prijelazne mjere za vremensku strukturu bezrizičnih kamatnih stopa kao niti prijelazne mjere za tehničke pričuve** iz članaka 455. i 456. Zakona o osiguranju, odnosno članka 308.c i 308.d Direktive 2009/138/EZ.

Grupa **nema subjekata posebne namjene**.

E. UPRAVLJANJE KAPITALOM

E.1 Vlastita sredstva

Grupa posluje s **visokim stopama adekvatnosti kapitala**. Naime, SCR omjer[1] na 31.12.2016. iznosi **194%**, dok MCR omjer[2] na isti datum iznosi isto vrlo visokih **541%**.

Članice Grupe koje su obveznici primjene Solventnosti II također posluju s visokim stopama adekvatnosti kapitala na 31.12.2016.

Tablica E.1.1. Adekvatnost kapitala članica Grupe koje su obveznici primjene Solventnosti II na 31.12.2016.

Članica Grupe	SCR omjer	MCR omjer
CROATIA osiguranje d.d.	236%	827%
CROATIA zdravstveno osiguranje d.d.	204%	461%
CROATIA Lloyd d.d.	728%	1.298%

Osnovni ciljevi Grupe prilikom upravljanja kapitalom su sljedeći:

- osiguranje kontinuiteta poslovanja;
- usklađenost sa zakonskim i podzakonskim aktima RH, EU i trećih zemalja u kojima Grupa ima operacije te propisima i napucima regulatora o upravljanju kapitalom;
- zadržavanje visoke razine kapitaliziranosti i posljedično financijske stabilnosti pružajući na taj način odgovarajuću razini sigurnosti ugovarateljima i korisnicima osiguranja;
- postizanje efikasne i optimalne alokacije kapitala kao i maksimizacija povrata na kapital;
- osiguravanje kontinuirane usklađenosti poslovne strategije Grupe s apetitom preuzimanja rizika te ciljanim nivoima adekvatnosti kapitala;
- osiguravanje visoke razine kapitaliziranosti, odnosno dovoljnog viška kapitala radi daljnjih ulaganja u razvoj i rast Grupe.

Grupa u poslovnom planiranju koristi **petogodišnji vremenski horizont**, pa posljedično planira i vlastita sredstva te kapitalne zahtjeve za period od narednih 5 godina. Posebno to znači da je Grupa u 2016. godini provela planiranje vlastitih sredstava i kapitalnih zahtjeva za period 2017. – 2021. godina.

Vlastita sredstva Grupe prema principima Solventnosti II jednaka su **višku imovine nad obvezama** u konsolidiranoj bilanci koji na dan 31.12.2016. **iznosi 3.185.171 tis. HRK**, umanjenom za predvidive dividende. Navedena vlastita sredstva razvrstavaju se u tri (3) kategorije (kategorija 1, kategorija 2 i kategorija 3) te se provodi test dostupnosti i prihvatljivosti vlastitih sredstva kako bi se utvrdila prihvatljiva vlastita sredstva za pokriće potrebnog solventnog kapitala (dalje u tekstu: SCR), odnosno za pokriće minimalnog potrebnog kapitala (dalje u tekstu: MCR).

Sve stavke vlastitih sredstava imaju karakteristike kategorije 1 osnovnog kapitala osim povlaštenih dionica Matičnog društva koje se klasificiraju u kategoriju 2. Grupa klasificira navedene povlaštene dionice u kategoriju 2 s obzirom da imatelji povlaštenih dionicama imaju sljedeća prava:

- pravo glasa ravnopravno sa imateljima običnih dionica;
- isplatu dividende u visini 8% godišnje na revaloriziranu vrijednost dionica, za godinu u kojoj je ostvaren odgovarajući dobitak;
- zajamčenu kumulativnu isplatu dividendi ukoliko ostvareni rezultat Matičnog društva omogući isplatu;

[1] *Omjer prihvatljivih vlastitih sredstva za pokriće potrebnog solventnog kapitala (SCR) i SCR-a.*
[2] *Omjer prihvatljivih vlastitih sredstva za pokriće minimalnog potrebnog kapitala (MCR) i MCR-a.*

- kumulativnu isplatu dividendi ukoliko ostvareni rezultat Matičnog društva omogući isplatu više dividende za sve dioničare od dividende iz prethodne alineje, kao i za godine u kojima se zbog nedovoljnog dobitka ne može ispuniti obveza.

U sljedećim tablicama prikazana je struktura, iznos i klasifikacija vlastitih sredstava prema kategorijama (kvaliteti), kao i prihvatljiva vlastita sredstava za pokriće SCR-a, odnosno MCR-a.

Tablica E.1.2. Vlastita sredstva razvrstana u kategorije i višak imovine nad obvezama na 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Vlastita sredstva	Ukupno	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3
Redovni dionički kapital	589.326	589.326	-	-
Premije na emitirane dionice	681.483	681.483	-	-
Predvidive dividende	980	980	-	-
Pričuva za usklađivanje	1.901.133	1.901.113	-	-
Povlaštene dionice	12.250	-	12.250	-
Ukupno višak imovine nad obvezama	**3.185.171**	**3.172.921**	**12.250**	

Struktura prihvatljivih vlastitih sredstava za pokriće SCR-a i prihvatljivih vlastitih sredstava za pokriće MCR-a prikazana je u nastavku.

Tablica E.1.3. Prihvatljiva vlastita sredstva za pokriće SCR-a na 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Prihvatljiva vlastita sredstva za pokriće SCR-a	Ukupno	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3
Redovni dionički kapital	589.326	589.326	-	-
Premija na emitirane dionice	681.483	681.483	-	-
Pričuva za usklađivanje	1.901.133	1.901.133	-	-
Povlaštene dionice	12.250	-	12.250	-
Ukupno	**3.184.191**	**3.171.941**	**12.250**	**-**

Tablica E.1.4. Prihvatljiva vlastita sredstva za pokriće MCR-a na 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Prihvatljiva vlastita sredstva za pokriće MCR-a	Ukupno	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3
Redovni dionički kapital	589.326	589.326	-	-
Premija na emitirane dionice	681.483	681.483	-	-
Pričuva za usklađivanje	1.901.133	1.901.133	-	-
Povlaštene dionice	12.250	-	12.250	-
Odbitne stavke*	-68.507	-68.507		
Ukupno	**3.115.684**	**3.103.434**	**12.250**	**-**

** Odbitne stavke odnose se na odbitak sudjelovanja u financijskim i kreditnim institucijama.*

Kako je vidljivo iz gornjih tablica, većina vlastitih sredstava Grupe nalazi se u kategoriji 1, koja predstavlja najvišu kvalitetu vlastitih sredstava.

Višak imovine nad obvezama (kapital) u financijskim izvještajima Grupe iznosi 2.592.561 tisuća HRK. Razlike u odnosu na iznos viška imovine nad obvezama izračunate po Solventnosti II proizlaze iz drugačijih principa vrednovanja pojedinih stavki IFRS bilance i bilance po principima Solventnosti II, a kako je prikazano u poglavlju *D. Vrednovanje za potrebe solventnosti*. Potpunosti radi, u nastavku je prikazana potpuna rekoncilijacija viška imovine nad obvezama u financijskim izvještajima Grupe i vlastitih sredstava prema SII principima.

Tablica E.1.5. Rekoncilijacija viška imovine nad obvezama po SII na 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Stavka kapitala	Iznos
Redovni dionički kapital	589.326
Premije na emitirane dionice (redovni dionički kapital)	681.483
Preferencijalne dionice	12.250
Ukupne pričuve, zadržana dobit i dobit tekućeg obračunskog razdoblja iz financijskih izvještaja	1.309.502
Višak imovine nad obvezama (kapital) u financijskim izvještajima Grupe	**2.592.561**
Razlika u vrednovanju imovine po SII u odnosu na IFRS	-544.632
Razlika u vrednovanju tehničkih pričuva po SII u odnosu na IFRS	1.284.228
Razlika u vrednovanju ostalih obveza po SII u odnosu na IFRS	-146.986
Ukupni višak imovine nad obvezama po SII	**3.185.171**

Grupa ističe da **nema pomoćnih vlastitih sredstava**.

Nadalje, Grupa nema niti osnovnih vlastitih sredstava koja podliježu **prijelaznim aranžmanima** iz članka 454. stavaka 9. i 10. Zakona o osiguranju, odnosno iz članka 308.b stavaka 9. i 10. Direktive 2009/138/EZ.

Konačno, Grupa ističe da **nema nikakvih ograničenja** koja bi mogla utjecati na dostupnost i prenosivost vlastitih sredstava unutar Grupe.

E.2 Potrebni solventni kapital i minimalni potrebni kapital

Na 31.12.2016. godine, **potrebni solventni kapital (SCR)** Grupe iznosi **1.644.731 tis. HRK,** a **minimalni potrebni kapital (MCR)** iznosi **575.635 tis. HRK.**

Grupa **ima visoku stopu adekvatnosti kapitala** (SCR omjer) na dan 31.12.2016. godine od **194%**, koja se dobiva kao omjer prihvatljivih vlastitih sredstava za pokriće SCR-a i SCR-a.

MCR omjer dobiva se kao omjer prihvatljivih vlastitih sredstava za pokriće MCR-a i MCR-a te na dan 31.12.2016. godine iznosi **vrlo visokih 541%.**

Potrebni solventni kapital (SCR)

Grupa koristi **standardnu formulu** za izračun SCR-a.

Metodologija izračuna adekvatnosti kapitala na razini Grupe, u bitnome, temelji se na konsolidiranim podacima kako je propisano člancima 335. i 336. Delegirane uredbe. Konsolidirana bilanca dobiva se punom konsolidacijom SII vrijednosti pozicija svih (re)osiguratelnih društava u Grupi, dok se ostala (neosiguratelna) povezana društva Matičnog društva prikazuju kao ulaganje u povezana društva s vrijednošću utvrđenom „adjusted equity“ metodom ili alternativnom metodom, osim u slučaju financijskih i kreditnih institucija kod kojih se za vrijednost uzima sektorski kapital utvrđen za potrebe sektorske adekvatnosti kapitala.

Prema odredbama standardne formule za grupe, SCR, odnosno potrebni solventni kapital Grupe se računa kao:

SCR Grupe = SCR_DIVERZIFICIRAN + CR_OFS + SCR_OSTALI,

pri čemu se:

- u izračunu **SCR_DIVERZIFICIRAN** koriste konsolidirani podaci svih (re)osiguratelnih društava Grupe, a računa se analogno izračunu na pojedinačnoj (tzv. solo) razini, dakle primjena standardne formule na konsolidiranoj bilanci.

- u izračunu **CR_OFS** primjenjuju se podaci društava u Grupi koja su financijske i kreditne institucije (konkretno: PBZ Croatia osiguranje d.d. i Croatia osiguranje, mirovinsko društvo d.o.o.), a u izračunu se primjenjuju sektorska pravila za adekvatnost kapitala financijskih i kreditnih institucija, odnosno proporcionalni udio zakonom propisanog minimalnog kapitala za društva koja ulaze u ovaj izračun.
- **SCR_OSTALI** računa se za ostale članice Grupe koje nisu društva za (re)osiguranje niti financijske ili kreditne institucije kao proporcionalni udio agregiranih kapitalnih zahtjeva za podmodule rizika: rizik vlasničkih vrijednosnih papira, rizik koncentracije i valutni rizik, a sve u skladu s člankom 336. stavak 1. točka (d) Delegirane uredbe.

Osnovni rezultati provedenog izračuna kapitalnih zahtjeva po modulima rizika dani su tablicom E.2.1. iz koje je vidljivo da u strukturi SCR-a **dominira tržišni rizik**, dok je vrlo značajan i preuzeti **rizik neživotnih osiguranja**.

Tablica E.2.1. Kapitalni zahtjevi po modulima rizika na dan 31.12.2016. godine

(u 000 HRK)

Modul rizika iz standardne formule	Kapitalni zahtjev
Tržišni rizik	1.210.201
Rizik neispunjenja obveza druge ugovorne strane	148.096
Preuzeti rizik životnog osiguranja	71.598
Preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja	114.210
Preuzeti rizik neživotnog osiguranja	639.190
Diverzifikacija	-566.329
BSCR	1.616.967
Operativni rizik	89.594
Prilagodba za odgođene poreze	-277.705
SCR_DIVERZIFICIRAN	**1.428.855**
CR_OFS	27.500
SCR_OSTALI	188.376
SCR Grupe	**1.644.731**

Grupa je dostavila HANFA-i propisane izvještajne obrasce, uključujući i podatke o izračunatom SCR-u u zakonom propisanim rokovima. U trenutku objave ovog Izvještaja, HANFA provodi validacije izračuna i izvještajnih obrazaca.

Grupa **ne koristi pojednostavljene izračune** za pojedine module rizika kao niti podmodule rizika standardne formule.

Nadalje, Grupa **ne upotrebljava parametre specifične za određeno društvo** u skladu s člankom 135. stavkom 7. Zakona o osiguranju, odnosno člankom 104. stavkom 7. Direktive 2009/138/EZ.

Minimalni potrebni kapital (MCR)

Minimalni potrebni kapital Grupe izračunat je u skladu s člankom 315. Zakona o osiguranju, odnosno člankom 230. Direktive 2009/138/EZ, a efektivno je jednak zbroju iznosa minimalnog potrebnog kapitala za sva osigurateljna i reosigurateljna društva u Grupi, uključujući i Matično društvo. U nastavku slijedi pregled iznosa minimalnog potrebnog kapitala po društvima u Grupi.

Tablica E.2.2. Minimalni potrebni kapital (MCR) Grupe i članica Grupe na dan 31.12.2016.

(u 000 HRK)

Društvo	Minimalni potrebni kapital (MCR)
CROATIA osiguranje d.d., Zagreb	378.368
Croatia Lloyd d.d., Zagreb	28.080
Croatia zdravstveno osiguranje d.d., Zagreb	19.500
Milenijum osiguranje a.d., Beograd	33.795
Croatia osiguranje d.d., Mostar	38.784
Croatia osiguranje - život a.d., Skopje	22.673
Croatia osiguranje - neživot a.d., Skopje	54.434
MCR Grupe	**575.635**

E.3 Uporaba podmodula rizika vlasničkih vrijednosnih papira koji se temelji na trajanju pri izračunu potrebnog solventnog kapitala

Grupa **ne koristi** način izračuna za podmodul rizika vlasničkih vrijednosnih papira koji se temelji na trajanju u izračunu svog potrebnog solventnog kapitala, pa ovo poglavlje nije primjenjivo.

E.4 Razlika između standardne formule i bilo kojeg upotrjebljenog unutarnjeg modela

Grupa **ne koristi unutarnji model** za izračun kapitalnih zahtjeva, već iste računa primjenom standardne formule, pa ovo poglavlje nije primjenjivo.

E.5 Neusklađenost s minimalnim potrebnim kapitalom i neusklađenost s potrebnim solventnim kapitalom

Grupa je **u potpunosti usklađena** s minimalnim potrebnim kapitalom (MCR-om) i potrebnim solventnim kapitalom (SCR-om), pa ovo poglavlje nije primjenjivo.

E.6 Sve ostale informacije

Grupa **nema drugih značajnih informacija** o upravljanju kapitalom.

Dodatak: Kvantitativni obrasci (QRT)

Sastavni dio ovog dokumenta su i kvantitativni obrasci (QRT) koji su propisani za javnu objavu.

U donjoj tablici su popisani obrasci koji su primjenjivi za CROATIA osiguranje Grupu.

Tablica 1. Popis obrazaca primjenjivih na Grupu

R. br.	Obrazac	Naziv obrasca
1.	S.02.01.02	Bilanca
2.	S.05.01.02	Premije, odštetni zahtjevi i izdaci po vrsti osiguranja
3.	S.05.02.01	Premije, odštetni zahtjevi i izdaci po državi
4.	S.23.01.22	Vlastita sredstva
5.	S.25.01.22	Potrebni solventni kapital - za grupe koje primjenjuju standardnu formulu
6.	S.32.01.22	Društva u okviru grupe

U nastavku slijede obrasci, uz napomenu da su u istima sve monetarne vrijednosti izražene u tisućama HRK (u *000 HRK*).

S.02.01.02

Bilanca

		Vrijednost prema Solventnosti II
Imovina		**C0010**
Nematerijalna imovina	**R0030**	
Odgođena porezna imovina	**R0040**	75.191
Višak mirovinskih naknada	**R0050**	
Nekretnine, postrojenja i oprema za vlastitu upotrebu	**R0060**	689.413
Ulaganja (osim imovine koja se drži za ugovore povezane s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima)	**R0070**	7.782.268
Nekretnine (osim za vlastitu upotrebu)	**R0080**	505.023
Udjeli u povezanim društvima, uključujući sudjelovanja	**R0090**	385.995
Vlasnički vrijednosni papiri	**R0100**	388.967
Vlasnički vrijednosni papiri – uvršteni	**R0110**	383.919
Vlasnički vrijednosni papiri – neuvršteni	**R0120**	5.048
Obveznice	**R0130**	4.596.469
Državne obveznice	**R0140**	4.496.671
Korporativne obveznice	**R0150**	99.797
Strukturirani dužnički instrumenti	**R0160**	
Osigurani vrijednosni papiri	**R0170**	
Subjekti za zajednička ulaganja	**R0180**	271.077
Izvedenice	**R0190**	
Depoziti osim novčanih ekvivalenata	**R0200**	1.634.736
Ostala ulaganja	**R0210**	
Imovina koja se drži za ugovore povezane s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	**R0220**	138.599
Krediti i hipoteke	**R0230**	433.970
Krediti na temelju police	**R0240**	49.276
Krediti i hipoteke pojedincima	**R0250**	
Ostali krediti i hipoteke	**R0260**	384.693
Iznosi koji se mogu naplatiti na temelju ugovora o reosiguranju od:	**R0270**	155.802
Neživotnog osiguranja i zdravstvenog osiguranja sličnog neživotnom osiguranju	**R0280**	155.525
Neživotnog osiguranja isključujući zdravstveno osiguranje	**R0290**	151.648
Zdravstvenog osiguranja sličnog neživotnom osiguranju	**R0300**	3.877
Životnog osiguranja i zdravstvenog osiguranja sličnog životnom osiguranju, isključujući zdravstveno osiguranje i osiguranje	**R0310**	277
Zdravstvenog osiguranja sličnog životnom osiguranju	**R0320**	
Životnog osiguranja, isključujući zdravstveno osiguranje i osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	**R0330**	277
Životnog osiguranja povezanog s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	**R0340**	
Depoziti kod cedenata	**R0350**	
Potraživanja od osiguranja i posrednika	**R0360**	186.791
Potraživanja od reosiguranja	**R0370**	40.797
Potraživanja (od kupaca, ne od osiguranja)	**R0380**	84.779
Vlastite dionice (koje se drže izravno)	**R0390**	
Dospjeli iznosi u odnosu na stavke vlastitih sredstava ili osnivački kapital koji je pozvan da se plati, ali još nije uplaćen.	**R0400**	
Novac i novčani ekvivalenti	**R0410**	91.083
Sva ostala imovina, koja nije prikazana drugdje	**R0420**	13.307
Ukupna imovina	**R0500**	9.691.999

		Vrijednost prema Solventnosti II
Obveze		**C0010**
Tehničke pričuve – neživotno osiguranje	**R0510**	2.349.894
Tehničke pričuve – neživotno osiguranje (isključujući zdravstveno osiguranje)	**R0520**	2.279.072
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina	**R0530**	
Najbolja procjena	**R0540**	1.978.556
Dodatak za rizik	**R0550**	300.516
Tehničke pričuve – zdravstveno osiguranje (slično neživotnom osiguranju)	**R0560**	70.822
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina	**R0570**	
Najbolja procjena	**R0580**	36.089
Dodatak za rizik	**R0590**	34.733
Tehničke pričuve – životno osiguranje (isključujući zdravstveno osiguranje i osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima)	**R0600**	3.041.004
Tehničke pričuve – zdravstveno osiguranje (slično životnom osiguranju)	**R0610**	
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina	**R0620**	
Najbolja procjena	**R0630**	
Dodatak za rizik	**R0640**	
Tehničke pričuve – životno osiguranje (isključujući zdravstveno osiguranje i osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima)	**R0650**	3.041.004
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina	**R0660**	
Najbolja procjena	**R0670**	3.019.210
Dodatak za rizik	**R0680**	21.794
Tehničke pričuve – osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	**R0690**	142.116
Tehničke pričuve izračunane kao cjelina	**R0700**	138.599
Najbolja procjena	**R0710**	3.502
Dodatak za rizik	**R0720**	15
Nepredviđene obveze	**R0740**	
Pričuve osim tehničkih pričuva	**R0750**	39.278
Obveze za mirovine	**R0760**	95.605
Depoziti reosiguratelja	**R0770**	
Odgođene porezne obveze	**R0780**	201.941
Izvedenice	**R0790**	
Dugovanja prema kreditnim institucijama	**R0800**	
Financijske obveze, osim dugovanja prema kreditnim institucijama	**R0810**	3.534
Obveze prema osiguranju i posrednicima	**R0820**	102.713
Obveze prema reosiguranju	**R0830**	46.318
Obveze (prema dobavljačima, ne osiguranju)	**R0840**	115.057
Podređene obveze	**R0850**	
Podređene obveze koje nisu uključene u osnovna vlastita sredstva	**R0860**	
Podređene obveze uključene u osnovna vlastita sredstva	**R0870**	
Sve ostale obveze, koje nisu prikazane drugdje	**R0880**	369.369
Ukupne obveze	**R0900**	6.506.828
Višak imovine nad obvezama	**R1000**	3.185.171

S.05.01.02

Premije, odštetni zahtjevi i izdaci po vrsti osiguranja

		Vrsta osiguranja za: **obveze neživotnog osiguranja i reosiguranja (izravno osiguranje i prihvat u proporcionalno reosiguranje)**								
		Osiguranje medicinskih troškova	Osiguranje zaštite prihoda	Osiguranje naknada radnicima	Osiguranje od odgovornosti za uporabu motornih vozila	Ostale vrste osiguranja za motorna vozila	Pomorsko, zrakoplovno i transportno osiguranje	Osiguranje od požara i ostala osiguranja imovine	Osiguranje od opće odgovornosti	Osiguranje kredita i jamstava
		C0010	**C0020**	**C0030**	**C0040**	**C0050**	**C0060**	**C0070**	**C0080**	**C0090**
Zaračunate premije										
Bruto – izravno osiguranje	**R0110**	290.063	156.252		693.381	309.845	126.663	541.068	112.179	125.074
Bruto – prihvat u proporcionalno reosiguranje	**R0120**					1	1.397	-1.131		2.282
Bruto – prihvat u neproporcionalno reosiguranje	**R0130**									
Udio reosiguratelja	**R0140**	2.724	2.383		11.543	2.936	62.506	134.516	40.502	5.122
Neto	**R0200**	287.339	153.868		681.839	306.911	65.554	405.421	71.677	122.234
Zaradene premije										
Bruto – izravno osiguranje	**R0210**	265.080	154.842		691.981	298.366	124.244	529.885	106.109	78.180
Bruto – prihvat u proporcionalno reosiguranje	**R0220**		10		-9	-14	-30.386	17.545	-4	29.310
Bruto – prihvat u neproporcionalno reosiguranje	**R0230**									
Udio reosiguratelja	**R0240**	2.337	2.082		10.530	2.569	54.070	119.011	35.928	34.444
Neto	**R0300**	262.743	152.770		681.442	295.782	39.788	428.419	70.176	73.046
Nastali odštetni zahtjevi										
Bruto – izravno osiguranje	**R0310**	198.197	57.978	75	283.786	259.791	73.226	357.661	91.490	-1.929
Bruto – prihvat u proporcionalno reosiguranje	**R0320**		-2.491		3.285	34	-28.240	-15.531	-66.358	-8.407
Bruto – prihvat u neproporcionalno reosiguranje	**R0330**									
Udio reosiguratelja	**R0340**		153		-33.157	2.520	55.502	217.200	-24.657	-17.014
Neto	**R0400**	198.197	55.334	75	320.227	257.305	-10.516	124.930	49.789	6.679
Promjene ostalih tehničkih pričuva										
Bruto – izravno osiguranje	**R0410**	18	-1.559		-128	-5.096	-47	-826	-2.342	-3.659
Bruto – prihvat u proporcionalno reosiguranje	**R0420**		-2		-2		-16	-19	-38	-10.966
Bruto – prihvat u neproporcionalno reosiguranje	**R0430**									
Udio reosiguratelja	**R0440**									
Neto	**R0500**	18	-1.562		-130	-5.096	-63	-844	-2.381	-14.624
Nastali izdaci	**R0550**	72.266	65.506	4	294.534	121.802	62.585	216.039	42.958	47.445
Ostali izdaci	**R1200**									
Ukupni izdaci	**R1300**									

		Vrsta osiguranja za: **obveze neživotnog osiguranja i reosiguranja (izravno osiguranje i prihvat u proporcionalno reosiguranje)**			Vrsta osiguranja za: **prihvat u neproporcionalno reosiguranje**				Ukupno
		Osiguranje troškova pravne zaštite	Osiguranje pomoći (asistencija)	Osiguranje raznih financijskih gubitaka	Zdravstveno osiguranje	Osiguranje od nezgoda	Pomorsko, zrakoplovno i transportno osiguranje	Osiguranje imovine	
		C0100	**C0110**	**C0120**	**C0130**	**C0140**	**C0150**	**C0160**	**C0200**
Zaračunate premije									
Bruto – izravno osiguranje	**R0110**		19.607	34.386					2.408.518
Bruto – prihvat u proporcionalno reosiguranje	**R0120**								2.549
Bruto – prihvat u neproporcionalno reosiguranje	**R0130**					-1	81	7	87
Udio reosiguratelja	**R0140**		612	20.372		-9	762	77	284.046
Neto	**R0200**		18.995	14.014		9	-681	-70	2.127.108
Zaradene premije									
Bruto – izravno osiguranje	**R0210**		18.888	34.049					2.301.623
Bruto – prihvat u proporcionalno reosiguranje	**R0220**								16.452
Bruto – prihvat u neproporcionalno reosiguranje	**R0230**					-1	81	7	87
Udio reosiguratelja	**R0240**		540	18.468		-8	672	68	280.710
Neto	**R0300**		18.348	15.582		7	-591	-61	2.037.452
Nastali odštetni zahtjevi									
Bruto – izravno osiguranje	**R0310**		7.183	7.567					1.335.023
Bruto – prihvat u proporcionalno reosiguranje	**R0320**			-304					-118.012
Bruto – prihvat u neproporcionalno reosiguranje	**R0330**					-31.444	636	-3.423	-34.231
Udio reosiguratelja	**R0340**			3.451		-65.942		3.109	141.167
Neto	**R0400**		7.183	3.811		34.497	636	-6.532	1.041.613
Promjene ostalih tehničkih pričuva									
Bruto – izravno osiguranje	**R0410**		954	13					-12.671
Bruto – prihvat u proporcionalno reosiguranje	**R0420**			-2					-11.046
Bruto – prihvat u neproporcionalno reosiguranje	**R0430**								
Udio reosiguratelja	**R0440**								
Neto	**R0500**		954	11					-23.717
Nastali izdaci	**R0550**		9.454	12.580					945.171
Ostali izdaci	**R1200**								49.865
Ukupni izdaci	**R1300**								995.036

		Vrsta osiguranja za: **obveze životnog osiguranja**						**Obveze životnog osiguranja**		Ukupno
		Zdravstveno osiguranje	Osiguranje sa sudjelovanjem u dobiti	Osiguranje povezano s indeksom i udjelima u investicijskim fondovima	Ostala životna osiguranja	Rente koje proizlaze iz ugovora o neživotnom osiguranju i odnose se na obveze zdravstvenog osiguranja	Rente koje proizlaze iz ugovora o neživotnom osiguranju i odnose se na obveze osiguranja koje nisu obveze zdravstvenog osiguranja	Zdravstveno osiguranje	Životno reosiguranje	
		C0210	**C0220**	**C0230**	**C0240**	**C0250**	**C0260**	**C0270**	**C0280**	**C0300**
Zaračunate premije										
Bruto	**R1410**		473.422	107.134	30.923					611.478
Udio reosiguratelja	**R1420**		300							300
Neto	**R1500**		473.122	107.134	30.923					611.179
Zaradene premije										
Bruto	**R1510**		473.344	107.134	30.923					611.400
Udio reosiguratelja	**R1520**		323							323
Neto	**R1600**		473.021	107.134	30.923					611.078
Nastali odštetni zahtjevi										
Bruto	**R1610**		323.276	2.779	4.886		21.297			352.238
Udio reosiguratelja	**R1620**						63			63
Neto	**R1700**		323.276	2.779	4.886		21.234			352.175
Promjene ostalih tehničkih pričuva										
Bruto	**R1710**		114.033	99.872	15.962					229.867
Udio reosiguratelja	**R1720**		7							7
Neto	**R1800**		114.026	99.872	15.962					229.860
Nastali izdaci	**R1900**		123.834	2.481	16.937					143.252
Ostali izdaci	**R2500**									738
Ukupni izdaci	**R2600**									143.990

S.05.02.01

Premije, odštetni zahtjevi i izdaci po državi

		Matična država	Prvih 5 država (prema iznosu zaračunatih bruto premija)- obveze neživotnog osiguranja					Ukupno prvih pet država i matična država
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070
	R0010		BOSNIA AND HERZEGOVINA {s2c_GA:BA}					
		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140
Zaračunate premije								
Bruto – izravno osiguranje	R0110	2.031.293	152.785					2.184.078
Bruto – prihvat u proporcionalno reosiguranje	R0120	2.549						2.549
Bruto – prihvat u neproporcionalno reosiguranje	R0130	87						87
Udio reosiguratelja	R0140	253.760	22.191					275.951
Neto	R0200	1.780.169	130.594					1.910.762
Zarađene premije								
Bruto – izravno osiguranje	R0210	1.946.040	139.738					2.085.778
Bruto – prihvat u proporcionalno reosiguranje	R0220	16.452						16.452
Bruto – prihvat u neproporcionalno reosiguranje	R0230	87						87
Udio reosiguratelja	R0240	231.346	40.674					272.020
Neto	R0300	1.731.232	99.064					1.830.297
Nastali odštetni zahtjevi								
Bruto – izravno osiguranje	R0310	1.197.222	51.354					1.248.576
Bruto – prihvat u proporcionalno reosiguranje	R0320	-118.012						-118.012
Bruto – prihvat u neproporcionalno reosiguranje	R0330	-34.231						-34.231
Udio reosiguratelja	R0340	130.738	8.993					139.731
Neto	R0400	914.241	42.361					956.602
Promjene ostalih tehničkih pričuva								
Bruto – izravno osiguranje	R0410	-15.437						-15.437
Bruto – prihvat u proporcionalno reosiguranje	R0420	-11.046						-11.046
Bruto – prihvat u neproporcionalno reosiguranje	R0430							
Udio reosiguratelja	R0440							
Neto	R0500	-26.483						-26.483
Nastali izdaci	R0550	795.730	47.203					842.933
Ostali izdaci	R1200							27.143
Ukupni izdaci	R1300							870.077

		Matična država	Prvih 5 država (prema iznosu zaračunatih bruto premija)- obveze životnog osiguranja					Ukupno prvih pet država i matična država
		C0150	C0160	C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
	R1400		MACEDONIA, THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF {s2c_GA:MK}					
		C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280
Zaračunate premije								
Bruto	R1410	518.851	65.086					583.937
Udio reosiguratelja	R1420	169	130					300
Neto	R1500	518.682	64.956					583.637
Zarađene premije								
Bruto	R1510	518.851	65.008					583.859
Udio reosiguratelja	R1520	169	153					323
Neto	R1600	518.682	64.854					583.536
Nastali odštetni zahtjevi								
Bruto	R1610	321.950	12.877					334.828
Udio reosiguratelja	R1620							
Neto	R1700	321.950	12.877					334.828
Promjene ostalih tehničkih pričuva								
Bruto	R1710	184.160	36.972					221.132
Udio reosiguratelja	R1720	7						7
Neto	R1800	184.153	36.972					221.125
Nastali izdaci	R1900	118.939	17.977					136.916
Ostali izdaci	R2500							714
Ukupni izdaci	R2600							137.630

S.23.01.22

Vlastita sredstva

		Ukupno	Kategorija 1 – oslobođeno od ograničenja	Kategorija 1 – ograničeno	Kategorija 2	Kategorija 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Osnovna vlastita sredstva prije odbitka sudjelovanja u drugom financijskom sektoru						
Redovni dionički kapital (uključujući vlastite dionice)	R0010	589.326	589.326			
Nedostupni redovni dionički kapital koji je pozvan da se plati, ali još nije uplaćen na razini grupe	R0020					
Premije na emitirane dionice povezane s redovnim dioničkim kapitalom	R0030	681.483	681.483			
Osnivački kapital, doprinosi članova ili istovjetna stavka osnovnih vlastitih sredstava za društva za uzajamno osiguranje ili	R0040					
Podređeni računi članova društva za uzajamno osiguranje	R0050					
Nedostupni podređeni računi članova društva za uzajamno osiguranje na razini grupe	R0060					
Višak sredstava	R0070					
Nedostupni višak sredstava na razini grupe	R0080					
Povlaštene dionice	R0090	12.250			12.250	
Nedostupne povlaštene dionice na razini grupe	R0100					
Premije na emitirane dionice povezane s povlaštenim dionicama	R0110					
Nedostupne premije na emitirane dionice povezane s povlaštenim dionicama na razini grupe	R0120					
Pričuva za usklađivanje	R0130	1.901.133	1.901.133			
Podređene obveze	R0140					
Nedostupne podređene obveze na razini grupe	R0150					
Iznos jednak vrijednosti neto odgođene porezne imovine	R0160					
Iznos jednak vrijednosti neto odgođene porezne imovine koja nije dostupna na razini grupe	R0170					
Ostale stavke koje je nadzorno tijelo odobrilo kao osnovna vlastita sredstva, a koje nisu prethodno naznačene	R0180					
Nedostupna vlastita sredstva koja se odnose na ostale stavke vlastitih sredstava koje je nadzorno tijelo odobrilo	R0190					
Manjinski udjeli (ako nisu iskazani kao dio određene stavke vlastitih sredstava)	R0200					
Nedostupni manjinski udjeli na razini grupe	R0210					
Vlastita sredstva iz financijskih izvještaja koja ne bi smjela biti predstavljena pričuvom za usklađivanje i ne ispunjavaju kriterije da budu razvrstana kao vlastita sredstva prema Solventnosti II						
Vlastita sredstva iz financijskih izvještaja koja ne bi smjela biti predstavljena pričuvom za usklađivanje i ne ispunjavaju kriterije da budu razvrstana kao vlastita sredstva prema Solventnosti II	R0220					
Odbitci						
Odbitci sudjelovanja u drugim financijskim društvima, uključujući neregulirana društva koja obavljaju financijske djelatnosti	R0230	68.507	68.507			
od čega odbijeno u skladu s člankom 228. Direktive 2009/138/EZ	R0240					
Odbitci sudjelovanja u slučaju nedostupnosti informacija (članak 229.)	R0250					
Odbitak sudjelovanja uključenih na temelju metode odbitaka i agregiranja kada se primjenjuje kombinacija metoda	R0260					
Ukupno nedostupne stavke vlastitih sredstava	R0270					
Ukupni odbitci	R0280	68.507	68.507			
Ukupna osnovna vlastita sredstva nakon odbitaka	R0290	3.115.684	3.103.434		12.250	
Pomoćna vlastita sredstva						
Neuplaćeni i nepozvani redovni dionički kapital opoziv na poziv	R0300					
Neuplaćeni i nepozvani osnivački kapital, doprinosi članova ili istovjetna stavka osnovnih vlastitih sredstava za društva za uzajamno osiguranje ili društva koja djeluju po načelu uzajamnosti, opozivi na poziv	R0310					
Neuplaćene i nepozvane povlaštene dionice opozive na poziv	R0320					
Akreditivi i jamstva osim onih na temelju članka 96. stavka 2. Direktive 2009/138/EZ	R0350					
Akreditivi i jamstva na temelju članka 96. stavka 2. Direktive 2009/138/EZ	R0340					
Dodatni pozivi članovima na temelju članka 96. stavka 3. prvog podstavka Direktive 2009/138/EZ	R0360					
Dodatni pozivi članovima osim onih na temelju članka 96. stavka 3. prvog podstavka Direktive 2009/138/EZ	R0370					
Nedostupna pomoćna vlastita sredstva na razini grupe	R0380					
Ostala pomoćna vlastita sredstva	R0390					
Ukupna pomoćna vlastita sredstva	R0400					
Vlastita sredstva iz drugih financijskih sektora						
Kreditne institucije, investicijska društva, financijske institucije, upravitelji alternativnih investicijskih fondova,	R0410	68.507	68.507			
Institucije za strukovno mirovinsko osiguranje	R0420					
Neregulirani subjekti koji obavljaju financijske djelatnosti,	R0430					
Ukupna vlastita sredstva iz drugih financijskih sektora	R0440	68.507	68.507			
Vlastita sredstva kada se primjenjuje metoda dobitaka i agregiranja, isključivo ili u kombinaciji s metodom 1						
Agregirana vlastita sredstva kada se primjenjuje metoda odbitaka i agregiranja i kombinacija metoda	R0450					
Agregirana vlastita sredstva kada se primjenjuje metoda odbitaka i agregiranja i kombinacija metoda, isključujući unutargrupne transakcije	R0460					
Ukupna dostupna vlastita sredstva za pokriće konsolidiranog potrebnog solventnog kapitala grupe (isključujući vlastita sredstva iz drugih financijskih sektora i iz društava uključenih na temelju metode odbitaka i agregiranja)	R0520	3.115.684	3.103.434		12.250	
Ukupna dostupna vlastita sredstva za pokriće minimalnog konsolidiranog potrebnog solventnog kapitala grupe	R0530	3.115.684	3.103.434		12.250	
Ukupna prihvatljiva vlastita sredstva za pokriće konsolidiranog potrebnog solventnog kapitala grupe (isključujući vlastita sredstva iz drugih financijskih sektora i društava uključenih na temelju metode odbitaka i agregiranja)	R0560	3.115.684	3.103.434		12.250	
Ukupna prihvatljiva vlastita sredstva za pokriće minimalnog konsolidiranog potrebnog solventnog kapitala grupe	R0570	3.115.684	3.103.434		12.250	
Minimalni konsolidirani potrebni solventni kapital grupe	R0610	575.635				
Omjer prihvatljivih vlastitih sredstava i minimalnog konsolidiranog potrebnog solventnog kapitala grupe	R0650	541%				
Ukupna prihvatljiva vlastita sredstva za pokriće potrebnog solventnog kapitala grupe (uključujući vlastita sredstva iz drugih financijskih sektora i društava uključenih na temelju metode odbitaka i agregiranja)	R0660	3.184.191	3.171.941		12.250	
Potrebni solventni kapital grupe	R0680	1.644.731				
Omjer prihvatljivih vlastitih sredstava i potrebnog solventnog kapitala grupe uključujući druge financijske sektore i društva uključena na temelju metode odbitaka i agregiranja	R0690	194%				

		C0060
Pričuva za usklađivanje		
Višak imovine nad obvezama	R0700	3.185.171
Vlastite dionice (koje se drže izravno i neizravno)	R0710	
Predvidive dividende, raspodjele i naknade	R0720	980
Ostale stavke osnovnih vlastitih sredstava	R0730	1.283.058
Prilagodba za ograničene stavke vlastitih sredstava u odnosu na portfelje uravnotežene prilagodbe i namjenske fondove	R0740	
Ostala nedostupna vlastita sredstva	R0750	
Pričuva za usklađivanje prije odbitka sudjelovanja u drugom financijskom sektoru	R0760	1.901.133
Očekivana dobit		
Očekivana dobit uključena u buduće premije – djelatnost životnog osiguranja	R0770	
Očekivana dobit uključena u buduće premije – djelatnost neživotnog osiguranja	R0780	6.142
Ukupna očekivana dobit uključena u buduće premije	R0790	6.142

S.25.01.22

Potrebni solventni kapital – za društva koja primjenjuju standardnu formulu

		Bruto potrebni solventni kapital	Parametri specifični za društvo	Pojednostavljenja
		C0110	C0080	C0090
Tržišni rizik	R0010	1.210.201		
Rizik neispunjenja obveza druge ugovorne strane	R0020	148.096		
Preuzeti rizik životnog osiguranja	R0030	71.598	nijedan	
Preuzeti rizik zdravstvenog osiguranja	R0040	114.210	nijedan	
Preuzeti rizik neživotnog osiguranja	R0050	639.190	nijedan	
Diversifikacija	R0060	-566.329		
Rizik nematerijalne imovine	R0070			
Osnovni potrebni solventni kapital	R0100	1.616.967		

Izračun potrebnog solventnog kapitala		C0100
Operativni rizik	R0130	89.594
Sposobnost tehničkih pričuva da pokriju gubitke	R0140	
Sposobnost odgođenih poreza da pokriju gubitke	R0150	-277.705
Potrebni kapital za djelatnost koja se obavlja u skladu s člankom 4. Direktive 2003/41/EZ	R0160	
Potrebni solventni kapital bez kapitalnog dodatka	R0200	1.428.855
Već utvrđeni kapitalni dodatak	R0210	
Potrebni solventni kapital	R0220	1.644.731
Ostale informacije o potrebnom solventnom kapitalu		
Potrebni kapital za podmodul rizika vlasničkih vrijednosnih papira koji se temelji na trajanju	R0400	
Ukupni iznos pretpostavljenog potrebnog solventnog kapitala za preostali dio	R0410	
Ukupni iznos pretpostavljenog potrebnog solventnog kapitala za namjenske fondove	R0420	
Ukupni iznos pretpostavljenog potrebnog solventnog kapitala za portfelje uravnotežene prilagodbe	R0430	
Diversifikacijski učinci zbog agregiranja pretpostavljenog potrebnog solventnog kapitala za namjenske fondove za članak 304.	R0440	
Minimalni konsolidirani potrebni solventni kapital grupe	R0470	575.635
Informacije o ostalim subjektima		
Kapitalni zahtjev za ostale financijske sektore (kapitalni zahtjevi koji se ne odnose na osiguranje)	R0500	27.500
Kapitalni zahtjev za ostale financijske sektore (kapitalni zahtjevi koji se ne odnose na osiguranje) – kreditne institucije, investicijska društva i financijske institucije, upravitelji alternativnih investicijskih fondova, društva za upravljanje UCITS-ima	R0510	27.500
Kapitalni zahtjev za ostale financijske sektore (kapitalni zahtjevi koji se ne odnose na osiguranje) – institucije za strukovno mirovinsko osiguranje	R0520	
Kapitalni zahtjev za ostale financijske sektore (kapitalni zahtjevi koji se ne odnose na osiguranje) – kapitalni zahtjev za neregulirane subjekte koji obavljaju financijske djelatnosti	R0530	
Potrebni kapital za nekontrolirana potrebna sudjelovanja	R0540	
Potrebni kapital za preostala društva	R0550	188.376
Ukupni potrebni solventni kapital		
Potrebni solventni kapital za društva uključena na temelju metode odbitaka i agregiranja	R0560	
Potrebni solventni kapital	R0570	1.644.731

S.32.01.22

Društva u okviru grupe

Država	Identifikacijska oznaka društva	Vrsta identifikacijske oznake društva	Pravni naziv društva	Vrsta društva	Pravni oblik	Kategorija (uzajamno/neuzajamno)	Nadzorno tijelo
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080
CROATIA {s2c_GA:HR}	LEI/549300JEBNBXEY27HE27	LEI	PBZ Croatia Osiguranje Dionicko Drustvo za Upravljanje Obveznim Mirovinskim Fondovima	Kreditna institucija, investicijsko društvo i financijska institucija	dioničko društvo	Neuzajamno	Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
CROATIA {s2c_GA:HR}	LEI/74780000C0FP3K1SQR96	LEI	Croatia Lloyd d.d. za reosiguranje	Društvo za reosiguranje	dioničko društvo	Neuzajamno	Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
CROATIA {s2c_GA:HR}	LEI/74780000K0VHM3ZN1C86	LEI	CROATIA zdravstveno osiguranje dionicko drustvo	Društvo za neživotno osiguranje	dioničko društvo	Neuzajamno	Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
CROATIA {s2c_GA:HR}	LEI/74780000M0GHQ1VXJU20	LEI	CROATIA osiguranje d.d.	Kompozitno društvo	dioničko društvo	Neuzajamno	Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
BOSNIA AND HERZEGOVINA {s2c_GA:BA}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/BA/44444	Posebna oznaka	CROATIA osiguranje d.d. Mostar	Kompozitno društvo	dioničko društvo	Neuzajamno	Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine; Agencija za osiguranje Republike Srpske
CROATIA {s2c_GA:HR}	LEI/747800P06760YXBOFC97	LEI	Croatia osiguranje mirovinsko drustvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom d.o.o.	Kreditna institucija, investicijsko društvo i financijska institucija	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/77777	Posebna oznaka	RAZNE USLUGE društvo s ograničenom odgovornošću za savjetovanje i usluge - u likvidaciji	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/66666	Posebna oznaka	CROATIA-TEHNIČKI PREGLEDI društvo s ograničenom odgovornošću za tehničke analize i usluge	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/88888	Posebna oznaka	BRIONI d. d. za javni cestovni prijevoz putnika i robe u zemlji i inozemstvu	Ostalo	dioničko društvo	Neuzajamno	
MACEDONIA, THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF {s2c_GA:MK}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/MK/11111	Posebna oznaka	KROACIA OSIGURUVANJE AD – Društvo za osiguranje na život, Skopje	Društvo za životno osiguranje	dioničko društvo	Neuzajamno	Agencija za supervizija na osiguruvanje
MACEDONIA, THE FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF {s2c_GA:MK}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/MK/22222	Posebna oznaka	KROACIJA OSIGURUVANJE AD - DRUŠTVO ZA NEŽIVOTNO OSIGURUVANJE, Skopje	Društvo za neživotno osiguranje	dioničko društvo	Neuzajamno	Agencija za supervizija na osiguruvanje
SERBIA {s2c_GA:RS}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/RS/33333	Posebna oznaka	AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE MILENIJUM OSIGURANJE ADO, BEOGRAD (NOVI BEOGRAD)	Društvo za neživotno osiguranje	dioničko društvo	Neuzajamno	Narodna banka Srbije
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/99999	Posebna oznaka	AUTOPRIJEVOZ, dioničko društvo za prijevoz putnika i robe u cestovnom prometu i turistička agencija	Ostalo	dioničko društvo	Neuzajamno	
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/12000	Posebna oznaka	CROATIA MIROVNI DOM d.o.o.	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/13000	Posebna oznaka	HISTRIA CONSTRUCT d.o.o.	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/11000	Posebna oznaka	CORE 1 D.O.O. ZA POSLOVNE USLUGE	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/14000	Posebna oznaka	Strmec Projekt d.o.o.	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/65000	Posebna oznaka	STP d.o.o.	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/64000	Posebna oznaka	STANICA ZA TEHNIČKI PREGLED VOZILA BLATO d.o.o.	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/61000	Posebna oznaka	AGROSERVIS - S T P d.o.o.	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/63000	Posebna oznaka	SLAVONIJATRANS TEHNIČKI PREGLEDI d. o. o.	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/62000	Posebna oznaka	HERZ d. d. Požega	Ostalo	dioničko društvo	Neuzajamno	
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/21000	Posebna oznaka	Poliklinika CROATIA zdravstveno osiguranje-ARS MEDICA	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
CROATIA {s2c_GA:HR}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/HR/22000	Posebna oznaka	Poliklinika CROATIA zdravstveno osiguranje	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
BOSNIA AND HERZEGOVINA {s2c_GA:BA}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/BA/43000	Posebna oznaka	CROTEHNA d.o.o.	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
BOSNIA AND HERZEGOVINA {s2c_GA:BA}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/BA/41000	Posebna oznaka	CROATIA-REMONT d.d. Čapljina	Ostalo	dioničko društvo	Neuzajamno	
BOSNIA AND HERZEGOVINA {s2c_GA:BA}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/BA/42000	Posebna oznaka	CROAUTO d.o.o. Mostar	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
BOSNIA AND HERZEGOVINA {s2c_GA:BA}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/BA/44000	Posebna oznaka	HOTEL HUM d.o.o. za ugostiteljstvo i turizam	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	
BOSNIA AND HERZEGOVINA {s2c_GA:BA}	SC/LEI/74780000M0GHQ1VXJU20/BA/45000	Posebna oznaka	PONTE d.o.o. Mostar	Ostalo	društvo s ograničenom odgovornošću	Neuzajamno	

Pravni naziv društva*	Kriteriji utjecaja						Uključivanje u opseg nadzora grupe		Izračun solventnosti grupe
Pravni naziv društva	% udjela u kapitalu	% koji se upotrebljava za pripremu konsolidiranih financijskih izvještaja	% glasačkih prava	Ostali kriteriji	Razina utjecaja	Proporcionalni udjel koji se upotrebljava za izračun solventnosti grupe	DA / NE	Datum odluke ako se primjenjuje članak 214.	Upotrijebljena metoda i u okviru metode 1 tretman društva
C0040	C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
PBZ Croatia Osiguranje Dionicko Drustvo za Upravljanje Obveznim Mirovinskim Fondovima	50,00%	50,00%	50,00%		Značajan	50,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Sektorska pravila
Croatia Lloyd d.d. za reosiguranje	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Potpuna konsolidacija
CROATIA zdravstveno osiguranje dionicko drustvo	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Potpuna konsolidacija
CROATIA osiguranje d.d.							Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Potpuna konsolidacija
CROATIA osiguranje d.d. Ljubuški	94,66%	100,00%	94,66%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Potpuna konsolidacija
Croatia osiguranje mirovinsko drustvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom d.o.o.	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Sektorska pravila
RAZNE USLUGE društvo s ograničenom odgovornošću za savjetovanje i usluge - u likvidaciji	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
CROATIA-TEHNIČKI PREGLEDI društvo s ograničenom odgovornošću za tehničke analize i usluge	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
BRIONI d. d. za javni cestovni prijevoz putnika i robe u zemlji i inozemstvu	25,57%	25,57%	25,57%		Značajan	25,57%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Druga metoda
KROACIA OSIGURUVANJE AD – Društvo za osiguranje na život, Skopje	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Potpuna konsolidacija
KROACIJA OSIGURUVANJE AD - DRUŠTVO ZA NEŽIVOTNO OSIGURUVANJE, Skopje	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Potpuna konsolidacija
AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE MILENIJUM OSIGURANJE ADO, BEOGRAD (NOVI BEOGRAD)	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Potpuna konsolidacija
AUTOPRIJEVOZ, dioničko društvo za prijevoz putnika i robe u cestovnom prometu i turistička agencija	28,34%	28,34%	28,34%		Značajan	28,34%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Druga metoda
CROATIA MIROVNI DOM d.o.o.	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
HISTRIA CONSTRUCT d.o.o.	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
CORE 1 D.O.O. ZA POSLOVNE USLUGE	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
Strmec Projekt d.o.o.	49,76%	49,76%	49,76%		Značajan	49,76%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
STP d.o.o. Pitomača	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
STP Blato	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
AGROSERVIS VIROVITICA d.o.o. u likvidaciji	37,00%	37,00%	37,00%		Značajan	37,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Druga metoda
SLAVONIJATRANS TEHNIČKI PREGLEDI d. o. o.	76,00%	100,00%	76,00%		Dominantan	76,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
HERZ d. d. Požega	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
Poliklinika CROATIA zdravstveno osiguranje-ARS MEDICA	74,00%	100,00%	74,00%		Dominantan	74,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
Poliklinika CROATIA zdravstveno osiguranje	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
CROTEHNA d.o.o.	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
CROATIA-REMONT d.d. Čapljina	69,79%	100,00%	69,79%		Dominantan	69,78%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
CROAUTO d.o.o. Mostar	66,79%	100,00%	66,79%		Dominantan	66,79%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
HOTEL HUM d.o.o. za ugostiteljstvo i turizam	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela
PONTE d.o.o. Mostar	100,00%	100,00%	100,00%		Dominantan	100,00%	Uključeno u opseg nadzora grupe		Metoda 1: Prilagođena metoda udjela

**Ovaj stupac dodan je radi preglednosti obrasca koji je u odnosu na originalno definirani obrazac Provedbenom uredbom (EU) 2015/2452 podijeljen u dva dijela radi lakše čitljivosti.*